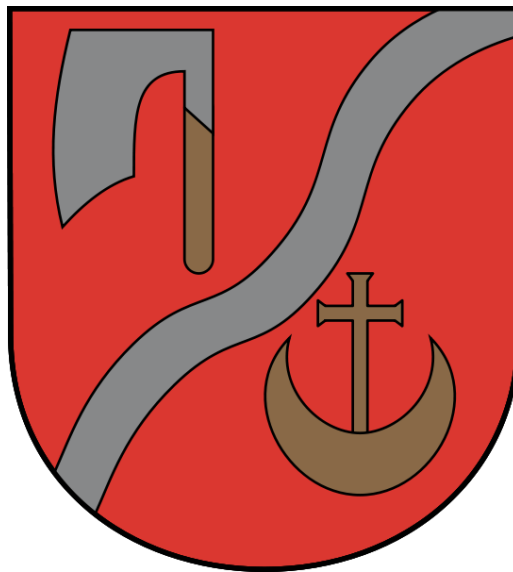

*Załącznik do Uchwały Nr XXXI/258/2022
Rady Gminy Mircze z dnia 28 czerwca 2022 r.*

Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027

Mircze, 2022 r.

ZLECENIODAWCA

Gmina Mircze
ul. Kryłowska 20
22-530 Mircze
tel. (84) 651 90 15
e-mail: gmina@mircze.pl
www.mircze.pl

WYKONAWCA

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.
ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 4
22-400 Zamość
tel. 84 627 37 05, 512 138 998
e-mail: kontakt@doradztwoireklama.pl
www.doradztwoireklama.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY.....	10
2.1. Sfera przestrzenna	10
2.2. Sfera społeczna	14
2.3. Sfera gospodarcza	20
2.4. Potencjał organizacyjno-finansowy.....	21
2.5. Raport z badania ankietowego	23
2.6. Analiza SWOT	27
3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA.....	31
3.1. Wizja i misja rozwoju Gminy	34
3.2. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	36
3.3. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych	41
3.4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	48
3.5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy	53
3.6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	95
3.7. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	107
3.8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy wraz z zakresem planowanych działań.....	112
4. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA	115
4.1. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	115

4.2. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	117
4.3. Partycypacja społeczna.....	122
Spis map	124
Spis tabel	124
Spis wykresów	125

1. WPROWADZENIE

Ogólne informacje

Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami Gminy, takimi jak: środowisko przyrodnicze, zasoby ludzkie, infrastruktura czy też środki finansowe. Wszystkie działania na rzecz miejscowej społeczności podejmowane na danym obszarze muszą wynikać z przyjętego, wieloletniego planu strategicznego, wykazywać zgodność z celami polityki rozwoju na poziomie regionalnym i krajowym oraz stanowić spójny zbiór uzupełniających się zadań i projektów, co nie tylko pozwala na skuteczne zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego i podniesienie jakości życia mieszkańców, lecz także znacznie ułatwia ubieganie się o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych.

Strategia jest formalnym dokumentem, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju Gminy w latach 2021-2027. Polityka rozwoju poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego prowadzona jest w oparciu o długofalowe, kompleksowe dokumenty planistyczno-strategiczne. Opracowywane są one na szczeblu lokalnym, powiatowym i regionalnym. Strategia rozwoju określa kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej w danej jednostce, jej cele i pożądane efekty. Pozwala na uporządkowanie i rozłożenie w czasie planowanych działań oraz opisuje, jak będzie się rozwijał dany obszar, co będzie wykorzystane jako atut, czego negatywny wpływ musi być neutralizowany. Zawiera zapis wizji - pożądanego obrazu danej jednostki oraz misji, której wypełnienie gwarantuje uzyskanie założonych efektów.

Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Mircze, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu – Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania. Dodatkowo dokument stwarza możliwości

korzystania z funduszy i działań strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027, została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych.

Programowanie rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki samorządu terytorialnego jest procesem długofalowym, wielokierunkowym i całościowym. Uzależniony jest on od lokalnych uwarunkowań oraz wielu czynników, z których część wpływa stymulująco na proces rozwoju, a część go hamuje. Rolą władz jednostki samorządu terytorialnego jest najbardziej efektywne wykorzystanie atutów i walorów danego obszaru oraz możliwie największe zminimalizowanie wpływu słabych stron i zagrożeń, które utrudniają jego wszechstronny, społeczno-gospodarczy rozwój. W tym celu, lokalne władze przyjmują unikalną i właściwą dla danej jednostki politykę prorozwojową, dla której punktem wyjścia są: diagnoza stanu obecnego oraz analiza SWOT, pozwalające na zidentyfikowanie problemów oraz wytyczenie pożądanych celów i kierunków rozwoju.

Ponadto diagnoza stanu społecznego, gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzennego, została uzupełniona analizą ankiet wypełnionych przez mieszkańców z której wnioski przedstawiono w niniejszym dokumencie.

Niniejszy dokument nawiązuje do Strategii Rozwoju Gminy Mircze, która obowiązywała do końca 2020 roku i jest w pełni zgodny z celami w niej określonymi, do wielu z nich nawiązuje w sposób bezpośredni. Jednak ze względu na to, iż horyzont czasowy poprzedniej strategii dobiegł końca, Gmina przystąpiła do opracowania nowego dokumentu strategicznego.

Podstawa prawna opracowania Strategii

Opracowanie sporządzono zgodnie z wymogami formalnymi i merytorycznymi zawartymi w „ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju” art. 17 (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.). Ustawa ma na celu ułatwienie jednostkom samorządu terytorialnego sporządzenie strategii rozwoju tak, by była ona jak najbardziej spójna z dokumentami na szczeblu krajowym i regionalnym, i mogła stanowić źródło odniesień w procesie ubiegania się o środki zewnętrzne, zgodnie

z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw:

Art. 10e. 1. Gmina może opracować strategię rozwoju gminy.

2. Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.
3. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:
 - 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
 - 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
 - 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
 - 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
 - 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
 - 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.), wraz z zakresem planowanych działań,
 - 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
 - 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
 - 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

4. Strategię rozwoju gminy sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, o których mowa w szczególności w ust. 3 pkt 4, 6 i 7.

Art. 10f. 1. Rada gminy, w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

1. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.
2. Zarząd województwa wydaje opinię, o której mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy. W przypadku braku opinii we wskazanym terminie uznaje się, że strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa.
3. Strategia rozwoju gminy jest przyjmowana przez radę gminy w drodze uchwały.
4. Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się ust. 1–4.

Podstawę opracowania Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027 stanowi Uchwała Nr XXII/179/2021 Rady Gminy Mircze z 30 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027. Uchwała podjęta na podstawie art. 10e ust. 1 i art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi akt prawa miejscowego. Na podstawie ww. artykułu Rada Gminy Mircze została upoważniona do określenia – w drodze uchwały - szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju Gminy, w tym trybu konsultacji w szczególności z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami Gminy oraz z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego - Wody Polskie.

Obligatoryjnym elementem uchwały podejmowanej w wykonaniu upoważnienia przyznanego w art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym są postanowienia regulujące tryb konsultowania projektu strategii rozwoju Gminy m. in. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, a także z mieszkańcami Gminy. Upoważnienie Rady Gminy do określenia trybu konsultacji oznacza, iż Rada Gminy w drodze uchwały określiła procedurę i reguły postępowania w tej sprawie.

Postanowienia te będą zatem kształtować uprawnienia wskazanych podmiotów, w tym mieszkańców Gminy, do udziału w konsultacjach prowadzonych w sprawie projektu strategii rozwoju Gminy. W konsekwencji zakwalifikowania uchwały podejmowanej na podstawie art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym do kategorii aktów prawa miejscowego. Podlega ona ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym i wchodzi w życie, co do zasady, po upływie 14 dni od ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Harmonogram prac

Prace nad Strategią rozpoczęto pod koniec I kwartału 2021 roku, kiedy to Wójt Gminy Mircze podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego w formie elektronicznej. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Powstały w ten sposób projekt dokumentu strategicznego udostępniono mieszkańcom z prośbą o zapoznanie się i przekazanie uwag. Ostateczny dokument uwzględnia opinię mieszkańców Gminy.

Metodologia prac

Do opracowania Strategii wykorzystano dane zgromadzone w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, analizy i raporty środowiska, gospodarki oraz problemów społecznych tworzonych dla powiatu oraz województwa, opracowania planistyczne Gminy Mircze, dokumenty programowe oraz sprawozdania jednostek organizacyjnych Gminy (Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół, GOPS,

Gminna Biblioteka Publiczna w Mirczu itp.). Wykorzystane zostały również dane, przygotowane przez pracowników Urzędu Gminy Mircze. Na potrzeby opracowania niniejszej Strategii w kwietniu 2021 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe w formie ankiety elektronicznej wśród mieszkańców Gminy Mircze. Ankieta została udostępniona na stronie internetowej Gminy. Umożliwienie mieszkańcom oceny rozwoju skutkuje otrzymaniem bardzo wartościowej informacji zwrotnej do tworzenia celów i kierunków rozwoju jakie powinna obrać Gmina na najbliższe lata. Sporządzono na podstawie zgromadzonych danych diagnozę stanu społeczno-gospodarczego, edukacyjnego technicznego, ochrony środowiska i bezpieczeństwa na terenie Gminy Mircze. Wyznaczono cele i kierunki rozwoju zgodne z zapisami celów zawartych w dokumentach wyższego szczebla – wojewódzkich i powiatowych. Przy wyznaczaniu celów strategicznych uwzględniono zapisy wieloletniego planu finansowego, dochody i wydatki Gminy oraz potencjał społeczny i gospodarczy. Dobrano cele strategiczne pod kątem jak największego prawdopodobieństwa wykonalności, zarówno względem kondycji finansowej Gminy, jak i możliwości społecznych oraz ekonomicznych lokalnej społeczności.

2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

Wnioski z diagnozy stanu obecnego

Diagnoza stanu obecnego stanowi opis istniejącej sytuacji Gminy w ujęciu przestrzennym, społecznym i gospodarczym oraz jest punktem wyjścia do opracowania części planistycznej strategii rozwoju. Diagnoza szczegółowo identyfikuje zasoby i potencjał rozwojowy Gminy. W niniejszym dokumencie dokonano syntetycznego podsumowania diagnozy za pomocą porównania stanu obecnego Gminy ze stanem bazowym w poprzednim okresie strategicznym (2014-2020). Takie ujęcie pozwala nie tylko na wypunktowanie najważniejszych wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy, lecz także na zbadanie zmian, które dokonały się w obranym horyzoncie czasowym.

Porównanie stanu obecnego Gminy ze stanem bazowym w poprzednim okresie strategicznym (2014-2020)

Za rok bazowy dla poprzedniego okresu strategicznego (2014-2020) przyjęto rok 2013, tj. ostatni rok przed jego rozpoczęciem, natomiast rokiem porównawczym jest rok 2020 - ostatni rok badanego okresu. Dzięki temu możliwe będzie sprawdzenie, jakie wymierne efekty wywołały procesy rozwojowe Gminy w okresie strategicznym 2014-2020, kształtowane między innymi dzięki realizacji różnorodnych projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, w tym współfinansowanych ze środków UE w ramach programów operacyjnych obejmujących lata 2014-2020. Porównanie stanu obecnego do poprzedniego roku bazowego opiera się więc na porównaniu roku 2013 z 2020 dla każdej ze sfer.

1) Sfera przestrzenna

W badanym okresie w sferze przestrzennej Gminy Mircze nie zaszło dużo zmian co do funkcjonalności poszczególnych części gminy i ich wpływu na jej rozwój. Podobnie jak w roku 2013, do głównych problemów wynikających z położenia i cech przestrzeni gminy należą:

- niedostateczne wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych i historycznych,
- brak funkcjonalnych centrów i wyodrębnionych lub odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych w wielu miejscowościach Gminy.

W porównaniu do roku 2013 gęstość zaludnienia Gminy w 2020 spadła o 3 os./km² z 32 os./km² do 29 os./km². Spadek gęstości zaludnienia na podobnym poziomie odnotowano w całym powiecie hrubieszowskim, którego gęstość zaludnienia w porównaniu do roku 2013 spadła o 4 os./km².

Tabela 1. Zmiana wskaźnika gęstości zaludnienia w 2020 w stosunku do roku 2013

Wyszczególnienie	Zmiana wskaźnika w osoby/km ²	Zmiana w %
Gmina Mircze	-3	-9,4
powiat hrubieszowski	- 4	-5,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Stan środowiska naturalnego w porównaniu do roku 2013 nie uległ istotnej degradacji i należy uznać go za dobry. Istnieje jednak ryzyko jego pogorszenia, co wymaga podjęcia działań ochronnych. Do podstawowych zagrożeń dla środowiska naturalnego należą zarówno czynniki zewnętrzne, takie jak duże natężenie ruchu, przede wszystkim na drodze wojewódzkiej Nr 844, jak i uwarunkowania wewnętrzne, np. wynikające z niedostatków gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami czy dominujących sposobów dostarczania ciepła do budynków mieszkalnych, siedzib przedsiębiorstw, obiektów użyteczności publicznej. Istotną rolę w gminnym ekosystemie odgrywają obszary chronione prawnie, o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

Do głównych problemów związanych z siecią drogową na terenie Gminy Mircze należy zły stan nawierzchni wielu dróg, zarówno powiatowych, jak i gminnych. W wielu miejscowościach brakuje chodników oraz innych elementów infrastruktury drogowej i okołodrogowej (zatoki przystankowe, wyznaczone przejścia dla pieszych, niezbędne oznakowanie w miejscach szczególnie niebezpiecznych), co w istotny sposób obniża bezpieczeństwo pieszych i innych użytkowników dróg.

W badanym okresie wzrosła długość sieci wodociągowej, wzrósł także udział liczby mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w liczbie mieszkańców ogółem. Mircze jest Gminą o niskim stopniu zwodociągowania, wyróżniającą się negatywnie na tle średniej dla powiatu oraz regionu, w tym także biorąc pod uwagę średnią dla obszarów wiejskich. Gospodarstwa domowe niepodłączone do sieci zaopatrują się w wodę z ujęć indywidualnych.

W stosunku do roku 2013, nastąpił rozwój gminnej sieci kanalizacji sanitarnej. Łączna długość sieci wzrosła o 7 km (39,3%), przy czym przyrost liczby mieszkańców korzystających z sieci wyniósł 193 (23,1%). Z terenów nieobjętych kanalizacją nieczystości sanitarne odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, znajdujących się na terenach posesji. Podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, stopień skanalizowania gminy jest mniejszy od średniej dla powiatu oraz regionu, w tym także na tle wyłącznie obszarów wiejskich.

Tabela 2. Zmiana długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w porównaniu do roku 2013

Wyszczególnienie	2013	2020
Długość sieci wodociągowej	36,9	38,4
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	17,8	24,8
Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w stosunku do ogółu ludności	25,0%	25,4%
Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogółu ludności	11,0%	14,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Do głównych działań zaplanowanych przez władze gminne na nowy okres projekcyjny należy dalsza rozbudowa gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (zamiast standardowych zbiorników bezodpływowych) w miejscach, gdzie funkcjonowanie sieci zbiorczej jest utrudnione lub nieekonomiczne. Konieczny jest rozwój spójnej, kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej, z tego względu inwestycje w infrastrukturę dostarczania wody i odprowadzania ścieków uznawane są za priorytetowe.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje sieć gazowa. Gmina jest w całości zelektryfikowana.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje sieć ciepła. Budynki mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej ogrzewane są za pomocą indywidualnych pieców i kotłowni, w zdecydowanej większości zasilanych węglem kamiennym (w sezonie letnim zastępowanym drewnem). W części budynków, szczególnie nowszych, pojawiają się coraz częstsze próby zastępowania węgla innymi źródłami ciepła (np. olej) lub wykorzystania odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, fotowoltaika). Z tego względu, źródła niskiej emisji są największymi emitorami zanieczyszczeń do atmosfery. Niekorzystny wpływ obecnych sposobów dostarczania ciepła i ciepłej wody użytkowej do mieszkań oraz obiektów użyteczności publicznej potęguje niska wydajność energetyczna budynków i systemów ich ogrzewania (nieocieplone ściany zewnętrzne i stropy, przestarzałe piece, itp.). Do priorytetowych przedsięwzięć w tym zakresie należy realizacja i promocja przedsięwzięć mających na celu zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji (modernizacje kotłowni, przechodzenie na system ogrzewania zasilany innymi niż węgiel surowcami energetycznymi, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii) oraz zwiększenie energooszczędności budynków (termomodernizacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej). Konieczne jest także zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie niebezpieczeństw płynących ze spalania w przydomowych piecach i kotłowniach przedmiotów wykonanych z tworzyw nieprzeznaczonych do palenia (takich jak plastik, guma, tekstylia).

Mieszkańcy Gminy posiadają dostęp do Internetu i sieci telefonii komórkowej. W stosunku do poprzedniego okresu diagnostycznego oferta dostawców jest szersza.

Zgodnie z danymi BDL GUS, w 2020 roku masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Mircze wynosiła 107 kg i była niższa o 3 kg od wartości tego wskaźnika w roku 2019 (pierwszy rok udostępnienia tych danych w BDL GUS). Ogółem, na terenie Gminy w 2020 zebrano 364,69 tony odpadów zmieszanych (z czego 347,65 tony to odpady z gospodarstw domowych), co stanowiło wartość wyższą niż w roku 2013 o 104,59 tony. Jednocześnie spadła ilość

selektywnie zebranych odpadów: w 2020 wynosiła 381,83 tony i była wyższa o 84,22 tony niż w roku 2017 (także pierwszy rok udostępnienia tych danych w BDL GUS). Wskaźników odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2020 wyniósł 51,1 i był wyższy o 15,6 punktu procentowego niż w roku 2017. Gmina wywiązuje się ze swoich ustawowych obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami. Do podstawowych zadań z zakresu gospodarki odpadami należy między innymi dalsze zwiększanie efektywności selektywnej zbiórki odpadów oraz podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, przedsiębiorców i rolników w tym zakresie.

W porównaniu do roku 2013 w roku 2020 liczba mieszkań wzrosła łącznie o 13. Zwiększyła się także liczba mieszkań wyposażonych w poszczególne instalacje sanitarne. Największy procentowy wzrost odnotowano w przypadku liczby mieszkań mających dostęp do centralnego ogrzewania (0,98%).

Tabela 3. Porównanie liczby mieszkań w Gminie Mircze

Wyszczególnienie	2013	2019	Zmiana w %
Liczba mieszkań	2 483	2 496	0,52
Liczba mieszkań wyposażonych w wodociąg	1 964	1 978	0,71
Liczba mieszkań wyposażonych w łazienkę	1 835	1 849	0,76
Liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	1 536	1 551	0,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w Gminie Mircze można uznać za dostateczne.

2) Sfera społeczna

W porównaniu do roku 2013, liczba mieszkańców Gminy Mircze spadła o 663 osoby (8,7%). W 10 letnim okresie referencyjnym 2004-2013 występowały podobne trendy kształtowania się liczby ludności, jednak cechowały się znacznie mniejszą dynamiką. W roku 2013 odnotowano spadek liczby ludności o 289 osób w porównaniu

do roku 2004. W okresie referencyjnym 2011-2020 nastąpił spadek liczby mieszkańców Gminy o 744 osoby.

Tabela 4. Porównanie kształtowania się liczby ludności Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku wraz z odniesieniem do 10-letnich okresów referencyjnych

Wyszczególnienie	2013	2020
Liczba ludności	7 579	6 916
Wzrost/spadek liczby ludności w 10-letnim okresie (osoby)	-289	-744
Wzrost/spadek liczby ludności w 10-letnim okresie w %	- 3,7	-9,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Podobnie jak w poprzednim okresie diagnostycznym, przyrost naturalny był ujemny i w porównaniu do roku 2013 kształtował się na podobnym, bardzo niskim poziomie. W roku 2013 przyrost naturalny na terenie Gminy był ujemny, podobnie jak w roku 2020, jednak w 2013 utrzymywał się na wyższym poziomie. W roku 2020 przyrost naturalny przyjmował bardzo niską wartość.

Saldo migracji dla Gminy Mircze prezentowało się nieco bardziej korzystnie w roku 2020 niż w roku 2013, jednak w obu latach były to wartości podobne i ujemne.

Tabela 5. Porównanie kształtowania się przyrostu naturalnego i salda migracji Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku

Wyszczególnienie	2013	2020
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-7,37	-9,64
Saldo migracji	-37	-31
Saldo migracji na 1000 osób	- 4,8	- 4,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy mają miejsce także migracje nieujęte w powyższych statystykach. Zjawisko to ma miejsce, gdy mieszkańcy od wielu lat przebywają (np. w celach zarobkowych lub edukacyjnych) poza obszarem Gminy, natomiast pozostają w niej oficjalnie zameldowani. Na wyjazd bez zmiany miejsca zamieszkania decydują się przede wszystkim ludzie młodzi, mobilni, wykształceni lub kształcący się, poszukujący zarówno pracy, jak również wyższego standardu życia. Należy przyjąć, iż po

uwzględnieniu migracji nieoficjalnej, jej poziom będzie wyższy, a saldo – bardziej niekorzystne.

Charakterystycznym zjawiskiem, w dalszym ciągu spotykanym na terenie Gminy są migracje zarobkowe za granicę, w większości przypadków niewiążące się z oficjalną zmianą miejsca zamieszkania, krótkookresowe, sezonowe. Wywołują one zarówno pozytywne skutki (utrzymywanie gospodarstwa domowego, stałe źródło dochodu), jak i negatywne (osłabienie więzi rodzinnych, zmniejszenie komfortu życia, utrata pracowników na lokalnym rynku pracy).

W stosunku do roku 2013 nasila się zjawisko starzenia się lokalnej społeczności. Wzrósł udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem.

Tabela 6. Porównanie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności Gminy Mircze w latach 2013 i 2020

Wyszczególnienie	2013 [%]	2020 [%]
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	16,1	14,0
Liczba osób w wieku produkcyjnym	60,1	58,0
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	23,8	28,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W zakresie edukacji na poziomie podstawowym od czasu poprzedniej diagnozy zaszła zasadnicza zmiana – nastąpiła reforma oświaty, skutkująca likwidacją gimnazjów i przywracająca 8-klasową szkołę podstawową. Na terenie Gminy Mircze działają obecnie trzy publiczne szkoły gminne:

- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Wiszniowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Mirczu,
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Kryłowie.

W roku 2020/2021 uczęszczało do nich łącznie 343 uczniów. Z uwagi na zmianę organizacji szkół, nie porównywano danych dotyczących liczby uczniów szkół w 2013 i 2020 roku. Ponadto, na terenie Gminy działa Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Szychowice, której Stowarzyszenie jest organem prowadzącym. W roku szkolnym 2020/2021 uczęszczało do niej 21 uczniów.

W przypadku sfery kultury dostępne są dane z 2020 roku, które obrazują wpływ pandemii i związanych z nią ograniczeń na organizację wydarzeń kulturalnych i uczestnictwo w nich. Z tego względu, do porównania z poprzednim okresem diagnostycznym konieczne jest przeanalizowanie danych także z ostatniego roku przed pandemią, by zbadać, jak funkcjonowała sfera kultury zanim została ograniczona. Podstawowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 7. Porównanie danych dotyczących organizacji wydarzeń kulturalnych i uczestnictwa w nich na terenie Gminy Mircze w roku 2013, 2019 oraz 2020

Wyszczególnienie	2013	2019	2020
Liczba imprez organizowanych przez GOK	26	85	14
Liczba uczestników imprez organizowanych przez GOK	12 039	9 485	1 288
Średnia liczba uczestników na imprezę	463	111	92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Porównanie danych dotyczących imprez kulturalnych organizowanych przez GOK potwierdza, że liczba uczestników wydarzeń kulturalnych w 2020 była znacznie niższa, niż w 2019, przy równie mniejszej liczbie imprez. W 2013 zorganizowano mniej wydarzeń, niż w 2019 roku, uczestniczyło w nich jednak więcej uczestników i znacznie wyższa była liczba uczestników na imprezę. Może to się wiązać z charakterem imprez (np. w 2013 zorganizowano więcej wydarzeń o charakterze masowym, z dużą liczbą uczestników w ramach jednej imprezy, co miało wpływ na średnią wartość wskaźnika). Wartość wskaźnika średniej liczby uczestników na imprezę spadła w roku 2020, co miało bezpośredni związek z pandemicznymi obostrzeniami.

Gminna Biblioteka Publiczna w Mirczu odnotowała w 2020 spadek liczby czytelników aktywnie wypożyczających w ciągu roku w stosunku do roku 2013. Także w roku 2019 liczba wypożyczających była niższa, niż w 2013.

Tabela 8. Porównanie danych dotyczących funkcjonowania biblioteki publicznej na terenie Gminy Mircze w roku 2013, 2019 oraz 2020

Wyszczególnienie	2013	2019	2020
Liczba czytelników aktywnie wypożyczających w ciągu roku	1 020	840	747

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W Mirczu znajduje się stadion sportowy, wykorzystywany między innymi do rozgrywek przez lokalny klub sportowy. Obiekt został przebudowany w 2021 roku. Podobnie jak w 2013, w Mirczu działa kompleks boisk sportowych „Orlik”. Na terenie Gminy Mircze w większości miejscowości działają place zabaw m.in. w Mirczu, Kryłowie, Wiszniowie, Szychowicach Nowych. Przy szkołach podstawowych funkcjonują sale gimnastyczne. Ponadto, ważnymi obiektami, które służą rekreacji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego są wiejskie świetlice, które działają między innymi w Mirczu, Modryniu, Modryniu-Kolonii, Wereszynie, Miętkiem, Kryłowie - Kolonii, Łaskowie, Małkowie Nowym. Gmina posiada również dobre warunki do wypoczynku na świeżym powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem wędkarstwa. Popularne pod tym względem są miejscowości położone nad rzeką Bug – Prehoryłe i Kryłów, a także te miejsca, gdzie zlokalizowane są stawy rekreacyjne (Wereszyn, Mircze, Stara Wieś).

Podobnie jak w 2013, na terenie Gminy Mircze funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia w Mirczu oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kryłowie będący placówką NZOZ. W porównaniu do roku 2013, w 2020 liczba porad opieki zdrowotnej spadła o 12,9%. Mieszkańcy korzystają ze specjalistycznych usług opieki zdrowotnej poza obszarem Gminy, przede wszystkim na terenie miasta Hrubieszów. W Mirczu zlokalizowana jest także Podstacja Pogotowia Ratunkowego. Ważnym obiektem o charakterze opiekuńczo-leczniczym jest ZOL „Droga Życia” w Smoligowie, którego usługi świadczone są w wymiarze ponadlokalnym.

Korzystnie przedstawia się analiza porównująca dane dotyczące pomocy społecznej w roku 2013 i 2020. Każdy z podstawowych wskaźników dotyczących korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz korzystających ze świadczeń rodzinnych był w 2020 niższy niż w 2013. Oznacza to, że mniej osób znajdowało się w sytuacji życiowej kwalifikującej ich do korzystania z pomocy.

Tabela 9. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących pomocy społecznej na terenie Gminy Mircze w 2013 i 2019 roku

Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej		2013	2019
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gospodarstwa domowe	191	133
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	osoby	851	424
Korzystający ze świadczeń rodzinnych		2013	2019
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	260	169
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	osoba	544	335
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	492	302

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Również poziom bezrobocia kształtował się korzystniej, niż w roku 2013. Znacznie mniejsza była liczba bezrobotnych – w stosunku do poprzedniego okresu zmniejszyła się o 45,5%. Zmniejszył się także udział osób młodych oraz osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem. Wzrósł natomiast udział liczby bezrobotnych kobiet oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Tabela 10. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących bezrobocia na terenie Gminy Mircze w 2013 oraz w 2020 roku

Rok	Bezrobotni ogółem [osoby]	W tym			
		Kobiety [%]	W wieku 18-24 lata [%]	Długotrwale bezrobotni [%]	Bezrobotni powyżej 50 r. życia [%]
2013	505	50,1	29,3	64,0	11,5
2020	275	51,6	25,8	57,8	14,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W porównaniu do poprzedniego badanego okresu, stopa bezrobocia na terenie powiatu hrubieszowskiego spadła z 20,3% w 2013 do 12,9% w 2020. Średnia stopa bezrobocia w regionie spadła w tym samym okresie odpowiednio z 14,4% do 8,2%.

Na terenie Gminy notuje się również zjawisko bezrobocia ukrytego (agrarnego), którym charakteryzują się obszary wiejskie, gdzie dominuje nieefektywne, małoobszarowe rolnictwo z niskim poziomem produkcji towarowej i nadmiarem pracowników. Pomimo tego, iż osoby dotknięte bezrobociem ukrytym nie są wykazywane w statystykach i pracują w rolnictwie, ich praca nie przyczynia się do wzrostu produkcji i nie przynosi oczekiwanych korzyści ekonomicznych. Konieczne jest rozwijanie lokalnego rynku pracy, stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, by osoby bezrobotne oraz dotknięte zjawiskiem bezrobocia ukrytego mogły podjąć pracę w sektorze pozarolniczym.

3) Sfera gospodarcza

W latach 2011-2020 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Mircze wzrosła, podobnie jak w poprzednio badanym okresie diagnostycznym 2004-2013. Jednak w okresie 2004-2013 wzrost liczby przedsiębiorstw cechował się większą dynamiką i wyniósł ponad 20%.

Tabela 11. Porównanie kształtowania się liczby podmiotów gospodarki narodowej na terenie Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku

Wyszczególnienie	2013	2020
Liczba podmiotów gospodarki narodowej	355	364
Wzrost liczby podmiotów gospodarki w badanym 10-letnim okresie (szt.)	64	52
Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w badanym 10-letnim okresie (%)	21,99	16,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Pod względem branż w obu porównywanych latach liczebnie dominowały podmioty tych samych sekcji: G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz F – budownictwo. Jednak podczas, gdy w porównaniu do roku 2013 liczba podmiotów sekcji G w 2020 nieco spadła, tak liczba podmiotów sekcji F zanotowała znaczny wzrost (33,3%).

Tabela 12. Porównanie danych dotyczących kształtowania się liczby podmiotów poszczególnych sekcji w 2013 i 2020 roku

Wyszczególnienie	2013	2020
Liczba podmiotów sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	108	103
Liczba podmiotów sekcji F - budownictwo	54	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dane dotyczące kształtowania się liczby podmiotów gospodarczych ogółem oraz podmiotów gospodarczych poszczególnych sekcji wskazują na to, iż na terenie Gminy rozwija się sektor usług. Dominują usługi tradycyjne - handel, naprawa pojazdów oraz usługi budowlane.

Pandemia COVID-19 wpłynęła, w mniejszym lub większym stopniu zarówno na sferę gospodarczą, jak i na rynek pracy w poszczególnych branżach, jednak w tym momencie większość tych efektów nie jest widoczna w ogólnodostępnych danych statystycznych. Dzieje się to między innymi z powodu uzasadnionego „opóźnienia” pomiędzy wystąpieniem pewnego zjawiska, a możliwością policzalnego ukazania jego skutków. Szczególnie jest to widoczne w sferze gospodarczej, gdzie liczba podmiotów gospodarki narodowej działających na terenie Gminy na koniec 2020 roku jest wyższa, niż na koniec 2019, pomimo iż w całym 2020 roku przedsiębiorstwa niemal wszystkich branż borykały się z negatywnym wpływem pandemicznych ograniczeń na ich działalność. Jednak z uwagi na możliwości wykorzystania pakietów pomocowych, prób przebranżowienia i dostosowania do nowych uwarunkowań, przenoszenia biznesu do sieci (dla branż, w których to było możliwe) i innych rozwiązań zapobiegających lub przesuujących w czasie konieczność zamknięcia działalności, w roku 2020 nie odnotowano liczbowego spadku liczby przedsiębiorstw. Prawdopodobne jest jednak pojawienie się tego efektu w danych statystycznych w ciągu najbliższego roku lub dwóch lat, z tego względu program strategiczny musi uwzględniać aktywizowanie sfery gospodarczej oraz zapewnienie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, pomimo tego, iż zgodnie z danymi statystycznymi obecna sytuacja wydaje się być w tym zakresie stabilna i korzystna.

Główni pracodawcy na terenie Gminy prowadzą działalność w branżach tradycyjnych (takich jak handel, budownictwo) i tworzą głównie miejsca pracy tego typu, co utrudnia znalezienie zatrudnienia osobom poszukującym pracy w innych branżach lub etatów z wymaganym innym poziomem kwalifikacji. Do poprawy funkcjonowania lokalnej sfery gospodarczej i miejscowego rynku pracy konieczne jest przyciąganie na teren Gminy inwestorów, którzy tworzyliby miejsca pracy w innych branżach oraz poszukiwaliby osób o zróżnicowanym poziomie kwalifikacji.

Gmina Mircze jest Gminą typowo rolniczą, w której rolnictwo i działalność z nim związana posiadają dominujące znaczenie dla funkcjonowania sfery gospodarczej i społecznej oraz dla warunków życia mieszkańców. Rolnictwo funkcjonuje w oparciu o indywidualne gospodarstwa rolne i stanowi główne źródło utrzymania dla zatrudnionych w rolnictwie.

Gmina Mircze posiada dobre warunki do rozwoju branży turystycznej. Położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, które stanowią jej główny, unikalny atut. Wschodnią granicę Gminy tworzy rzeka Bug, której bieg jest kręty, z licznymi starorzeczami i rozlewiskami, co jest atrakcyjne pod względem krajobrazowym i stanowi dogodne siedlisko licznych gatunków roślin i zwierząt. Gmina posiada wiele obiektów zabytkowych, w tym ruiny dawnej kresowej twierdzy w Kryłowie/Kryłowie-Kolonii oraz dawne cerkwie. Przez Gminę przechodzą znakowane szlaki piesze, rowerowe i samochodowe (Nadbużański Szlak Turystyczny – Horodło-Kryłów, Szlak Gocki, trasy rowerowe Gotanii oraz szlak samochodowy Bełżec-Bełż-Bełżec). W celu pełniejszego wykorzystania posiadanych przez Gminę walorów, konieczna jest rozbudowa infrastruktury turystycznej (np. wież lub punktów widokowych, ścieżek edukacyjnych, ścieżek rowerowych), modernizacja i renowacja obiektów zabytkowych oraz zagospodarowanie terenów wokół nich. Z uwagi na rolniczy charakter Gminy i posiadane przez nią zasoby uzasadnione jest także wspieranie rozwoju agroturystyki.

4) Potencjał organizacyjno-finansowy

Wskaźniki dotyczące finansów Gminy wykazują znaczny wzrost w stosunku do roku 2013. W 2020 dochody zwiększyły się o 42,57%, natomiast wydatki wzrosły o 62,25% w porównaniu do poprzedniego okresu diagnostycznego. W 2020 proporcjonalnie wyższe były także dochody i wydatki na mieszkańca. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wynosił 17,3%, co było wyższe o 7,8 punktu procentowego od analogicznego wskaźnika w roku 2013. Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2020 było niższe, niż w 2013, jednak pamiętać należy, iż ten wskaźnik uzależniony jest od okresu budżetowania i dostępności środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów realizowanych przez JST.

Tabela 13. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących finansów Gminy Mircze w roku 2013 i 2020

Wyszczególnienie	2013 [zł]	2020 [zł]
Dochody ogółem	22 857 656,82	32 588 338,88
Dochody na mieszkańca	3 009,57	4 686,95
Wydatki ogółem	19 705 804,38	31 973 362,76
Wydatki na mieszkańca	2 594,58	4 598,50
Obsługa długu publicznego	160 741,87	150 469,52
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	9,2%	17,3%
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów UE	2 624 768,93	843 185,77S

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

5) Raport z badania ankietowego

Jednym z najważniejszych etapów w procesie opracowywania dokumentu strategicznego jest analiza opinii mieszkańców na temat jakości życia w zamieszkiwanej przez nich Gminie. W toku prac nad Strategią Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027 przeprowadzono analizę, której celem było poznanie opinii lokalnej społeczności.

Ankieta miała na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców Gminy na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, oraz szans i zagrożeń związanych z jej funkcjonowaniem a także pokazania potencjału do dalszego rozwoju. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie formułowania celów rozwoju i wyboru obszarów priorytetowych.

W badaniu ankietowym wszyscy mieszkańcy Gminy, poprzez odpowiednio dobraną skalę mogli określić na jakim poziomie ich zdaniem znajdują się wybrane aspekty życia społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzenno-funkcjonalnego.

Ankieta została udostępniona na stronie oraz portalach społecznościowych Gminy, jak również możliwa była do pobrania w siedzibie Urzędu Gminy. Wśród ankietowanych wypełnione zostały jedynie ankietę elektroniczne.

Ankieta została wypełniona przez 84 respondentów. Najwięcej z nich stanowili mieszkańcy w wieku 36-50 lat (45,2%). Wśród ankietowanych przeważali mężczyźni (56%). 61,9% ankietowanych posiada wyższe wykształcenie a ich aktywność zawodowa to w przeważającym stopniu praca w sektorze publicznym (41,7%). Wśród ankietowanych przeważali mieszkańcy miejscowości Mircze (39,3%). W dużym procencie Gmina Mircze była dla ankietowanych miejscem zamieszkania. Czas zamieszkania w Gminie to 11 lat i więcej co sugeruje, że większość ankietowanych to dłużej mieszkający, którzy znają problemy i potrzeby Gminy na przestrzeni lat. Analizie poddano jakość i poziom życia mieszkańców na terenie Gminy Mircze. Na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pani/Pan poziom życia w Gminie Mircze?” ankietowani uwzględniając pięciostopniową skalę (bardzo dobrze, raczej dobrze, przeciętnie, raczej źle, zdecydowanie źle, nie mam zdania), w większości głosów uznali że poziom życia na terenie Gminy Mircze jest „przeciętny” (44%).

Analizując warunki życia/działalności w poszczególnych w pięciostopniowej skali (bardzo dobrze, dobrze, średnie, źle, bardzo źle). Ankietowani odpowiedzieli, że na terenie Gminy Mircze są zdecydowanie średnie warunki dla rozwoju przedsiębiorczości jak również dostęp do instytucji i placówek usługowych jest średnio-dobry. W kategorii pytań dotyczących sportu i rekreacji jak również spędzania wolnego czasu przeważały

odpowiedzi średnie, jedynie w ofercie skierowanej dla młodzieży przeważały odpowiedzi złe. Według ankietowanych dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki na terenie Gminy Mircze jest średnio zadowalający, jak również oferta, którą proponuje Gmina jest średnia. Stan środowiska naturalnego na terenie Gminy jest dobry a walory krajobrazowe ocenione zostały na dobre i bardzo dobre. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej (place, skwery, parki) i jakość dróg jest na poziomie średnio-dobrym. Ankietowani przeważająco uznali, że dostęp do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej jest dobry. Dostępność transportu publicznego nie jest zadowalająca dla mieszkańców. Ankietowani uznali, że czują się bezpiecznie na terenie Gminy Mircze. Dostępność obiektów handlowych i usługowych jest dobra natomiast rynek pracy, czyli możliwość zatrudnienia podzieliła odpowiedzi mieszkańców. Mimo, że dostęp do wspomnianych obiektów jest dobry, są to małe działalności zazwyczaj rodzinne, które zazwyczaj uniemożliwiają zatrudnianie osób pośrednich. Ankietowani w swoich odpowiedziach ocenili dostępność do opieki społecznej i podstawowej opieki zdrowotnej na poziomie średnio zadowalającym, dostęp do edukacji zarówno przedszkolnej jak i szkolnej jest na poziomie dobrym lecz dostęp do zajęć pozalekcyjnych nie jest zadowalający. Dostęp do Internetu na terenie Gminy wzbudza podzielne spostrzeżenia, najwięcej ankietowanych uznało że jest on dobry jednak wiele odpowiadających oceniło go na średni, zły i bardzo zły. Pod względem turystycznym wszystkie odpowiedzi były pozytywnie ocenione. Mieszkańcy średnio-dobrze ocenili jakość funkcjonowania administracji publicznej i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy.

Ocenie poddane zostały główne problemy społeczne występują na terenie Gminy. Ocena poddana została czterostopniową skalą. W większości analizowanych pytań ankietowani uznali, iż analizowane problemy są na poziomie niskim oraz średnim. Wysokie zagrożenie problemem dostrzec można w pytaniach dotyczących bezrobocia, wzrostu liczby osób starszych i brak atrakcyjnych miejsc pracy. Była to odpowiedź przeważająca, cechowała się dużym procentem.

W jednym z pytań ankietowani mieli możliwość wypowiedzenia się w odpowiedzi otwartej, na temat głównego problemu na terenie Gminy:

- smog wydobywający się z kominów,

- wandalizm,
- zbyt mała ilość programów zdrowotnych dla mieszkańców Gminy, zbyt mała dostępność do badań diagnostycznych,
- brak miejsc pracy,
- zły stan dróg dojazdowych do posesji, gospodarstw,
- ograniczenia w atrakcjach dla dzieci i młodzieży.

Kolejnym pytaniem było podanie kierunków działań, które mieszkańcy uznali za priorytetowe. Najwięcej odpowiedzi padło na pytanie „rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, jakość dróg, itp.)”.

Ta część pytania umożliwiała dokonanie odpowiedzi otwartej, w której padły odpowiedzi tj.:

- budowa dróg i ścieżek rowerowych,
- rozbudowa infrastruktury technicznej (wodociągowej),
- rozwój turystyki,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- budowa światłowodu,
- rozwój turystyki.

Odpowiedzi na pytania dotyczące mocnych i słabych strony Gminy przedstawiają wykresy poniżej. Do najmocniejszych stron należy środowisko naturalne oraz położenie geograficzne i warunki przyrodnicze, natomiast najsłabszą stroną jest rynek pracy i możliwość zatrudnienia.

Ankietowani mieli za zadanie ocenić stwierdzenia dotyczące Gminy Mircze w pięciostopniowej skali (bardzo wysoka, wysoka, średnia/przeciętna, niska, bardzo niska) pod kątem:

- atrakcyjności jako miejsce zamieszkania – średnia/przeciętna,
- atrakcyjności jako miejsce do pracy - średnia/przeciętna,
- atrakcyjności jako miejsce do wypoczynku – wysoka,
- atrakcyjności w porównaniu do sąsiednich gmin – wysoka,
- położenia – średnia/przeciętna,
- bezpieczeństwa – wysoka,

- więzi z Gminą Mircze – bardzo wysoka/ wysoka.

Należy zauważyć iż ankietowani ocenili stwierdzenia charakteryzujące Gminę Mircze we wszystkich aspektach pozytywnie.

Zapytano ankietowanych o zaznaczenie jednej odpowiedzi i z czym chcieliby aby utożsamiano Gminę w roku 2027. Wśród odpowiedzi 61,9% ankietowanych uznało że życzyliby sobie utożsamiać ją z Gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy.

6) Analiza SWOT

Diagnoza stanu obecnego wykazała, że Gmina Mircze posiada wewnętrzne uwarunkowania sprzyjające rozwojowi, jak również oddziałują na nią korzystne czynniki zewnętrzne, które mogą zostać wykorzystane w strategicznym planie prorozwojowym. Jednocześnie, zidentyfikowano również problemy i zagrożenia, które negatywnie wpływają na proces rozwoju Gminy i wymagają podjęcia interwencji. Czynniki wewnętrzne z punktu widzenia władz samorządowych i społeczności lokalnej, stanowią mocne i słabe strony jednostki, natomiast czynniki zewnętrzne, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym, w zależności od tego, czy wywierają wpływ korzystny, czy oddziałują negatywnie, stanowią szanse i zagrożenia.

Dla Gminy Mircze analiza SWOT przedstawia się następująco:

Tabela 14. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ położenie w strefie przygranicznej, w niewielkiej odległości od Hrubieszowa i przejścia granicznego w Dołhobyczowie, ➤ walory krajobrazowe i przyrodnicze, w tym obszary objęte prawną ochroną, ➤ miejsca historyczne i obiekty zabytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niedostateczne wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych i historycznych, ➤ brak funkcjonalnych centrów i wyodrębnionych lub odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych w wielu miejscowościach

<p>znajdujące się na terenie gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dobry stan środowiska naturalnego, ➤ dobre warunki do rozwoju rolnictwa, ➤ wystarczająco rozwinięta sieć dróg, ➤ coraz większa popularność odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców i przedsiębiorców, ➤ dobry dostęp do sieci telefonicznych i Internetu, ➤ stosunkowo dobry stan zasobu mieszkaniowego, ➤ dostateczny dostęp do edukacji na poziomie podstawowym na terenie Gminy, ➤ działalność klubów sportowych, ➤ działalność pozarządowych organizacji sfery społecznej, ➤ dostęp do usług podstawowej opieki medycznej na terenie Gminy, ➤ dostęp do usług opiekuńczo-leczniczych, ➤ spadek liczby osób bezrobotnych, ➤ wzrost liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach, ➤ wzrost liczby podmiotów świadczących działalność usługową, ➤ dobre warunki do rozwoju rolnictwa, ➤ bardzo duże możliwości rozwoju turystyki, ➤ turystyczne szlaki piesze, rowerowe i samochodowe, przebiegające przez obszar Gminy. 	<p>Gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak w niektórych miejscowościach dostatecznie rozwiniętej infrastruktury drogowej i okołodrogowej, ➤ niezadawalający stan nawierzchni wielu dróg, zarówno powiatowych, jak i gminnych, ➤ ogrzewanie budynków i wody użytkowej realizowane przede wszystkim za pomocą pieców i kotłowni wykorzystujących węgiel kamienny, ➤ środowisko naturalne w większości przekształcone antropogenicznie, ➤ zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z źródeł niskiej emisji, ➤ niedostatecznie rozwinięta infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna, ➤ zmniejszanie się liczby ludności, ➤ postępowanie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności, ➤ ujemne saldo migracji i ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, ➤ rosnąca liczba wydawanych „Niebieskich kart”, ➤ niedostateczny poziom rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, ➤ niedostateczny dostęp do specjalistycznych usług opieki zdrowotnej, ➤ wysokie bezrobocie, ➤ migracje zarobkowe, ➤ deficyt fachowców wielu branż,
--	---

	<ul style="list-style-type: none">➤ trudności z podjęciem zatrudnienia przez mieszkańców na obszarze Gminy,➤ niedostatecznie rozwinięty sektor usług rynkowych i działalności pozarolniczej,➤ niedobór w zakresie obsługi ruchu turystycznego,➤ tradycyjny sposób prowadzenia produkcji rolnej,➤ uzależnienie od rolnictwa,➤ niewystarczające nasycenie w usługi podstawowe,➤ niewystarczająca liczba miejsc pracy w sektorze usług rynkowych i zawodach pozarolniczych,➤ odpływ młodych, wykształconych ludzi, poszukujących pracy w wysoko rozwiniętych sektorach gospodarki,➤ ryzyko wystąpienia bezrobocia ukrytego,➤ niedostatecznie rozwinięty sektor usług rynkowych i działalność pozarolnicza,➤ dominacja tradycyjnych branż w gospodarce,➤ niskie wyniki egzaminów,➤ brak sieci gazowej,➤ brak sieci ciepłej na terenie całej Gminy Mircze,➤ niewystarczający udział OZE w mieszkalnictwie indywidualnym.
--	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odległości od Hrubieszowa i przejścia granicznego w Dołhobyczowie, przy drodze wojewódzkiej Nr 844, ➤ funkcjonalne powiązanie obszarów przyrodniczych Gminy z obszarami sąsiednimi i korytarzami ekologicznymi różnej rangi, ➤ zobowiązania Polski do wypełniania zaleceń Wspólnoty w zakresie rozwoju OZE i wdrażania zasad gospodarki niskoemisyjnej, ➤ możliwość pozyskania środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych na projekty związane z poprawą jakości sfery przestrzennej, gospodarczej i społecznej, ➤ polityka prorozwojowa powiatu i regionu, ➤ wdrażanie na terenie Unii Europejskiej polityki zrównoważonego rozwoju, zakładającej ochronę posiadanych zasobów i racjonalne gospodarowanie przestrzenią, ➤ wdrażanie na terenie Unii Europejskiej polityki wspierania rozwoju obszarów wiejskich i nowoczesnego rolnictwa, ➤ niedaleka odległość od miasta Hrubieszów, dzięki czemu mieszkańcy mają dogodny dostęp do usług społecznych niedostępnych na terenie gminy (np. szkolnictwo ponadpodstawowe, opieka szpitalna), ➤ wspieranie rozwoju sektora MŚP przez Unię Europejską, ➤ możliwość rozwoju współpracy transgranicznej w różnych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ duża konkurencja ze strony innych jednostek w pozyskiwaniu funduszy UE, ➤ położenie na obszarze tzw. ściany wschodniej – 5 województw Polski Wschodniej, charakteryzujących się niższym poziomem rozwoju, niż pozostała część kraju, ➤ niższy poziom rozwoju całego regionu, odczuwalne przez mieszkańców zapóźnienia w stosunku do bogatszych części kraju, ➤ daleka odległość od stolicy województwa i innych aglomeracji, peryferyjność położenia, ➤ zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z zanieczyszczeń zewnętrznych, w tym dużego natężenia ruchu, ➤ konkurencyjność sąsiednich gmin pod kątem atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej, ➤ zjawisko migracji zarobkowej, w szczególności osób młodych i wykształconych, ➤ zjawisko starzenia się lokalnej społeczności postępujące na obszarze całego kraju, ➤ możliwość powrotu obostrzeń pandemicznych, wpływających negatywnie na sferę gospodarczą i społeczną.

<p>dziedzinach,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost popularności prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ➤ regionalna polityka promocji walorów turystycznych Lubelszczyzny szansą na przyciągnięcie większej liczby turystów, ➤ wzrost popularności turystyki, w szczególności weekendowej i krajoznawczej, zwiększające się miejscami mniej znanymi w skali kraju, niewyeksplantowanymi pod kątem turystycznym, ➤ wzrost popularności czynnej rekreacji i zdrowego trybu życia, sprzyjający korzystaniu z walorów przyrodniczych i aktywności na świeżym powietrzu, ➤ wzrost zainteresowania lokalnymi społecznościami, ich tradycjami i zwyczajami. 	
--	--

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Powyższa analiza grupuje posiadane przez Gminę zasoby i potencjał sprzyjające polityce rozwojowej, wskazuje także na istniejące słabe strony i zagrożenia, które mogą mieć wpływ na długookresowy plan strategiczny.

Gmina Mircze położona jest w stosunkowo niedalekiej odległości od miasta Hrubieszów i jest dobrze z nim skomunikowana. W niedalekiej odległości znajduje się przejście graniczne w Dołhobyczowie, do którego bezpośrednio prowadzi przebiegająca przez Gminę droga wojewódzka Nr 844. Do głównych atutów Gminy należą posiadane przez nią walory przyrodnicze i krajobrazowe. Gmina położona jest na obszarze dwóch krain geograficznych, w obrębie których znajdują się zarówno faliste równiny denudacyjne, jak i liczne wzniesienia, co urozmaica krajobraz. Szczególnym walorem jest rzeka Bug, która tworzy wschodnią granicę gminy. Przedmiotowy obszar posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa. Stan środowiska Gminy jest dobry, w jej granicach

administracyjnych położone są obszary cenne przyrodniczo i objęte prawną ochroną. Na terenie Gminy znajdują się obiekty zabytkowe, które są atrakcyjne dla odwiedzających.

Na rozwój Gminy negatywnie wpływają jej słabe strony, zarówno związane z brakami infrastrukturalnymi, jak również zagospodarowaniem przestrzeni oraz funkcjonowaniem sfery społecznej i gospodarczej. Do najpoważniejszych problemów należy między innymi brak uporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej, ogrzewanie budynków za pomocą nieefektywnych źródeł ciepła, zmniejszanie się liczby ludności, postępowanie zjawiska starzenia się lokalnej społeczności czy ryzyko wystąpienia bezrobocia ukrytego. Negatywnie na gospodarkę Gminy wpływa dominacja tradycyjnych branż oraz niedostatecznie rozwinięty sektor usług rynkowych. Mało rozwinięte są branże tworzące miejsca pracy dla osób wysoko wykwalifikowanych. Rolnictwo Gminy wykazuje cechy typowe dla obszarów wiejskich regionu – rozdrobnienie gospodarstw, ich niska specjalizacja, duży udział produkcji na własne potrzeby. Problemem jest także niewystarczająco rozwinięta branża turystyczna i okołoturystyczna.

Ponadto, do atutów Gminy należy także fakt, iż jest ona położona w niedalekiej odległości od Zamościa i jest dobrze z nim skomunikowana. Do jej głównych zalet należą także posiadane przez nią walory przyrodnicze i krajobrazowe. Gmina posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa. Obszar Gminy cechuje się dobrym stanem środowiska oraz występowaniem obszarów cennych przyrodniczo, w tym także objętych prawną ochroną. Na terenie Gminy znajdują się obiekty zabytkowe.

Do czynników zewnętrznych sprzyjających rozwojowi Gminy należy zaliczyć położenie w niedalekiej odległości od Hrubieszowa oraz przejścia granicznego w Dołhobyczowie i dobre z nim skomunikowanie. Szansą na wdrożenie efektywnej polityki prorozwojowej jest możliwość pozyskania środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych. Niezwykle istotne jest także wdrażanie na terenie Unii Europejskiej polityki zrównoważonego rozwoju, która kładzie nacisk na ochronę posiadanych zasobów i racjonalne gospodarowanie przestrzenią. Gmina jest także objęta polityką rozwojową jednostek wyższego szczebla – powiatu oraz województwa. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej staje się również coraz bardziej popularne na terenie

całego kraju, coraz więcej ludzi decyduje się na założenie firmy zamiast pracy na etacie. Od kilku lat notuje się także rosnącą popularność turystyki, szczególnie weekendowej i krajoznawczej. Turyści coraz częściej poszukują miejsc mało popularnych i szerzej nieznanych, by zobaczyć coś unikatowego. Szansą na rozwój branży turystycznej jest promocja całego województwa jako regionu wartego odwiedzenia. Rolnictwo Gminy może skorzystać z różnorodnych form wsparcia działalności rolniczej dostępnych dla państw członkowskich Unii Europejskiej.

Do głównych czynników zewnętrznych negatywnie oddziałujących na rozwój Gminy należy peryferyjne położenie w skali kraju oraz przynależność do tzw. ściany wschodniej – pięciu województw Polski Wschodniej, charakteryzujących się niższym poziomem rozwoju, niż pozostała część kraju. Szczególnie intensywne w województwach o niższym poziomie rozwoju zjawisko migracji zarobkowej (zarówno w obrębie kraju, jak i za granicę), w szczególności osób młodych i wykształconych. Negatywnie na sferę społeczną wpływa także fakt, iż przez niższy poziom rozwoju całego regionu, odczuwalne są przez mieszkańców zapóźnienia w stosunku do bogatszych części kraju. Obniża to atrakcyjność całego województwa lubelskiego dla mieszkańców. Istnieje duża konkurencja ze strony innych jednostek w pozyskiwaniu funduszy unijnych, co utrudnia pozyskiwanie zewnętrznych źródeł dofinansowania inwestycji gminnych.

3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

1) Wizja i misja rozwoju Gminy

Wizję, określającą w jaki sposób przyjęta polityka prorozwojowa wpłynie na Gminę, jak ją zmieni i jaka się ona stanie po jej wprowadzeniu, sformułowano następująco:

Gmina Mircze gminą o wysokim standardzie życia i dogodnych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej, ukierunkowaną na zrównoważony rozwój i optymalne wykorzystanie posiadanych zasobów.

Podstawowym założeniem strategicznym, ujętym w wizji, jest prowadzenie rozwoju w sposób racjonalny i zrównoważony, skupiony zarówno na poprawie jakości życia mieszkańców, jak i zapewnieniu dogodnych (opartych o posiadanie zasoby i zidentyfikowane potrzeby, niezakłócających pozostałych funkcji obszaru Gminy, sprzyjających podejmowaniu i prowadzeniu działalności) warunków rozwoju sfery gospodarczej. W procesie rozwoju konieczne jest wykorzystanie istniejących zasobów i walorów, które zidentyfikowano i opisano w diagnozie strategicznej. Dzięki oparciu polityki strategicznej o zasadę zrównoważonego rozwoju. Kluczową cechą przedsięwzięć strategicznych jest skupienie się na istniejącym potencjale obszaru Gminy i wewnętrznych, lokalnych czynnikach rozwojowych, co jednak nie może prowadzić do ich nadmiernej eksploatacji, lecz do długofalowego oddziaływania na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenną Gminy. Wdrażane przedsięwzięcia będą zakładały racjonalne wykorzystanie potencjału gminy i wewnętrznych czynników rozwojowych. Zapobiegnie to ich nadmiernemu eksploatowaniu oraz umożliwi ich długofalowe oddziaływanie na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną Gminy. Doprowadzi to do trwałego zwiększenia jakości życia, poprawy funkcjonowania otoczenia gospodarczego oraz funkcjonalnego zagospodarowania gminnej przestrzeni. Wizja ta jest zgodna ze strategiczną wizją całego regionu, w której główny nacisk położono na zrównoważony rozwój województwa, z racjonalnym wykorzystaniem specyfiki społeczno-gospodarczej, zasobów środowiska i policentryczności ośrodków miejskich.

Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie gminnej polityki prorozwojowej, koordynowanie wszystkich jej interesariuszy oraz wdrożenie Strategii Rozwoju jest Gmina Mircze. Misję Gminy określono jako:

Optymalne wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału w procesie zrównoważonego rozwoju, ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności Gminy dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.

Zgodnie z przyjętą misją rozwoju, polityka prorozwojowa prowadzona na terenie Gminy będzie kładła nacisk na racjonalne wykorzystanie posiadanych przez Gminę zasobów i potencjału, zidentyfikowanych na etapie diagnozy. Przedsięwzięcia strategiczne stanowić będą zbiór kompleksowych pobudzających pożądane procesy gospodarcze i społeczne, by Gmina stała się miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, przedsiębiorców, odwiedzających. Z uwagi na fakt, iż zasady zrównoważonego rozwoju są konkretnie i jednoznacznie określone, konieczne jest wskazanie, jakie warunki muszą spełnić wszystkie podmioty biorące udział w przedsięwzięciach strategicznych, by efekty ich aktywności wpisywały się w przyjętą wizję rozwoju i prowadziły do osiągnięcia założonych celów. Określono zbiór nadrzędnych zasad, którymi będą cechować się poszczególne przedsięwzięcia wdrażane w ramach polityki rozwoju:

- oszczędne gospodarowanie zasobami – stosowanie rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz zmiany klimatu, promowanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego, racjonalne i optymalne wykorzystywanie posiadanych zasobów, w szczególności przyrodniczych,
- wspieranie ładu przestrzennego – traktowanie przestrzeni jako zasób ograniczony, który musi być z tego względu wykorzystywany w sposób zaplanowany, racjonalny, uporządkowany,
- kompleksowe i długofalowe efekty – wspieranie przedsięwzięć które zakładają wywieranie synergicznych korzyści w różnych sferach, w długim okresie,
- innowacyjność – promowanie innowacyjnych rozwiązań, zarówno technologicznych, jak też rozumianych jako wdrażanie nowych, niestosowanych dotąd działań we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej,
- aktywność społeczna – promowanie przedsięwzięć aktywizujących lokalną społeczność, zachęcających do współdziałania, realizacji projektów partnerskich,

- zapobieganie wykluczeniu – wdrażanie działań mających na celu zapobieganie różnym formom wykluczenia wśród osób i grup nimi zagrożonych,
- wspieranie przedsiębiorczości – wpieranie inicjatyw o charakterze gospodarczym, zwiększających przedsiębiorczość obszaru, zachęcających do podejmowania przedsięwzięć tego typu.

Powyższe zasady odnoszą się bezpośrednio do największych wyzwań i zagrożeń, z którymi borykać będą się wszystkie podmioty biorące udział w procesie rozwoju Gminy w przyjętym horyzoncie czasowym. Część z nich ma charakter zewnętrzny, globalny (zmiany klimatu, pogorszenie stanu środowiska naturalnego), część z nich dotyczy bezpośrednio lokalnych uwarunkowań i stanu obecnego (gminna przestrzeń, lokalna społeczność, przedsiębiorczość obszaru).

Wizja, misja oraz przyjęte zasady wdrażania przedsięwzięć strategicznych gwarantują odpowiednie ukierunkowanie polityki rozwoju na terenie Gminy.

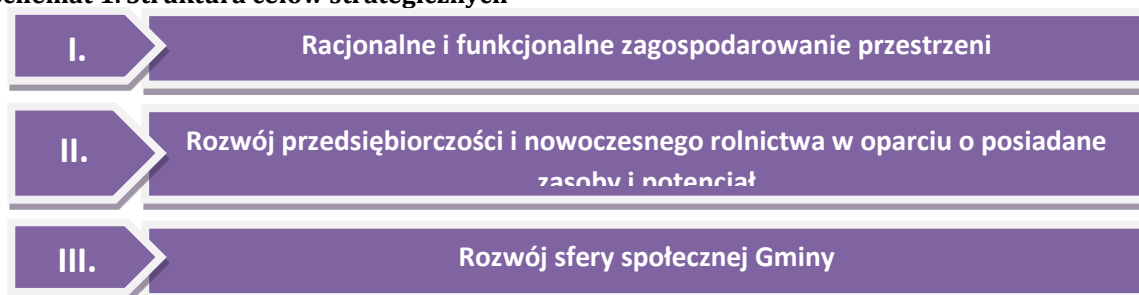
2) Cele strategiczne i operacyjne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne grupują długofalowe, trwałe efekty wdrażanych przedsięwzięć strategicznych i opisują ich oddziaływanie na proces rozwoju w przyjętym horyzoncie czasowym. Zostały wyznaczone na bazie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego, są konsekwencją przyjętej wizji i obranych zasad polityki rozwoju.

Założono osiągnięcie następujących celów strategicznych:

Schemat 1. Struktura celów strategicznych

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Cel strategiczny I. Racjonalne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni grupuje cele operacyjne i przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę jakości przestrzeni publicznej Gminy i wzmocnienie pełnienia przez nią różnych funkcji wraz z optymalnym wykorzystaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego Gminy w procesie jej rozwoju. Cel zakłada zwiększenie funkcjonalności gminnej przestrzeni, poprawę jej estetyki, poprawę jej zagospodarowania, co nie tylko podniesienie jakości życia mieszkańców, lecz także uczyni obszar Gminy bardziej atrakcyjnym dla innych podmiotów – inwestorów, przedsiębiorców, odwiedzających, itp. Cel strategiczny I zakłada także rozwój infrastruktury, która jest niezbędna zarówno do poprawy warunków bytowych mieszkańców oraz pełnienia przez przestrzeń różnych funkcji na rzecz sfery gospodarczej i społecznej, jak też do zwiększenia stopnia ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego Gminy.

Cel strategiczny II. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa w oparciu o posiadane zasoby i potencjał zakłada realizację przedsięwzięć, które będą wywierać trwałe, długofalowe efekty na sferę gospodarczą. W długim okresie doprowadzą one do wzrostu aktywności gospodarczej i inwestycyjnej oraz rozwoju przedsiębiorczości. Cel strategiczny II podkreśla znaczenie wykorzystania posiadanych przez gminę zasobów w procesie poprawy funkcjonowania lokalnej gospodarki. Strategicznie prowadzone działania w sferze gospodarczej umożliwią pełniejsze wykorzystanie posiadanego przez Gminę potencjału oraz ułatwią stworzenie kompleksowego, komplementarnego planu działań skoncentrowanego na kreowaniu pożądanych zjawisk gospodarczych.

Cel strategiczny III. Rozwój sfery społecznej Gminy skupia cele i przedsięwzięcia, które doprowadzą do wzmocnienia kapitału społecznego Gminy i poprawy funkcjonowania sfery społecznej. Zakłada stworzenie długofalowych warunków do rozwoju społecznego, zwiększenie aktywności lokalnej społeczności, umocnienie integracji mieszkańców, przeciwdziałanie negatywnym trendom społecznym, w tym bezrobociu i wykluczeniu. Cel strategiczny III kładzie nacisk na zaangażowanie mieszkańców w dbanie o wspólne dobro, w tworzenie społeczeństwa obywatelskiego, w działania na rzecz gminnej wspólnoty i jednocześnie zakłada zachęcenie mieszkańców do dbałości o rozwój własny, zaspokojenie potrzeb edukacyjnych, zawodowych, kulturalnych.

CELE OPERACYJNE

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowana jest grupa celów operacyjnych, opisujących bezpośrednio efekty wdrażanych działań i ich oddziaływanie w krótszym okresie. Ze względu na swój komplementarny i spójny charakter, przyczynią się do osiągnięcia założonych celów strategicznych i, co za tym idzie, umożliwią spełnienie misji i osiągnięcie pożądanej wizji obszaru. Określają grupy przedsięwzięć, jakie będą realizowane w ramach Strategii.

I. Racjonalne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni

Cel operacyjny I.1. Ochrona zasobów środowiska naturalnego – w ramach celu operacyjnego I.1 realizowane będą przedsięwzięcia odpowiadające zarówno na lokalne czynniki zagrażające zasobom przyrodniczo-krajobrazowym, jak i na negatywne oddziaływania zewnętrzne, do których należą m.in. globalne problemy związane z pogarszaniem stanu środowiska i zmiany klimatyczne. W ramach celu operacyjnego zakłada się podjęcie działań mających na celu ochronę poszczególnych elementów środowiska naturalnego, by możliwe było ich racjonalne wykorzystanie.

Cel operacyjny I.2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju gminnej infrastruktury technicznej i społecznej – infrastruktura techniczna i społeczna jest niezbędna do osiągnięcia wysokiej jakości życia i zaspokojenia zarówno podstawowych potrzeb bytowych (np. sieć wodociągowa i kanalizacyjna), jak również potrzeb wyższego rzędu (kulturalnych, społecznych). Przedsięwzięcia realizowane w ramach tego celu zakładają osiągnięcie trwałej, długookresowej poprawy jakości infrastruktury technicznej i społecznej, co w istotnym stopniu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców oraz poprawy funkcjonowania sfery gospodarczej i społecznej.

Cel operacyjny I.3. Poprawa jakości i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni wraz z ochroną zasobów dziedzictwa kulturowego – przestrzeń jest dobrem ograniczonym, z którego każdy interesariusz powinien korzystać w sposób racjonalny. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni wspomaga procesy społeczno-

gospodarcze, odbywające się w jej obrębie, wpływa korzystnie na jakość życia oraz umożliwia pełniejsze wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych i materialnych w procesie rozwoju. Cel operacyjny I.3 grupuje przedsięwzięcia, które pozwolą na nadanie lub wzmocnienie funkcji pełnionych przez gminną przestrzeń oraz poprawę ładu przestrzennego. Ponadto, cel zakłada także podjęcie działań umożliwiających czynną ochronę zabytków i innych miejsc cennych pod względem kulturowym, by możliwe było ich racjonalne wykorzystanie w procesie zrównoważonego rozwoju.

II. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa w oparciu o posiadane zasoby i potencjał

Cel operacyjny II.1. Zapewnianie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych inwestycji na terenie Gminy – w ramach celu operacyjnego zakłada się realizację przedsięwzięć, które pozwolą na wzrost aktywności gospodarczej obszaru, sprzyjanie rozwojowi przedsiębiorczości, poprawę atrakcyjności obszaru gminy dla inwestorów zewnętrznych.

Cel operacyjny II.2. Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz usług na rzecz rolnictwa - rolnictwo pełni istotną funkcję w strukturze gospodarki gminy i ma znaczący wpływ na jej funkcjonowanie. Konieczne jest wspieranie jego rozwoju jako nowoczesnej i zrównoważonej gałęzi gospodarki. Z tego względu, zakłada się wspieranie rozwoju gminnego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego, promowanie innowacyjnych rozwiązań, dostosowanie do istniejących uwarunkowań, w tym do zmian klimatycznych, wdrażanie rozwiązań zmniejszających presję rolnictwa na środowisko naturalne.

Cel operacyjny II.3. Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej na terenie Gminy - lokalna gospodarka posiada potencjał do rozwoju pozarolniczych branż gospodarki i dywersyfikacji działalności miejscowych przedsiębiorstw. Cel operacyjny zakłada wykorzystanie tego potencjału poprzez wspieranie rozwoju branż pozarolniczych, w tym sektora usług rynkowych, branży turystycznej i agroturystycznej,

promowanie przedsiębiorczości, zachęcanie do zakładania własnej działalności gospodarczej oraz tworzenie dogodnych warunków dla przedsiębiorców, w szczególności sektora MŚP.

III. Rozwój sfery społecznej Gminy

Cel operacyjny III.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu – bezrobocie należy do najpoważniejszych problemów sfery społecznej, który może generować dalsze sytuacje kryzysowe. W ramach celu III.1 zakłada się realizację wspólnych przedsięwzięć z Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które mogą zaangażować się w pomoc bezrobotnym w znalezieniu pracy lub podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Wspieranie aktywnej walki z bezrobociem ma na celu nie tylko pomoc osobom bezrobotnym, lecz także poprawę sytuacji osób pracujących, w tym zagrożonych utratą miejsca pracy, w szczególności z powodu niedostatecznych kwalifikacji.

Cel operacyjny III.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – cel grupuje zadania, które będą podejmowane na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (takich jak osoby z niepełnosprawnościami, osoby w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, osoby starsze), ich aktywizacji oraz integracji społecznej.

Cel operacyjny III.3. Rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej – cel zakłada realizację przedsięwzięć, dzięki którym mieszkańcy zyskają dostęp do szerokiej, zróżnicowanej i w pełni dostosowanej do ich potrzeb oferty edukacyjnej, kulturalnej, społecznej. Wszelkie działania w tym zakresie pozwolą zarówno na wspieranie indywidualnego rozwoju, jak też na integrację lokalnej społeczności, co jest szczególnie ważne na obszarach wiejskich. Działania tego typu pozwalają na angażowanie mieszkańców w organizację i udział w różnorodnych przedsięwzięciach, co jeszcze bardziej wzmacnia więzi społeczne i zachęca do czynnego udziału w życiu lokalnej społeczności.

Tabela 15. Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027

CELE STRATEGICZNE		
I. Racjonalne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni	II. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa w oparciu o posiadane zasoby i potencjał	III. Rozwój sfery społecznej Gminy
CELE OPERACYJNE		
I.1. Ochrona zasobów środowiska naturalnego	II.1. Zapewnianie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych inwestycji na terenie Gminy	III.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu
I.2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju gminnej infrastruktury technicznej i społecznej	II.2. Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz usług na rzecz rolnictwa	III.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
I.3. Poprawa jakości i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni wraz z ochroną zasobów dziedzictwa kulturowego	II.3. Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej na terenie Gminy	III.3. Rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

3) Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków podejmowanych przez Gminę Mircze oraz jej partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie „co jest do zrobienia?”. Kierunki działań służą realizacji założonych celów i są podstawą wdrażania strategii. Strategia powinna określać kierunki działań lub, tam gdzie to jest możliwe, konkretne działania.

I. Racjonalne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni

Cel operacyjny I.1 Ochrona zasobów środowiska naturalnego

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- wymiana nieefektywnych źródeł energii na spełniające wymogi ochrony środowiska,
- zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych oraz wykorzystywanych do prowadzenia działalności,
- zwiększanie efektywności gospodarki odpadami, w tym zwiększenie poziomu segregowania odpadów,
- zwiększanie świadomości ekologicznej i promowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska, takich jak wdrażanie zasad gospodarki zamkniętej, gromadzenie wody deszczowej, stosowania rozwiązań ograniczających produkcję odpadów i marnowanie żywności,
- ochrona posiadanych przez Gminę cennych walorów przyrodniczych.

Cel operacyjny I.2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju gminnej infrastruktury technicznej i społecznej

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- budowa i modernizacja infrastruktury drogowej,
- budowa ścieżek rowerowych,
- budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- modernizacja budynków szkół, placówek kulturalnych i budynków użyteczności publicznej,
- inwestycje w wiejskie świetlice oraz obiekty wykorzystywane przez OSP
- budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci, boisk i innych obiektów zapewniających możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego,

- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i w przestrzeni publicznej,
- zapewnienie infrastruktury do rozwoju publicznych usług cyfrowych,
- rozwój socjalnych i komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Cel operacyjny I.3. Poprawa jakości i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni wraz z ochroną zasobów dziedzictwa kulturowego

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- modernizacja i organizacja parków, placów, skwerów i innych form zieleni publicznej,
- modernizacja oświetlenia ulicznego,
- budowa obiektów infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej,
- funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej Gminy,
- ochrona i poprawa stanu obiektów zabytkowych.

II. Rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa w oparciu o posiadane zasoby i potencjał

Cel operacyjny II.1. Zapewnianie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych inwestycji na terenie Gminy

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- promocja inwestycyjna Gminy,
- udział w partnerstwach na rzecz wzajemnej promocji inwestycyjnej, zarówno krajowych, jak i transgranicznych,
- działania na rzecz współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, samorządem, organizacjami wspierania biznesu, zarówno w skali lokalnej, jak też ponadlokalnej i transgranicznej,
- wsparcie przedsiębiorców w rozwoju działalności gospodarczej i tworzeniu nowych miejsc pracy.

Cel operacyjny II.2. Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz usług na rzecz rolnictwa

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- promowanie rozwoju nowych kierunków produkcji rolnej, dostosowanych do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb rynkowych,
- promowanie rozwiązań z zakresu bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych odbiorcom lub ze znacznym ograniczeniem pośrednictwa w handlu produktami rolnymi,
- wspieranie rozwoju usług na rzecz rolnictwa,
- promowanie rozwiązań z zakresu ochrony i efektywnego wykorzystywania wód oraz ochrony gleb i racjonalnego stosowania środków chemicznych,
- promowanie ekologicznych form produkcji rolnej.

Cel operacyjny II.3. Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej na terenie Gminy

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- promowanie prowadzenia nierolniczej działalności gospodarczej, poradnictwo i szkolenia dla przyszłych przedsiębiorców,
- wspieranie przedsiębiorców w rozwoju działalności gospodarczej i tworzeniu nowych miejsc pracy,
- wspieranie branży turystycznej, w tym agroturystycznej,
- działania z zakresu rozwoju przedsiębiorczości.

III. Rozwój sfery społecznej Gminy

Cel operacyjny III.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepracujących, w tym działania na rzecz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych,
- wspieranie działań na rzecz uczenia się przez całe życie,

- wspieranie godzenia pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi, w szczególności poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi lub osobami niesamodzielnymi,
- działania angażujące przedsiębiorców, samorząd, organizacje pozarządowe w walkę z bezrobociem i trudną sytuacją na rynku pracy,
- monitorowanie trendów i zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy.

Cel operacyjny III.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy,
- zapewnienie niezbędnej pomocy materialnej lub psychologicznej,
- rozwój usług opiekuńczych na rzecz osób starszych, niesamodzielnych, niepełnosprawnych, w szczególności w formach środowiskowych,
- wspieranie rozwoju ekonomii społecznej.

Cel operacyjny III.3. Rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej

Kierunki działań w ramach celu operacyjnego:

- zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych dla dzieci, zarówno na poziomie szkolnym, jak i przedszkolnym,
- organizacja pozaszkolnych zajęć edukacyjnych, sportowych oraz kółek zainteresowań dla dzieci i młodzieży,
- organizacja zajęć kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla dorosłych, w tym dla seniorów,
- organizacja nowych przedsięwzięć kulturalnych,
- działania na rzecz zwiększenia aktywności lokalnych grup artystycznych, stowarzyszeń, grup hobbystycznych,
- promowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,

- budowanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności, kultywowanie tradycji, zachowanie pamięci o lokalnej historii,
- wspieranie postaw prospołecznych, obywatelskich i aktywnego działania na rzecz lokalnej społeczności.

Ww. kierunki działań wpłyną na realizację założonych celów Strategii. W trakcie opracowywania dokumentu strategicznego wykrystalizowały się również priorytetowe projekty/przedsięwzięcia, których realizacja do końca 2027 r. wpłynie w sposób znaczny na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Mircze.

W poniższej tabeli przedstawiono listę przedsięwzięć priorytetowych. Część z nich posiada już konkretne ramy i zakres, natomiast pozostałe są jeszcze w fazie opracowywania i stanowią ogólną koncepcję działania.

Tabela 16. Lista przedsięwzięć

Wyszczególnienie
Cel strategiczny I: Racjonalne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni
Cel operacyjny I.1. Ochrona zasobów środowiska naturalnego
Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja oświetlenia ulic, placów, parków, chodników itp. na terenie Gminy Mircze w tym z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii
Dostawa i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii do budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze
Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii
Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w indywidualnych budynkach mieszkalnych/budynkach mieszkalnych/przedsiębiorstwach na terenie Gminy Mircze
Budowa mikroelektrowni/elektrowni fotowoltaicznej na terenie Gminy Mircze
Budowa mikroelektrowni/elektrowni wiatrowej na terenie Gminy Mircze
Zakup niskoemisyjnych środków transportu do dowozu uczniów do szkół
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze
Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie Gminy Mircze
Zakup sprzętu, pojazdów i wyposażenia dla Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie
Dostawa i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na potrzeby ZZO, budowa biogazowni rolniczej, budowa elektrowni wiatrowej
Budowa/przebudowa/modernizacja/remont/termomodernizacja budynków Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie, zagospodarowanie terenu
Wspomaganie proekologicznej działalności placówek oświatowych i instytucji kultury
Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej
Zabiegi konserwacyjne i pielęgnacyjne pomników przyrody oraz drzew o rozmiarach pomnikowych

Pielęgnacja i inwentaryzacja drzewostanu parku podworskiego w Szychowicach
Cel operacyjny I.2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju gminnej infrastruktury technicznej i społecznej
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja dróg stanowiących własność Gminy Mircze na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja miejsc parkingowych na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja przystanków na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja chodników na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont modernizacja sieci wodociągowej z przyłączami na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja sieci kanalizacyjnej z przyłączami na terenie gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja budynków związanych z gospodarką wodną i ściekową na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja/konserwacja/utrzymanie urządzeń melioracji wodnych na terenie Gminy Mircze
Przebudowa/remont/modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Mirczu. Zakup wyposażenia do Gminnego Ośrodka Kultury w Mirczu
Przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja budynku w miejscowości Mircze, przy ul. Ogrodowej
Przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Mirczu
Modernizacja oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze
Zakup wyposażenia do budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze
Sukcesywny montaż monitoringu w miejscach publicznych (m.in.: obiekty szkolne, stadion sportowy w Mirczu, Gminny Ośrodek Kultury w Mirczu)
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Mircze
Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich zlokalizowanych na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja siedzib jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Mircze
Zakup wyposażenia do siedzib jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Mircze
Zakup sprzętu oraz innego wyposażenia na potrzeby jednostek i drużyn ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Mircze
Zakup samochodów strażackich na potrzeby jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja obiektów sportowych na terenie Gminy Mircze oraz zagospodarowanie terenów przylegających
Przebudowa/remont/modernizacja stadionu sportowego w Mirczu wraz z przebudową/remontem/modernizacją murawy. Zagospodarowanie terenów przylegających
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja obiektów rekreacyjnych na terenie Gminy Mircze oraz zagospodarowanie terenów przylegających
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja siłowni zewnętrznych, placów zabaw
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja miejsc integracji społecznej takich jak m.in.: wiaty, altany, miejsca ogniskowe, place
Dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków będących własnością Gminy Mircze do potrzeb osób niepełnosprawnych
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja budownictwa socjalnego

i komunalnego na terenie Gminy Mircze
Adaptacja istniejących budynków na lokalne socjalne - sukcesywne zwiększanie ilości mieszkań socjalnych w gminnym zasobie mieszkaniowym
Cel operacyjny I.3. Poprawa jakości i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni wraz z ochroną zasobów dziedzictwa kulturowego
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja/zagospodarowanie miejsc zieleni na terenie Gminy Mircze
Przebudowa/remont/modernizacja mostu na rzece Bug na terenie Gminy Mircze
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja obiektów turystycznych na terenie Gminy Mircze oraz zagospodarowanie terenów przylegających
Budowa wieży widokowej nad Bugiem
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja tras aktywności fizycznej takich jak m.in.: ścieżki rowerowe, trasy turystyczno-krajoznawcze, ścieżki dydaktyczne, ścieżki przyrodniczo-edukacyjne
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja placu targowego w miejscowości Mircze
Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych na terenie Gminy Mircze (GS, POM, obszary po zlikwidowanych bazach SKR, obszary po byłych PGR-ach, rolniczych spółdzielniach produkcyjnych). Wyposażenie ww. terenów w odnawialne źródła energii
Budowa infrastruktury na osiedlach mieszkaniowych na terenie Gminy Mircze
Przebudowa/remont/modernizacja figury Św. Mikołaja i Wilka w miejscowości Kryłów-Kolonia, budowa parkingów, zagospodarowanie stawów, wykup gruntów niezagospodarowanych stawów
Przebudowa/remont/modernizacja obiektów zabytkowych na terenie Gminy Mircze. Zagospodarowanie terenu, rewitalizacja, prace konserwatorskie i archeologiczne na obiektach zabytkowych na terenie Gminy Mircze i w ich sąsiedztwie.
Przebudowa/remont/modernizacja miejsc pamięci narodowej na terenie Gminy Mircze
Przebudowa/remont/modernizacja pozostałości po średniowiecznym zamku w miejscowości Kryłów/Kryłów-Kolonia oraz terenów przyległych.
Budowa/przebudowa/remont/modernizacja infrastruktury towarzyszącej
Cel strategiczny III. Rozwój sfery społecznej gminy
Cel operacyjny III.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu
Projekty związane z tworzeniem miejsc pracy. Praktyczna nauka zawodu, podnoszenie kwalifikacji. Szkolenia dla osób bezrobotnych
Szkolenia, doradztwo, projekty edukacyjne
Projekty socjalne
Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży
Aktywizacja społeczna osób starszych
Projekty kulturalne m.in.: promocja kultury Gminy Mircze

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Gminy Mircze

4) Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Rezultaty są bezpośrednim efektem planowanych do realizacji działań strategicznych. Opisują zmiany, jakie mają zostać wywołane dzięki wdrażanym

przedsięwzięciom. Z uwagi na fakt, iż muszą być one mierzalne i weryfikowalne, określa się je w ujęciu wskaźnikowym.

Określono, iż planowane do realizacji w ramach strategii przedsięwzięcia przyczynią się do osiągnięcia następujących rezultatów:

Tabela 17. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Oczekiwany rezultat planowanych działań	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Wskaźnik oddziaływania
Sfera przestrzenna			
poprawa stanu środowiska naturalnego gminy, w tym stanu powietrza	liczba instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii (sztuki)	zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych (GJ/rok)	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (Mg/rok)
	liczba kotłów wymienionych na spełniające wymogi ekoprojektu (sztuki)	zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych (GJ/rok)	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (Mg/rok)
	liczba budynków poddanych termomodernizacji (sztuki.)	zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych (GJ/rok)	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (Mg/rok)
	ilość odpadów poddanych zbiórce selektywnej (Mg/rok)	udział odpadów zebranych selektywnie w ilości odpadów ogółem (%)	zmniejszenie udziału odpadów zmieszanych w ilości odpadów ogółem (Mg/rok)
poprawa stopnia wyposażenia gminy w niezbędną infrastrukturę techniczną	długość wybudowanych dróg (km)	udział dróg o nawierzchni twardej ulepszonej w długości dróg ogółem (%)	długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej na 100 km ² obszaru (km/km ²)
	długość zmodernizowanych dróg (km)	udział dróg o nawierzchni twardej ulepszonej w długości dróg ogółem (%)	długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej na 100 km ² obszaru (km/km ²)

	długość wybudowanej sieci kanalizacji (km) sanitarnej	liczba osób korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (osoby)	udział osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej w liczbie mieszkańców Gminy ogółem (%)
	długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)	liczba osób korzystających z wybudowanej sieci wodociągowej (osoby)	udział osób korzystających z sieci wodociągowej w liczbie mieszkańców Gminy ogółem (%)
poprawa stanu infrastruktury społecznej	liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej (sztuki)	liczba osób korzystających z wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej (osoby)	liczba obiektów infrastruktury społecznej na 1000 ludności (sztuki/1000 osoby)
	liczba zmodernizowanych/ doposażonych obiektów infrastruktury społecznej (sztuki)	liczba osób korzystających ze zmodernizowanych/ doposażonych obiektów infrastruktury społecznej (osoby)	liczba obiektów infrastruktury społecznej na 1000 ludności (sztuki/1000 osoby)
	liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy (sztuki)	liczba osób korzystających z nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy (osoby)	liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych na 1000 ludności (sztuki/ 1000 osoby)
	liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (sztuki)	liczba osób korzystających z budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (osoby)	zmniejszenie liczby budynków użyteczności publicznej nieposiadających udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami (sztuki)
wzmocnienie funkcjonalności przestrzeni i ładu przestrzennego	liczba uchwalonych/ zmienionych planów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	powierzchnia obszarów objętych uchwalonymi/ zmienionymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	powierzchnia obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni Gminy ogółem (%)

	liczba nowych miejsc zorganizowanej zieleni (ha)	powierzchnia nowych obszarów zorganizowanej zieleni (ha)	udział powierzchni obszarów zagospodarowanej zieleni w powierzchni Gminy ogółem (%)
	liczba miejsc i szlaków wyposażonych w infrastrukturę rekreacyjną lub turystyczną (sztuki)	liczba osób korzystających z miejsc i szlaków wyposażonych w infrastrukturę turystyczną lub rekreacyjną (osoby)	udział powierzchni obszarów zagospodarowanych pod kątem turystycznym lub rekreacyjnym w powierzchni Gminy ogółem (%)
	liczba odnowionych miejsc lub obiektów zabytkowych (sztuki)	liczba osób odwiedzających odnowione miejsca lub obiekty zabytkowe (osoby)	liczba turystów korzystających z noclegów na 1000 ludności (osoby/1000 osoby)
Sfera gospodarcza			
wzrost aktywności gospodarczej obszaru	liczba przedsięwzięć promujących i wspierających tworzenie i rozwój działalności (sztuki)	liczba nowych przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy (sztuki)	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności (sztuki/10000 osoby)
	liczba przedsięwzięć promujących gminę jako obszar atrakcyjny dla inwestorów (sztuki)	liczba nowych przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy (sztuki)	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności (sztuki/10000 osoby)
rozwój branży turystycznej	liczba przedsięwzięć promujących gminę jako obszar atrakcyjny dla turystów (sztuki)	liczba nowych przedsiębiorstw zarejestrowanych w branżach turystycznych na terenie Gminy (sztuki)	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności (sztuki/10000 osoby)
rozwój nowoczesnego rolnictwa	liczba nowoutworzonych ekologicznych użytków rolnych (sztuki)	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych (ha)	udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w powierzchni ogółem (%)
	liczba przedsięwzięć zmierzających do wykreowania	liczba produktów lokalnych (sztuki)	-

	produktów lokalnych (sztuki)		
	liczba gospodarstw o zwiększonym areale (sztuki)	powierzchnia gospodarstw o zwiększonym areale (ha)	średnia powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie Gminy (ha)
Sfera społeczna			
rozwój usług edukacyjnych, kulturalnych i społecznych na rzecz ludności	liczba nowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży (sztuki)	liczba uczestników nowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży (osoby)	łączna liczba zajęć pozaszkolnych, kółek zainteresowań i innych form organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży rocznie (sztuki/rok)
	liczba nowych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych dla dorosłych (sztuki)	liczba uczestników nowych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych dla dorosłych (sztuki)	łączna liczba wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych w ciągu roku (sztuki/rok)
	liczba nowych przedsięwzięć integracyjnych dla niepełnosprawnych (sztuki)	liczba uczestników nowych przedsięwzięć integracyjnych dla niepełnosprawnych (osoby)	łączna liczba wydarzeń integracyjnych dla niepełnosprawnych w ciągu roku (sztuki/rok)
	liczba nowych przedsięwzięć adresowanych do seniorów (sztuki)	liczba uczestników nowych przedsięwzięć adresowanych do seniorów (osoby)	łączna liczba wydarzeń dla seniorów w ciągu roku (sztuki/rok)
rozwój usług na rzecz osób w trudnej sytuacji, w tym bezrobotnych	liczba inicjatyw na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem (sztuki)	liczba osób biorących udział w inicjatywach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem (osoby)	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem (%)
	liczba szkoleń i innych inicjatyw na rzecz osób bezrobotnych (sztuki)	liczba osób biorących udział w szkoleniach i innych inicjatywach na rzecz osób bezrobotnych (osoby)	liczba osób bezrobotnych ogółem (osoby)

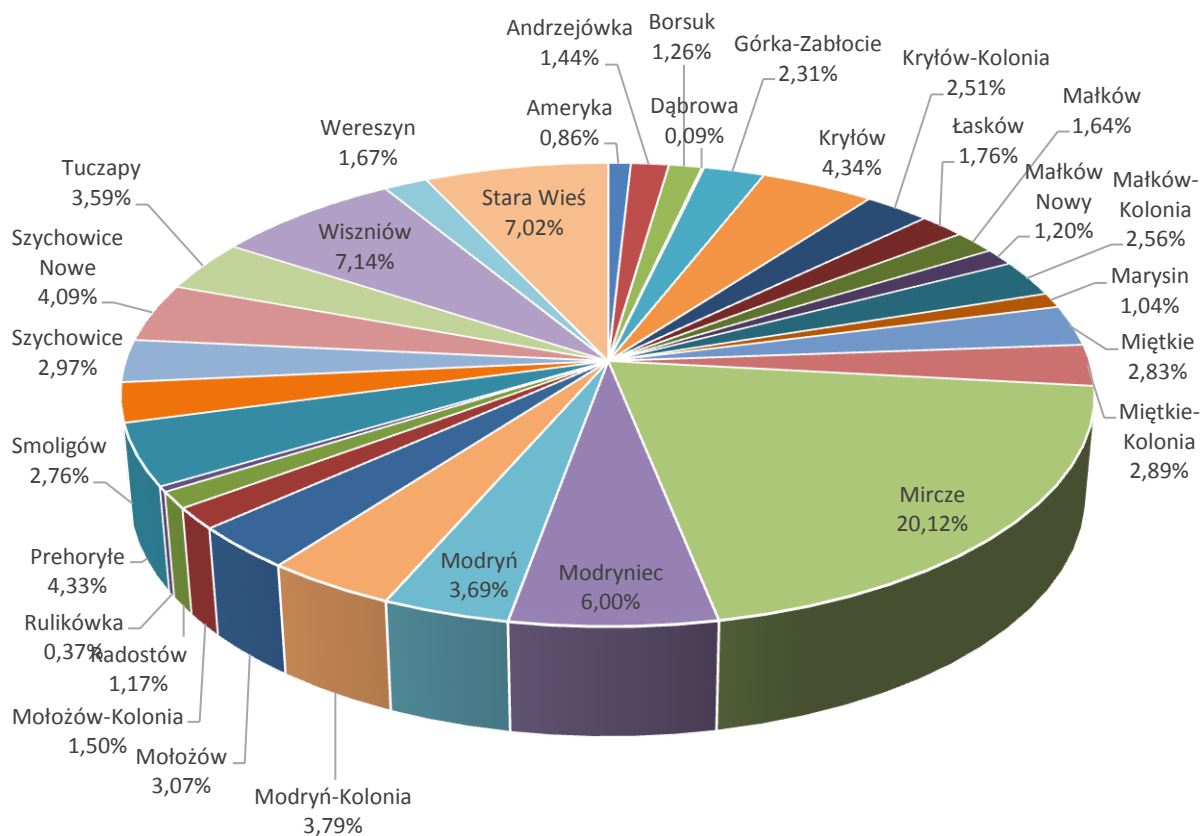
Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Wskaźniki zostały przyporządkowane do planowanych podstawowych efektów dla każdej ze sfer: przestrzennej, gospodarczej, społecznej. Uporządkowane są od wskaźników produktu, opisujących bezpośredni skutek wdrożenia inwestycji lub przedsięwzięcia, przez rezultat - efekt uzyskany dzięki wykorzystywaniu produktów, po oddziaływanie - szerszy wpływ przedsięwzięcia na dane zjawisko.

5) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

Kształtowanie się liczby ludności poszczególnych miejscowości Gminy Mircze oraz cechy sieci osadniczej

Analiza liczby ludności poszczególnych miejscowości Gminy Mircze wykazała, iż pomimo iż Gmina cechuje się dużą liczbą miejscowości (30), to w Mirczu mieszka ponad jedna piąta mieszkańców. Jest to też jedyna miejscowość, która cechuje się liczbą ludności przekraczającą 1000 osób. Kolejne pod względem liczby mieszkańców wsie nie przekraczają 500 osób: Wiszniów (500), Stara Wieś (492) i Modryniec (420).

Wykres 1. Udział ludności poszczególnych miejscowości Gminy Mircze w ludności ogółem

Źródło: Dane UG Mircze

Mircze stanowi wyróżniający się na tle Gminy ośrodek koncentracji ludności, jest także siedzibą gminnych władz, z tego względu stanowi naturalne centrum administracyjne, gospodarcze, społeczne, kulturalne, edukacyjne, pełniące funkcje pozamieszkańciewe na skalę całej Gminy. W jego obrębie położone są Urząd Gminy, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna, siedziba OSP, siedziba parafii rzymskokatolickiej, sklepy i punkty usługowe, usługi na rzecz rolnictwa, apteka, oddział banku, oddział Poczty Polskiej, działalność prowadzą tam także niektóre z największych gminnych przedsiębiorstw. Mircze jest dogodnie, centralnie położone, co ułatwia dojazd do niego mieszkańcom z różnej części Gminy.

Poza Mirczem, do ośrodków skupiających funkcje pozamieszkańciewe na skalę co najmniej kilku miejscowości sąsiednich należą: Wiszniów (funkcja gospodarcza: sklepy,

punkt usługowy, przedsiębiorstwa sektora MŚP; funkcja społeczna: szkoła podstawowa, parafia rzymskokatolicka, siedziba OSP), Modryniec (funkcja gospodarcza: tartak, przedsiębiorstwa sektora MŚP; funkcja społeczna: siedziba OSP), Kryłów (funkcja gospodarcza: sklepy, punkty usługowe, apteka, zakład kamieniarski, usługi na rzecz rolnictwa; funkcja społeczna: szkoła podstawowa, parafia rzymskokatolicka, siedziba OSP), Stara Wieś (funkcja gospodarcza: sklep, punkt usługowy, usługi na rzecz rolnictwa; funkcja społeczna: siedziba OSP), Modryń (funkcja gospodarcza: punkt usługowy, usługi na rzecz rolnictwa; funkcja społeczna: siedziba OSP), Mołożów (funkcja gospodarcza: punkt usługowy, usługi na rzecz rolnictwa; funkcja społeczna: siedziba OSP), Smoligów (funkcja gospodarcza: sklep, punkt usługowy; funkcja społeczna: siedziba zakładu opiekuńczo-leczniczego, siedziba OSP), Szychowice Nowe (funkcja gospodarcza: punkt usługowy, usługi na rzecz rolnictwa; funkcja społeczna: siedziba niepublicznej szkoły, siedziba OSP). W większości są to miejscowości, które wyróżniają się liczbą ludności wśród gminnych wsi (Wiszniów, Stara Wieś, Modryniec) lub z uwagi na położenie, np. przygraniczne lub niedaleko granic z inną gminą, przy uczęszczanym szlaku komunikacyjnym, stanowią dogodne miejsce rozwijania działalności gospodarczej lub społecznej, pomimo nieco mniejszej liczby mieszkańców, niż w ośrodkach pod tym względem wiodących (Kryłów, Modryń, Mołożów, Smoligów, Szychowice Nowe).

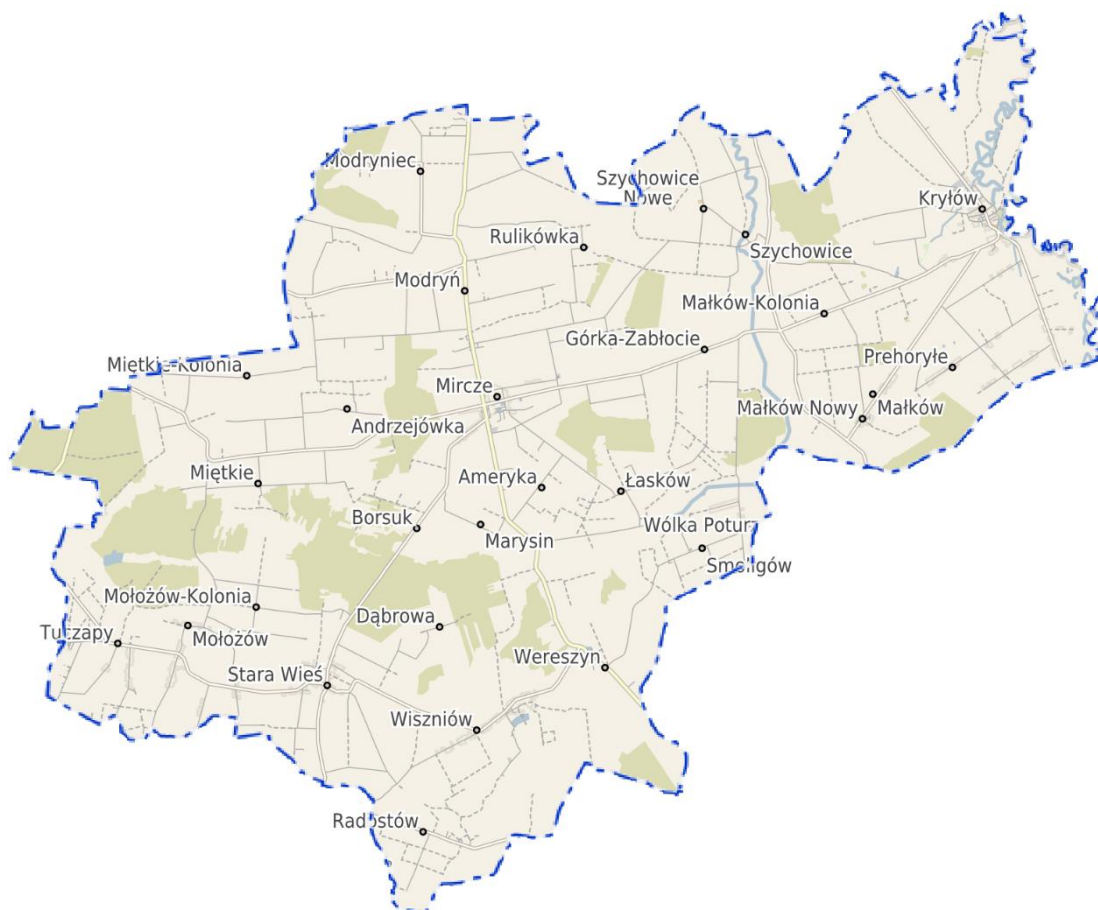
Przy zidentyfikowanej dysproporcji i rozproszeniu mieszkańców pomiędzy dużą liczbę wsi, pozostałe miejscowości stają się głównie obszarami rozwoju zabudowy mieszkaniowej i prowadzenia działalności rolniczej, w naturalny sposób pełniąc funkcje uzupełniające wobec wyżej wymienionych ośrodków. Jednak pamiętać należy, iż konieczne jest rozwijanie pozamieszkaniowych funkcji pozostałych wsi na poziomie co najmniej podstawowym. Wysoka jakość życia mieszkańców jest warunkowana także możliwością realizacji przez nich innych potrzeb, poza głównymi potrzebami bytowymi. Mieszkańcy wszystkich gminnych miejscowości muszą mieć dogodny dostęp do szerokiej oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej lub różnorodnych możliwości czynnego spędzania czasu wolnego. Istotne jest także funkcjonowanie sfery gospodarczej, dostępność podstawowych usług (np. handlu) czy poprawianie stanu i unowocześnianie rolnictwa. Zrównoważony rozwój pozostałych miejscowości Gminy,

oparty o rzeczywiste potrzeby, z przedsięwzięciami nieprzeskalowanymi, uzasadnionymi ekonomicznie, bazujący na posiadanych przez każdą z wsi zasobach, walorach i potencjale, przyczyni się do podniesienia poziomu życia ludności i poprawi spójność oraz procesy rozwojowe na terenie całej Gminy.

Elementy struktury osadniczej

Gmina Mircze jest jedną z największych powierzchniowo gmin w powiecie hrubieszowskim – stanowi ona 18,5% powierzchni i jest drugą pod tym względem gminą powiatu. Na sieć osadniczą Gminy składa się 30 miejscowości, cechujących się głównie kolonijnym typem zabudowy większości wsi.

Mapa 1. Mapa Gminy Mircze

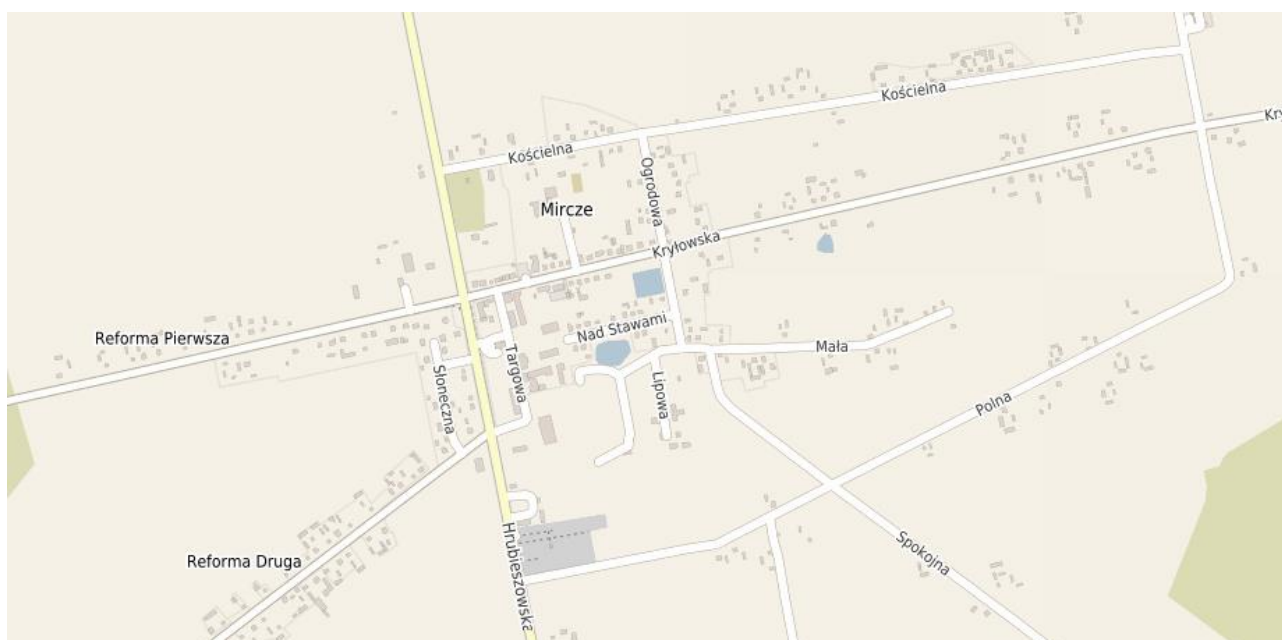

Źródło: mircze.e-mapa.net

Wśród gminnych wsi przeważa rozproszona zabudowa. Obszary zwartej zabudowy koncentrują się tam, gdzie pełnione są funkcje pozamieszkańciewe i pozarolnicze: w Mirczu, Kryłowie, Starej Wsi, Wiszniowie, Szychowicach. Z uwagi na fakt, iż na terenie Gminy funkcjonowały dawniej Państwowe Gospodarstwa Rolne (Wiszniów i Małków Nowy) oraz Państwowy Ośrodek Maszynowy w Mirczu, znajdują się tam także skupiska zabudowy wielorodzinnej, rzadko występującej na obszarach wiejskich. Ponadto, budynki wielorodzinne znajdują się także w miejscowościach Kryłów i Smoligów. W zagospodarowaniu terenu dominuje rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.

Siedziba Gminy, miejscowość Mircze położona jest w centralnej części obszaru, przy drodze wojewódzkiej Nr 844, jednak droga ta nie stanowi jedynej osi rozwoju zabudowy Mircza. Drugim istotnym szlakiem komunikacyjnym przebiegającym przez Mircze jest droga powiatowa Nr 3429L relacji Adelina-Mircze-Kryłów i to właśnie skrzyżowanie drogi wojewódzkiej Nr 844 z drogą powiatową Nr 3429L oraz jego najbliższe otoczenie stanowi główny obszar rozwoju zabudowy i skupienia różnych funkcji.

Mapa 2. Mapa centralnej części miejscowości Mircza

Źródło: mircze.e-mapa.net

W obrębie skrzyżowania obu dróg oraz jego najbliższego otoczenia wykształciło się funkcjonalne centrum miejscowości. Układ zabudowy jest tam bardziej zwarty i regularny, koncentrują się tam obiekty użyteczności publicznej. Im dalej od centralnej części miejscowości, tym zabudowa jest bardziej rozproszona i zwiększa się przestrzenny udział użytków rolnych. Centrum Mircza jest miejscem koncentracji funkcji administracyjnej, gospodarczej, kulturalnej, społecznej, edukacyjnej na skalę całej gminy. W obszarze tym położony jest Urząd Gminy, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna, siedziba OSP, siedziba parafii rzymskokatolickiej, sklepy i punkty usługowe. W miejscowości przestrzennie wykształcił się obszar o funkcji gospodarczo-społecznego centrum.

Centralne położenie Mircza i dogodny do niego dojazd z niemal każdej gminnej miejscowości sprawiają, iż pełnienie przez niego funkcji naturalnego centrum Gminy jest ułatwione, a mieszkańcy całej Gminy mają stosunkowo dobry dostęp do instytucji gminnych położonych na jego terenie. Miejscowość cechuje się również zróżnicowaniem pod kątem rozwoju zabudowy - nie jest typową wsią jednolicową, z zabudową skoncentrowaną wyłącznie wzdłuż głównej drogi. W Mirczu rozwinęły się wieloulicowe osiedla, położone w pewnym oddaleniu od głównych dróg, o zwartej zabudowie, skupiające większą liczbę budynków na mniejszym obszarze, zmniejszające niekorzystne zjawisko sytuowania zabudowy mieszkalnej bezpośrednio wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu.

Układ pozostałej części Gminy jest mniej zwarty i czytelny, ze względu na duże rozczłonkowanie układu komunikacyjnego i położonej przy nim zabudowy. Na terenie Gminy występuje znaczny udział zabudowań kolonijnych rozproszonych.

Schemat powiązań infrastrukturalnych i funkcjonalnych

Podstawowe powiązania infrastrukturalne pomiędzy miejscowościami generowane są przez infrastrukturę drogową, która ma istotny wpływ na funkcjonalność poszczególnych części Gminy. Przez gminę Mircze przebiega droga wojewódzka Nr 844 relacji Chełm-Dołhobyczów, która stanowi główną oś Gminy w kierunku północ-południe, dzieląc ją niemal centralnie na część zachodnią i wschodnią. Droga wojewódzka przebiega bezpośrednio przez miejscowości Modryniec,

Modryń, Mircze, Wereszyn. Przy drodze wojewódzkiej, w Mirczu, na skrzyżowaniu z drogą powiatową Nr 3429L położony jest obszar koncentracji usług publicznych o charakterze administracyjnym, kulturalnym i społecznym. Tereny położone tuż przy drodze wojewódzkiej są także atrakcyjne pod kątem gospodarczym. Przedsiębiorcy i inwestorzy poszukują zwykle eksponowanych i łatwo dostępnych lokalizacji dla prowadzonych przez siebie działalności, co zapewnia usytuowanie przy szlaku komunikacyjnym o charakterze regionalnym i dużym natężeniu ruchu. Przebiegająca przez Gminę droga wojewódzka Nr 844 jest także udogodnieniem dla mieszkańców – stanowi dogodny dojazd do Hrubieszowa i przejścia granicznego w Dołhobyczowie. Poza drogą wojewódzką Nr 844, przez obszar gminy przebiega fragment drogi wojewódzkiej Nr 850 relacji Tomaszów Lubelski–Hrubieszów. Droga ta ma mniejsze znaczenie dla mieszkańców Gminy niż droga wojewódzka Nr 844 i jest wykorzystywana przede wszystkim przez mieszkańców jej zachodniej części. Stanowi ona jednak alternatywny dojazd do Hrubieszowa oraz komunikuje Gminę bezpośrednio z miastem Tomaszów Lubelski.

Gmina Mircze cechuje się rozwiniętą siecią dróg powiatowych. Przez obszar gminy przebiega trzynaście dróg o takim statusie. Główne znaczenie dla komunikacji w obrębie Gminy ma droga powiatowa Nr 3429L relacji Adelina-Mircze-Kryłów, gdyż stanowi ona główną oś komunikacyjną w kierunku wschód-zachód, komunikując wschodnią część Gminy z jej pozostałymi częściami. Ponadto, do najczęściej uczęszczanych przez mieszkańców gminy dróg powiatowych należą droga powiatowa Nr 3437L relacji Lipowiec-Stara Wieś–Wereszyn, droga powiatowa Nr 3441L relacji Kolonia Małków-Smoligów–Wereszyn, droga powiatowa Nr 3438L relacji Mircze-Stara Wieś-Łykoszyn–Telatyn, droga powiatowa Nr 3430L relacji Hrubieszów (ul. Kolejowa)-Cichobórz–Dołhobyczów oraz droga powiatowa Nr 3432L relacji Hrubieszów (ul. Nowa)-Kryłów-Dołhobyczów-Granica Państwa (dwie ostatnie drogi stanowią alternatywny dojazd do Hrubieszowa i przejścia granicznego w Dołhobyczowie.

Sieć dróg uzupełniają drogi gminne. Stanowią one głównie połączenia pomiędzy drogami powiatowymi i mają znaczenie głównie lokalne. Sieć dróg gminnych cechuje się dużą gęstością, jednak ich znaczna część jest nieutwardzona.

Część dróg gminnych i powiatowych wymaga modernizacji. Dbłość o wysoką jakość nawierzchni dróg wpływa zarówno na jakość życia mieszkańców i rozwój sfery gospodarczej, jak również na turystykę. W ostatnich latach ogromną popularność przeżywa turystyka rowerowa, jednak budowa wyspecjalizowanych ścieżek niesie za sobą dodatkowe koszty i nie wszędzie jest możliwa. Obszar Gminy o umiarkowanym natężeniu ruchu, oddalony od przebiegającej w pobliżu drogi krajowej, cechujący się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, może być miejscem rozwoju tej formy rekreacji, pod warunkiem, że będzie dysponował wysokiej jakości siecią dróg lokalnych, prowadzących do atrakcyjnych miejsc.

Mieszkańcy Gminy Mircze posiadają dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jednak stopień zwodociągowania i skanalizowania Gminy jest mniejszy od średniej dla powiatu oraz regionu, w tym także na tle wyłącznie obszarów wiejskich. Ujęcia wody oraz oczyszczalnie ścieków zlokalizowane są w miejscowościach Mircze, Wiszniów i Małków. Dodatkowo na terenie Gminy istnieje 7 indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Mircze (3 szt.), Modryniec (2 szt.), Wereszyn (1 szt.), Radostów (1 szt.). Obszary niezwodociągowane i nieskanalizowane korzystają z przydomowych studni i zbiorników bezodpływowych. W celu poprawy jakości życia oraz ochrony walorów przyrodniczych konieczna jest rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w gminnych miejscowościach oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, tam gdzie funkcjonowanie sieci zbiorczej jest utrudnione lub nieekonomiczne.

Obszar Gminy Mircze jest w pełni zelektryfikowany. Na terenie Gminy nie występują centralne źródła ciepła, produkcja ciepła odbywa się w indywidualnych kotłowniach zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych, budynkach gospodarczych lub budynkach użyteczności publicznej. Na terenie Gminy dostępna jest zarówno sieć telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej. Sieć Internet dostępna jest w wersji stacjonarnej oraz mobilnej.

Na terenie Gminy Mircze nie funkcjonuje sieć gazowa.

Infrastruktura o charakterze społecznym jest skupiona w miejscowości Mircze, gdzie znajdują się Urząd Gminy, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Mirczu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, siedziba OSP, siedziba parafii rzymskokatolickiej, zakłady opieki zdrowotnej, Podstacja Pogotowia Ratunkowego. Mircze jest dogodnie, centralnie położone, co ułatwia dojazd do niego mieszkańcom z różnej części Gminy. Ponadto, w miejscowościach Wiszniów, Kryłów i Szychowice Nowe działają szkoły podstawowe, przy czym w przypadku szkoły w Szychowicach Nowych jej organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Szychowice. Ważnym obiektem o charakterze opiekuńczo-leczniczym jest ZOL „Droga Życia” w Smoligowie, którego usługi świadczone są w wymiarze ponadlokalnym.

W Mirczu funkcjonują główne obiekty sportowe – stadion oraz kompleks boisk sportowych „Orlik”, sala gimnastyczna przy szkole podstawowej, plac zabaw, siłownia zewnętrzna. W pozostałych miejscowościach także funkcjonują sale przy szkołach (Wiszniów, Kryłów), place zabaw (m.in. w Szychowicach Nowych, Kryłowie i Wiszniowie). Ponadto, ważnymi obiektami, które służą rekreacji i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego są wiejskie świetlice, które działają w prawie wszystkich miejscowościach Gminy m.in. w Mirczu, Modryniu, Modryniu-Kolonii, Wereszynie, Miętkiem, Kryłowie-Kolonii, Łaskowie, Małkowie Nowym.

Istniejące powiązania infrastrukturalne i funkcjonalne sprzyjają wzmocnieniu roli Mircza jako ośrodka centralnego Gminy, pełniącego funkcje pozamieszkaniowe na rzecz wszystkich mieszkańców, przy założeniu pełnienia funkcji uzupełniających przez miejscowości, w których są one obecnie zlokalizowane. Jednak pamiętać należy, iż z uwagi na ogólne cechy gminnej przestrzeni, dużą liczbę wsi oraz rozproszenie miejscowości, dostęp do części pozamieszkaniowych funkcji powinien być realizowany także w pozostałych miejscowościach, w odpowiedniej skali i zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami. Nie jest możliwe skupienie w pozostałych gminnych wsiach obszarów wyłącznie o charakterze mieszkaniowym i rolniczym oraz oczekiwanie, że potrzeby wyższego rzędu mieszkańcy będą zaspokajać poza miejscem zamieszkania, głównie w Mirczu. Jest to szczególnie odczuwalne między innymi w przypadku infrastruktury i miejsc o charakterze rekreacyjnym - ich podstawowym założeniem jest korzystanie z nich przez mieszkańców możliwie blisko miejsca

zamieszkania, bez konieczności dojazdu, co nie tylko pozwala na aktywne spędzanie wolnego czasu ale też na integrację lokalnej społeczności. Rozwój pozostałych gminnych miejscowości powinien zakładać, oprócz poprawy jakości życia i zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych, również pewien stopień funkcji pozamieszaniowych, przede wszystkim o charakterze lokalnym i na rzecz ich mieszkańców.

Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe

Środowisko naturalne Gminy Mircze cechuje się wysokimi walorami. Położenie na pograniczu dwóch mezoregionów geograficznych (Kotliny Hrubieszowskiej i Grzędy Sokalskiej) oraz w widłach rzek Bug i Huczwa sprawia, iż obszar gminy charakteryzuje się dużą różnorodnością przyrodniczą i krajobrazową, co jest szczególnie istotne dla obszaru w znacznej mierze przekształconego rolniczo. Na terenie Gminy Mircze prawną ochroną objęte zostały następujące obszary:

- ▣ **Dolina Środkowego Bugu PLB060003** - ostoja ta obejmuje długi fragment naturalnej doliny Bugu wyciętej w równinach Polesia Wołyńskiego i Polesia Podlaskiego, stanowiącej na tym odcinku granicę. Rzeka na obszarze ostoi płynie korytem, w którym występują tu liczne meandry i starorzecza, a także kilkumetrowej wysokości skarpy brzegowe. Znaczna część gruntów w dolinie zajęta jest przez łąki i zdegradowane lasy nadrzeczne oraz zarośla wierzbowe. Występują tu również pola uprawne. W ostoi stwierdzono co najmniej 22 gatunki ptaków wymienianych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w tym 9 wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Do lęgów przystępuje tu przynajmniej 1% krajowej populacji: błotniaka łąkowego, bociana białego, derkacza, dzięcioła biało-grzbieczonego, rybitwy białowąsej, rybitwy czarnej, rybitwy biało-skrzydłej, zimorodka, piskliwca, krwawodzioba i rycyka. Ostoje zasiedla również ponad 5% krajowej populacji brzegówki, czyli ponad 10 tys. par. Ponadto, w ostoi stwierdzono 8 gatunków ptaków migrujących wpisanych do załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Stwierdzono w nim również wysokie zagęszczenia bąka, błotniaka stawowego, podróżniczka i jarzębatki. Prócz cennych gatunków ptaków, obszar jest również ostoją wielu innych rzadkich zwierząt i roślin, w tym jednego gatunku rośliny naczyniowej

wpisanej do załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Na obszarze Gminy Mircze zajmuje zakole doliny Bugu od Kryłowa do Romanów-Kolonia. Jego zachodnia granica została poprowadzona po „nadbużance”. Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLB060003 są:

- wodniczka *Acrocephalus paludicola*,
- brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*,
- zimorodek *Alcedo atthis*,
- rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*,
- rybitwa biłoskrzydła *Chlidonias leucopterus*,
- rybitwa czarna *Chlidonias Niger*,
- gadożer *Circaetus gallicus*,
- błotniak łąkowy *Circus pygargus*,
- derkacz *Crex crex*,
- dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus*,
- rycyk *Limosa limosa*,
- batalion *Philomachus pugnax*,
- krwawodziób *Tringa totanus*.

Dla obszaru obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLB060003 (Dz. Urz. Woj. Lub. 2017 r., poz. 1996).

- ☐ **Ostoja Tyszowiecka PLB060011** – położona na północy powiatu. Tylko jej środkowa część położona jest w granicach powiatu. Obejmuje dolinę rzeki Sieniochy z przyległymi terenami. W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Derkacz, rybitwa białowąsa oraz dzięcioł białoszy kwalifikują ostoję do międzynarodowych ostoi ptaków. 9 gatunków zostało wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako ptaki zagrożone. Ostoja jest jednym z kilku miejsc gniazdowania na terenie Polski orzełka włochatego. Występują tu także: bąk, bączek, kania ruda, orlik krzykliwy, orzełek, zielonka, dubelt, podróżniczek. Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Tyszowiecka PLB060011 są:

- Bączek *Ixobrychus minutus*,
- Trzmielojad *Pernic apivorus*,
- Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*,
- Orzełek *Hierraetus pennatus*,
- Kropiatka *Porzana porzana*,
- Zielonka *Porzana parva*,
- Derkacz *Crex crex*,
- Dubelt *Gallinago media*,
- Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybryda*,
- Żołą *Merops apiaster*,
- Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*,
- Podróżniczek *Luscinia svecica*,
- Muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*.

Dla obszaru obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Tyszowiecka PLB060011 (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2014 r., poz. 4690).

☒ **Zachodniowołyńska Dolina Bugu PLH060035** – to ostoja obejmująca dwa lewobrzeżne fragmenty doliny Bugu, które ciągną się aż do granicy państwowej. W przeważającej części teren pokrywają wielogatunkowe, ekstensywnie użytkowane łąki oraz pastwiska. Jest to bardzo ważny obszar dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 6 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, które zajmują ponad połowę obszaru. Teren pokrywają bardzo dobrze wykształcone murawy kserotermiczne (obszar z roślinnością ciepłolubną, stepową), które stanowią środowisko występowania bogatej fauny owadów, m.in. 176 gatunków ryjkowców oraz owadów z rodziny pszczołowatych. Jest to również miejsce występowania żołą - ptaka objętego ochroną gatunkową w Polsce oraz kolonii susła perełkowanego. Poza tym, wśród gatunków zwierząt z załącznika I Dyrektywy Ptasiej można wymienić: bociana białego i czarnego, rybitwę białowąsą, orlika krzykliwego, bobra europejskiego, wydrę czy kumaka nizinnego. Dolina Bugu to miejsce występowania roślin objętych ochroną gatunkową, takich jak

milek wiosenny, zawilec wielkokwiatowy, goryczka krzyżowa, grązel żółty, grzybień biały czy pierwiosnek lekarski. W granicach Gminy Mircze leży część południowa ostoi od wsi Prehoryłe do Romanów-Kolonii. Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Zachodniowołyńska Dolina Bugu PLH060035 są:

- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*,
- Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*,
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinio*,
- Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- Torfowiska alkaliczne,
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,
- wydra *Lutra lutra*,
- kumak nizinny *Bombina bombina*,
- boleń *Aspius aspius*,
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*,
- piskorz *Misgurnus fossilis*,
- koza pospolita *Cobitis taenia*,
- trzepla zielona *Ophiogomphus cecili*,
- modraszek telejus *Maculinea teleius*,
- czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- modraszek nausitous *Maculinea nausithous*,
- żmijowiec czerwony *Echium russicum*,
- szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidon*.

Dla obszaru obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zachodniowołyńska Dolina Bugu PLH060035 (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz. 183).

☐ **Lasy Dołhobyczowskie PLH060103** - obszar składa się z trzech fragmentów kompleksów leśnych w leśnictwach Dołhobyczów (Las Dołhodęby) i Witków (Las Zabłocie i część uroczyska Witków). W granicach Gminy Mircze znajduje się tylko jeden kompleks – Las Zabłocie. Teren płaski, lasy otoczone przez grunty orne i niewielkie powierzchnie łąk. Obszar wyznaczony w celu ochrony typowo wykształconych grądów subkontynentalnych w odmianie wołyńskiej, który zajmuje 88% powierzchni obszaru. Dominują dojrzałe drzewostany z dominującym dębem bezszypułkowym. Runo wykształcone we wzorcowej formie. Luki, obrzeża dróg leśnych i brzegi lasów zajmują niewielkie płaty ciepłolubnych dąbrów. Łęgi olszowo-jesionowe zajmują 10% powierzchni. Zaznacza się w nich trwający od kilku lat proces chorobowego zamierania jesionów. Warto dodać, że na terenie ostoi występuje priorytetowe siedlisko sieci Natura 2000 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). W uroczysku Dołhodęby na trzech fragmentach śródleśnych łąk trzęślicowych występują rzadkie gatunki motyli. Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Dołhobyczowskie PLH060103 są:

- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,
- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.

☐ **Lasy Mirczańskie PLH060104** – Lasy Mirczańskie PLH060104 – jest to niewielki kompleks leśny na skraju doliny Bugu. Położony jest na wschód od wsi Szychowice. Teren płaski, podłoże stanowią gleby brunatne. W otoczeniu rozdrobnione grunty orne i użytki zielone w rozległej dolinie Bugu. Obszar wyznaczony w celu ochrony typowo wykształconego grodu subkontynentalnego w odmianie wołyńskiej. Drzewostany różnowiekowe, runo wykształcone w formie wzorcowej. W lukach, przy drogach leśnych i na obrzeżu lasu niewielkie fragmenty ciepłolubnych dąbrów. Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Mirczańskie PLH060104 jest:

- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*).

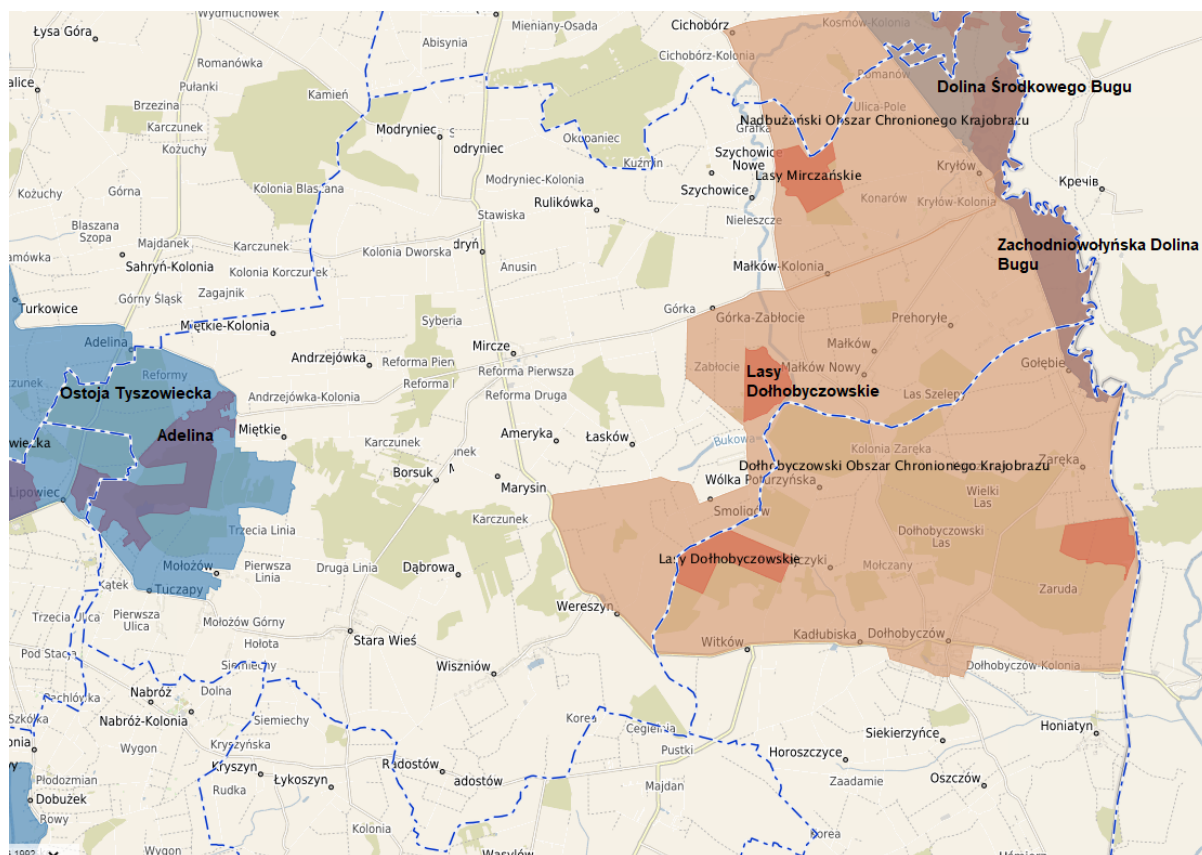
▣ **Adelina PLH060084** – ostoja siedliskowa o powierzchni 483,7 ha. W granicach powiatu znajduje się zachodni jej skrawek. Ostoja obejmuje część kompleksu leśnego oraz śródleśne i przyleśne łąki w dolinkach dopływu Huczwy gdzie występują licznie gatunki rzadkie i chronione. Najcenniejsze siedliska to: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*). Zaś najcenniejsze gatunki to: starodub łąkowy, obuwik pospolity, różanka i kumak nizinny.

Przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Adelina PLH060084 są:

- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),
- starodub łąkowy *Angelica palustris*,
- obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*,
- kumak nizinny *Bombina bombina*,
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*,
- modraszek telejus *Maculinea teleius*,
- czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- modraszek nausitous *Maculinea nausithous*,
- poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*.

Ponadto, wschodnia część Gminy objęta jest ochroną w ramach Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Dołhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Mapa 3. Obszary chronione na terenie Gminy Mircze

Źródło: mircze.e-mapa.net

Objęcie wskazanych terenów ochroną w ramach programu Natura 2000 z jednej strony potwierdza fakt, iż zasoby przyrodnicze Gminy są cenne i wymagające ochrony także, z drugiej - ma bezpośredni wpływ na podejmowanie i prowadzenie przedsięwzięć infrastrukturalnych, inwestycyjnych, gospodarczych oraz działalności rolniczej. Działania te nie mogą prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk oraz zagrażać gatunkom będącym przedmiotami ochrony. Z tego względu konieczne jest znalezienie równowagi pomiędzy spełnieniem wymogów wynikających z funkcjonowania sieci a podejmowaniem koniecznych przedsięwzięć rozwojowych. Jednocześnie, wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe stanowią czynnik rozwojowy dla turystyki aktywnej, krajoznawczej, rowerowej, itp.

Na terenie Gminy Mircze znajdują się unikatowe zasoby dziedzictwa kulturowego. Do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisanych jest czternaście zabytkowych obiektów:

Tabela 18. Wykaz zabytków z terenu Gminy Mircze wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego – według stanu na 23.01.2020 r.

Lp.	Miejscowość	Zakres wpisu	Nr rejestru
1	Kryłów	Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Narodzenia NMP wraz z wyposażeniem wnętrza, dzwonnica, drzewostan w granicach ogrodzenia z trzema kaplicami w narożach i bramką	A/1486
2	Kryłów	Ogród klasztorny księży reformatów wraz z murem ogrodzeniowym	A/1541
3	Kryłów	Zamczysko (ruiny zamku - w obrębie ziemnych i murowanych umocnień obronnych)	A/370
4	Kryłów	Park, brama wjazdowa, domek odźwiernego	A/374
5	Kryłów	Cmentarz grzebalny wraz z kaplicą, drzewostanem i nagrobkami	A/1569
6	Mircze	Zespół budynków drewnianych: budynek Urzędu Gminy Mircze, dawna Szkoła Podstawowa (budynek mieszkalny), Urząd Pocztowy (dawny areszt gminny), wraz z otoczeniem	A/1303
7	Mircze	Dawna cerkiew greckokatolicka pw. św. Kosmy i Damiana, kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Zmartwychwstania Pańskiego, wraz z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, drzewostan w granicach ogrodzenia cmentarza kościelnego	A/198
8	Modryń	Dawna cerkiew parafialna greckokatolicka pw. Opieki NMP (kościół filialny rzymskokatolicki) grobowiec rodziny Kuźmińskich, drzewostan w granicach cmentarza pocerkiewnego	A/549
9	Modryń	Cmentarz wojenny z I wojny światowej, w granicach działki	A/1527
10	Radostów	Cmentarz wojenny z I wojny światowej	A/1528
11	Szychowice	Park dworski	A/1447
12	Wiszniów	Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Bpa (dawna cerkiew unicka), wraz z wyposażeniem wnętrza, drzewostan w granicach cmentarza przykościelnego	A/1481

13	Kryłów-Kolonia	Stanowisko archeologiczne (kurhan) nr 21 AZP 89-95/139	C/148
14	Miętkie-Kolonia	Cmentarzysko kurhanowe – stanowiska archeologiczne nr AZP 90-93/14-11 i AZP 90-93/15-12, zlokalizowane na działce nr 312	C/161

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie www.wkz.lublin.pl

Ponadto, do gminnej ewidencji zabytków wpisano 62 obiekty, dobra kultury i obszary zabytkowe. Poza wpisanymi do rejestru wojewódzkiego są to takie obiekty jak cmentarze wojenne, prawosławne, przycerkiewne, żydowskie i rzymskokatolickie (m.in. Mircze, Kryłów, Małków, Miętkie, Modryń, Stara Wieś), dawne budynki użyteczności publicznej (m.in. Mircze, Kryłów, Wiszniów), pozostałości zabudowań dworskich (m.in. Wereszyn, Szychowice), pomniki i mogiły (m.in. Mircze, Smoligów, Mołożów), krzyże przydrożne, figury, kapliczki (m.in. Mircze, Radostów). Warto zauważyć, że obiekty zabytkowe położone na terenie Gminy są zabytkami podobnego typu pod względem tematycznym lub funkcjonalnym, stąd też warto zastanowić się nad ich wspólną promocją jako całościowego produktu turystycznego, co bezpośrednio przyczyniłoby się do pełniejszego ich wykorzystania na rzecz rozwoju branży turystycznej i okołoturystycznej. Atutem jest dostępność komunikacyjna i niedaleka odległość od siebie zabytków.

Obszary o kluczowych funkcjach dla rozwoju Gminy

Przyjęta w Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027 polityka przestrzenna w pełni odzwierciedla zapisy aktualnego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy w zakresie celów polityki rozwoju, oraz kierunków rozwoju. Zarówno podział na obszary, ich specyficzne nazwy, jak też ich funkcjonalność wynikają bezpośrednio z kierunków polityki przestrzennej opisanych w studium i są z nim zgodne.

Polityka przestrzenna Gminy Mircze, opisana w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określa następujące funkcje Gminy, wynikające z obecnych zasobów Gminy, uwarunkowań rozwoju oraz przyjętych celów rozwojowych, które mają być wzmacniane w procesie rozwoju:

- rolnictwo oraz jego obsługa,

- przedsiębiorczość gospodarcza,
- obsługa ludności,
- turystyka,
- obsługa ruchu drogowego oraz przejścia granicznego,
- mieszkalnictwo.

Zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, terytorium gminy podzielono na cztery obszary o różnych kierunkach i politykach rozwoju przestrzennego, co pozwoli na osiągnięcie założonych celów rozwojowych. Obszarami tymi są:

- A — ośrodek gminny Mircze
- B — nadbużański
- C — południowo-wschodni,
- D — zachodni.

Z punktu widzenia polityki rozwojowej oraz funkcji pełnionych na skalę gminną i ponadgminną, do kluczowych obszarów należą:

- A — ośrodek gminny Mircze
- B — nadbużański

Funkcjonalność tych obszarów i ich rola pełniona w obrębie Gminy wychodzi znacznie ponad podstawową obsługę ludności i mieszkalnictwa oraz produkcję rolną i jej obsługę. Oba obszary są miejscem kumulacji procesów gospodarczych i społecznych oraz świadczenia usług komercyjnych i publicznych.

Obszar A — ośrodek gminny Mircze obejmuje tereny w granicach administracyjnych wsi Mircze. Główne jego funkcje to:

- administracyjno-usługowa,
- przedsiębiorczość gospodarcza w różnych działach,
- obsługa komunikacji,
- rekreacja,
- mieszkalnictwo,

- produkcja rolna i jej obsługa.

W obszarze tym wyróżnia się:

- A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów). Siedziba władz gminnych, administracja gospodarcza, usługi publiczne i komercyjne, obiekty działalności gospodarczej (drobny przemysł, rzemiosło produkcyjne, bazy, składy, energetyki), obsługa rolnictwa, ruchu drogowego, mieszkalnictwo i tereny lokalnej rekreacji (ośrodek sportu i wypoczynku).
- A - 2 - tereny aktywności gospodarczej - obsługa rolnictwa i leśnictwa, administracja leśna, działalność gospodarcza, mieszkalnictwo wielorodzinne i jednorodzinne - skrzyżowanie dróg Nr 844 i Nr 3434L (Mircze - Szychowice).
- A - 3 - tereny rozwojowe przeznaczone pod usługi, przedsiębiorczość gospodarczą, mieszkalnictwo, lokalizacja zakładu energetycznego wytwarzającego energię elektryczną i ciepłą, itp.
- A - 4 - zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z elementarnymi usługami, uciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa i ruchu drogowego itp. – tereny zainwestowania wiejskiego.
- A - 5 - rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- A - 6 - doliny rzeki Bukowa, łąki, pastwiska
- A - 7 – lasy.

Obszar B - nadbużański. Obejmuje obszary w granicach wsi Kryłów, Kryłów-Kolonia, Prehoryłe. Funkcje tego obszaru to:

- produkcja rolna i jej obsługa,
- obsługa ludności,
- turystyka i wypoczynek,
- przedsiębiorczość gospodarcza w formach nieuciążliwych,
- mieszkalnictwo,
- obsługa drogowego ruchu międzypaństwowego i krajowego,
- obsługa przejścia granicznego - postulowana.

W obszarze tym wyróżnia się tereny:

- B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego m. Kryłów - zabudowa wiejska z usługami publicznymi i komercyjnymi, rzemiosłem produkcyjnym o nieuciążliwych profilach, obsługa rolnictwa, obsługa turystyki kwalifikowanej i wypoczynku - agroturyzm, domki letniskowe, tereny sportów, zabaw itp.
- B - 2 - tereny rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, zespoły wodne, kąpielisko itp. - możliwość wykorzystania wyspy oraz pozostałości zamku (gastronomia, rozrywka itp.).
- B - 3 - ośrodek działalności gospodarczej i obsługi rolnictwa.
- B - 4 - proponowanego przejścia granicznego Kryłów - Krzeczów - realizacja mostu, drogi dojazdowej oraz infrastruktury obsługi przejścia.
- B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.
- B - 6 - osiedleńczo-rolna - rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z elementarnymi usługami głównie komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa itp.
- B - 7 - rolnicza przestrzeń produkcyjna - adaptacja cmentarza.
- B - 8 - lasy.
- B - 9 - ekologiczna - dolina rzeki Bug oraz jej drobnych dopływów. Dolina rzeki Bug korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym w sieci ECONET - POLSKA oraz obszar ochrony NATURA 2000.

Mapa 4. Położenie obszarów o kluczowych funkcjach dla rozwoju Gminy

Źródło: <https://mircze.e-mapa.net/>, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mircze

Wyznaczone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mircze obszary A i B, uznane za obszary o kluczowych funkcjach wchodzą w skład następujących elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej:

Obszary A i B jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z podziałem na poszczególne tereny i ich podstawowymi funkcjami:

Tabela 19. Obszary kluczowe jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z ich podstawowymi funkcjami

Nazwa elementu struktury funkcjonalno-przestrzennej	Komponenty przestrzeni konstytuujące dany element struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ich charakterystyka	Ustalenia i rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej w Gminie w odniesieniu do określonego elementu struktury funkcjonalno-przestrzennej
Obszary o funkcji gospodarczej:	<p>A – 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów), Obszar stanowi gospodarcze centrum Gminy. Funkcjonują w nim administracja gospodarcza, usługi publiczne i komercyjne, obiekty działalności gospodarczej (drobny przemysł, rzemiosło produkcyjne, bazy, składy, energetyki), obsługa rolnictwa, ruchu drogowego.</p> <p>A – 2 - tereny aktywności gospodarczej - obsługa rolnictwa i leśnictwa, administracja leśna, działalność gospodarcza, mieszkalnictwo wielorodzinne i jednorodzinne - skrzyżowanie dróg Nr 844 i Nr 3434L (Mircze - Szychowice), W obszarze prowadzona jest przede wszystkim działalność handlowa i usługowa. Obszar posiada dogodne uwarunkowania (m.in. bliskość centrum Mircza i duża dostępność komunikacyjna) do dalszego rozwoju gospodarczego, w tym rozwijania działalności na większą skalę.</p> <p>A – 3 - tereny rozwojowe przeznaczone pod usługi, przedsiębiorczość gospodarczą, mieszkalnictwo, lokalizacja zakładu energetycznego wytwarzającego energię elektryczną i ciepłą, itp. Jest to obszar położony blisko centrum Mircza, dobrze skomunikowany, działają w nim obiekty handlowe, usługowe, a także agroturystyczne.</p> <p>A – 4 - zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z elementarnymi usługami, uciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa i ruchu drogowego itp. -</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie warunków do przestrzennej koncentracji usług, • zapewnienie miejscom koncentracji usług dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej, • ograniczenie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na sąsiadujące z nimi tereny mieszkaniowe, środowisko, krajobraz, • rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej na rzecz rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami prowadzenia usług, w tym nieuciążliwych, na terenach mieszkaniowych, • zapewnienie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności przemysłowej lub usługowej, w tym infrastruktury wodno-ściekowej, • minimalizowanie uciążliwości zakładów przemysłowych dla otoczenia.

	<p>tereny zainwestowania wiejskiego Obszar A – 4 jest obszarem położonym peryferyjnie w obrębie miejscowości Mircze, jednak w większości znajduje się on przy szlakach komunikacyjnych. Z uwagi na oddalenie od centrum Mircza może być miejscem lokalizacji bardziej uciążliwych usług i rzemiosła. Działalność prowadzą w nim także obiekty usługowe.</p> <p>B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego m. Kryłów Obszar o unikatowym, historycznym charakterze, pełniący jednocześnie funkcję centrum miejscowości. Funkcjonują w nim obiekty handlowe i usługowe, także ukierunkowane na obsługę turystów.</p> <p>B - 2 - tereny rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, zespoły wodne, kąpielisko itp. Teren o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, pod względem gospodarczym przeznaczony przede wszystkim do rozwoju branży turystycznej i usług na rzecz turystyki.</p> <p>B - 3 - ośrodek działalności gospodarczej i obsługi rolnictwa Teren prowadzenia działalności przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną.</p> <p>B - 4 - proponowanego przejścia granicznego Kryłów - Krzczów - realizacja mostu, drogi dojazdowej oraz infrastruktury obsługi przejścia W przypadku otworzenia przejścia granicznego obszar będzie przede wszystkim miejscem koncentracji usług obsługi przejścia i podróży.</p> <p>B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp. Obszar poza głównym terenem koncentracji działalności gospodarczej, występują w nim usługi komercyjne, rzemiosło oraz obsługa rolnictwa i turystyki.</p>	
--	--	--

	<p>B - 6 - osiedleńczo-rolna - rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z elementarnymi usługami głównie komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa itp.,</p> <p>Obszar poza głównym terenem koncentracji działalności gospodarczej, występują w nim usługi komercyjne, rzemiosło oraz obsługa rolnictwa i turystyki.</p>	
Obszary lokalizacji infrastruktury społecznej	<p>A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów)</p> <p>W obrębie obszaru położone są Urząd Gminy, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna, szkoła podstawowa oraz i tereny lokalnej rekreacji (obiekty sportowe i rekreacyjne). Obszar jest miejscem świadczenia usług publicznych na rzecz całej Gminy.</p> <p>B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów. W obszarze siedzibę posiada szkoła podstawowa oraz Ochotnicza Straż Pożarna. Funkcjonuje tam również świetlica wiejska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej, w tym także ich estetyki, • likwidacja barier architektonicznych i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami różnego typu, • zapewnienie dogodnej dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, udogodnienia dla rowerzystów, bezpieczne przejścia dla pieszych, • dbałość o ład przestrzenny i estetykę przestrzeni publicznych wokół obiektów użyteczności publicznej, • zwiększanie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej i w miarę możliwości łączenie różnych, uzupełniających się funkcji w jednym obiekcie.
Tereny zabudowane	<p>A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów),</p> <p>A - 2 - tereny aktywności gospodarczej - obsługa rolnictwa i leśnictwa, administracja leśna, działalność gospodarcza, mieszkalnictwo wielorodzinne i jednorodzinne - skrzyżowanie dróg Nr 844 i Nr 3434L (Mircze - Szychowice),</p> <p>A - 3 - tereny rozwojowe przeznaczone pod usługi, przedsiębiorczość gospodarczą, mieszkalnictwo, lokalizacja zakładu energetycznego wytwarzającego energię elektryczną i ciepłą, itp.,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skupienie zabudowy poprzez uzupełnienie i kontynuację istniejących układów przestrzennych; wszelkie budownictwo powstawać powinno w terenach skupionej zabudowy, w jej enklawach lub bliskim sąsiedztwie, przy istniejących ciągach drogowych w odległości od nich określonej stosownymi przepisami (za wyjątkiem miejscowości Kryłów), • wyznaczanie terenów; które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia społecznych potrzeb mieszkaniowych, • lokalizowanie usług publicznych w pierwszej kolejności na

	<p>A - 4 - zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z elementarnymi usługami, uciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa i ruchu drogowego itp. – tereny zainwestowania wiejskiego,</p> <p>B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,</p> <p>B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.,</p> <p>B - 6 - osiedleńczo-rolna – rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z elementarnymi usługami głównie komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa itp.</p> <p>Powyżej wymienione tereny są obszarami występowania zabudowy mieszkalnej i pełnią funkcję osadniczą na rzecz mieszkańców Gminy.</p>	<p>działkach usytuowanych wśród największych skupisk istniejącej zabudowy i będących własnością Gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizowanie usług komercyjnych przede wszystkim na działkach położonych w terenach istniejącej zabudowy, • ograniczanie zabudowy wzdłuż drogi ponadlokalnej relacji Hrubieszów-Mircze-Dołhobyczów-Uśmierz - Granica Państwa, • zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów wyłączonych spod inwestowania dla realizacji zadań ponadlokalnych i lokalnych, • wykluczenie zabudowy w wyznaczonych strefach, • ustalanie miejscowych warunków kształtowania sposobu i form zabudowy w nawiązaniu do tradycji miejsca • opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
Obszary o funkcji turystycznej	<p>B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego m. Kryłów Obszar cechuje się dogodnymi warunkami do rozwoju funkcji turystycznej. Położony jest niedaleko terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jest miejscem atrakcyjnym pod kątem historycznym i krajoznawczym. W obrębie obszaru funkcjonują obiekty usługowe ukierunkowane na obsługę turystyki, jest możliwy dalszy rozwój tych funkcji.</p> <p>B - 2 - tereny rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, zespoły wodne, kąpielisko itp. Obszar obejmuje tereny o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, które stanowią atrakcję dla odwiedzających. Jest to obszar o dogodnych warunkach do zrównoważonego rozwoju turystyki kwalifikowanej.</p> <p>B - 4 - proponowanego przejścia granicznego Kryłów – Krzczów - realizacja mostu, drogi dojazdowej oraz infrastruktury obsługi przejścia W przypadku otwarcia przejścia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wsi położonych w dolinie Bugu - głównie Kryłów i część Prehoryle oraz wsi położonych na terenach turystycznie atrakcyjnych (bliskość lasów, zbiorników wodnych) do przyjęcia funkcji turystycznych w formach agroturystyki, • wyznaczenie terenów budownictwa letniskowego niekolidującego z prawidłowym zagospodarowaniem terenów, związanie ich z istniejącą zabudową, • przystosowaniu istniejących i budowa nowych zbiorników wodnych z możliwością wykorzystania ich dla celów wypoczynku w tym wielofunkcyjny zbiornik wodny na rzece Bukowa, • przystosowanie istniejących szlaków komunikacyjnych do przyjęcia większego ruchu tranzytowego, • realizacja proponowanego przejścia granicznego Kryłów – Krzczów, • wyznaczenie szlaków

	<p>granicznego, zwiększy się liczba turystów odwiedzających Gminę, w tym turystów zagranicznych.</p> <p>B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.</p> <p>Obszar B - 5 jest obszarem położonym w pobliżu obszarów B - 1 oraz B - 2. Jest dogodnym miejscem lokalizacji działalności usługowej na rzecz turystyki - gospodarstw agroturystycznych, punktów gastronomicznych, miejsc noclegowych.</p>	<p>turystycznych pieszych i rowerowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie poziomu sanitarnego wsi - wodociągi, kanalizacje i dalszą poprawę estetyki otoczenia, wyposażenie w małą architekturę.
Obszary o przeważającej funkcji rolniczej.	<p>A - 5 - rolniczej przestrzeni produkcyjnej, B - 7 - rolnicza przestrzeń produkcyjna</p> <p>Do głównych funkcji tych obszarów należy produkcja żywności i działalność rolnicza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona gleb poprzez hamowanie procesów degradacyjnych oraz zakaz zabudowy na terenach o wysokich klasach bonitacyjnych gleb, • ograniczanie zabudowy na obszarach gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych poza zwartą zabudową do budownictwa gospodarczego związanego z produkcją rolną, głównie specjalistyczną, • zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych, • dbałość o właściwe stosunki wodne obszaru, • wyposażenie obszarów produkcji rolnej w niezbędną infrastrukturę, • wspieranie zwiększania areału gospodarstw, • wspieranie rozwoju gospodarstw specjalistycznych, • zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach wykorzystywanych rolniczo, • rozwój rolnictwa integrowanego, wielokierunkowego, w przyszłości ekologicznego • rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na ekologicznych technologiach produkcji.
Obszary lokalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego -	A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona konserwatorska i renowacja zabytków, • eksponowanie i wykorzystywanie zabytków w celach turystycznych w sposób zrównoważony,

	<p>i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów).</p> <p>B – 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego m. Kryłów oraz pozostałych miejsc lokalizacji obiektów zabytkowych, objętych prawną ochroną, rozproszonych na terenie całej gminy.</p> <p>W obu obszarach zlokalizowane są obiekty zabytkowe, wpisane zarówno do wojewódzkiego rejestru zabytków, jak też do gminnej ewidencji zabytków.</p>	<p>umożliwiający zachowanie i utrzymanie zabytku,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie zieleni w otoczeniu zabytków, • promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie kompleksowej, by stanowiły całościowy zasób kulturowy udostępniony odwiedzającym, • odpowiednie oznakowanie miejsc o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych i zabytków.
Obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych	<p>A – 6 - doliny rzeki Bukowa, łąki, pastwiska, A – 7 - lasy, B – 8 - lasy, B – 9 - ekologiczna - dolina rzeki Bug oraz jej drobnych dopływów. Dolina rzeki Bug korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym w sieci ECONET – POLSKA oraz obszar ochrony NATURA 2000.</p> <p>Wyżej wymienione obszary są obszarami o funkcji przyrodniczej, w niewielkim stopniu przekształcone antropogenicznie. Obejmują tereny chronione zarówno jako międzynarodowy korytarz ECONET – POLSKA i obszary Natura 2000 (Dolina Środkowego Bugu PLB060003, Zachodniowołyńska Dolina Bugu PLH060035, Lasy Dołhobyczowskie PLH060103, Lasy Mirczańskie PLH060104), jak też w ramach Dołhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie istniejących form zagospodarowania (lasy, zasoby wodne), • dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych form krajobrazu leśnego, dolin rzecznych i równowagi ekologicznej podstawowych ekosystemów, • tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, uwzględniającego i zapewniającego ochronę podstawowych procesów ekologicznych, • zapobieganie degradacji i zrównoważony rozwój terenów wchodzących w skład obszarów Natura 2000, • ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z warunkami stref ochronnych, na terenie których położona jest gmina, w tym uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, • ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie w celach rekreacyjnych i turystycznych, ochrona i zachowanie spójności kompleksów leśnych, • optymalne zagospodarowanie istniejących szlaków pieszych i rowerowych, wyznaczenie miejsc odpoczynku, biwakowania, ścieżek edukacyjnych, punktów widokowych, zgodnie z zasadami ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego

Inne obszary

Pozostała część gminy została ujęta w obszarach C oraz D.

Obszar C - południowo-wschodni. Obejmuje wsie: Ameryka, Górka-Zabłocie, Łasków, Małków, Małków-Kolonia, Rulikówka, Smoligów, Szychowice, Szychowice Nowe, Wereszyn oraz były PGR Wiszniów. Dzieli się na dwa podobszary:

- C1 — położony w granicach Dołhobyczowskiego OCK,
- C2 — położony poza granicami OCK.

Funkcja tego obszaru to:

- produkcja rolna oraz jej obsługa oraz obsługa leśnictwa,
- przedsiębiorczość gospodarcza związana głównie z rolnictwem - w podobszarze C1 w formach nieuciążliwych dla środowiska i nie naruszających naturalnego krajobrazu,
- gospodarka rybacka,
- obsługa ludności,
- mieszkalnictwo,
- obsługa ruchu drogowego,
- eksploatacji surowców energetycznych - na terenach C1 - w formach wkomponowanych w krajobraz naturalny z zastosowaniem środków technicznych nieszkodliwych dla środowiska przyrodniczego.

W podobszarze C1 wydzielono tereny:

- C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.
- C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa. W terenach atrakcyjnych

turystycznie (bliskość lasów, stawów) możliwość tworzenia gospodarstw agroturystycznych. W Smoligowie lokalizacja ośrodka lecznictwa niepełnosprawnych i opieki społecznej. W Smoligowie możliwość lokalizacji obiektu sakralnego.

- C1 – 3 - ośrodek działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa w wielkościach i formach nieuciążliwych dla środowiska naturalnego;
- C1 – 4 - rolnicza przestrzeń produkcyjna możliwość zachowania istniejącej rozproszonej zabudowy rolniczej.
- C1 - 5 — lasy.
- C1 – 6 — doliny cieków, możliwość odtworzenia i realizacji nowych stawów rybnych oraz realizacji zbiorników wodnych wielofunkcyjnych.
- C1 – 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki - odtworzenie zbiornika wodnego, ochrona zieleni parkowej podworskiej - możliwość lokalizacji obiektów obsługi turystyki (pensjonat, zajazd, korty, kąpielisko wraz z obiektami obsługi itp.) po uzgodnieniu ze służbami ochrony zabytków (Wereszyn).

W obszarze C2 określono tereny:

- C2 – 1 – ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (b. ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice, Szychowice Nowe.
- C2 – 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką uspołecznioną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp. - elementarne usługi publiczne (Szychowice, Szychowice Nowe, Wiszniów).
- C2 – 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego.
- C2 – 4 - osiedleńczo-rolne — rozproszona zabudowa wiejska, elementarne usługi dla ludności, możliwości rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej itp.

- C2 – 5 - gospodarstwa leśnego - zachowanie dotychczasowego zagospodarowania - zmiany zgodnie z planami nadleśnictwa.
- C2 – 6 - składowisko nieczystości.
- C2-6 a - teren lokalizacji urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z biomasy oraz obiektów usługowo-produkcyjnych.
- C2 – 7 - rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz upraw sadowniczych.
- C2-7a- tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych.
- C2 - 8 - lasy.
- C2 – 9 - doliny rzek, łąki, pastwiska - możliwość rozbudowy stawów i rozwój gospodarki rybackiej, wprowadzenie nowych upraw np. wikliny, wierzby, itp. oraz wprowadzenie funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, ewentualnie kąpielisko).

Obszar D — zachodni. Obejmuje wsie: Andrzejówkę, Borsuk, Dąbrowę, Marysin, Miętkie, Miętkie-Kolonia, Modryń, Modryniec, Mołożów-Kolonia, Radostów, Tuczapy, Stara Wieś, Wiszniów (wieś bez ośrodka działalności gospodarczej). Funkcje tego obszaru to:

- produkcja rolna oraz jej obsługa,
- przedsiębiorczość gospodarcza - różne działy gospodarki,
- obsługa ludności,
- obsługa ruchu drogowego,
- eksploatacja surowców energetycznych,
- turystyka,
- mieszkalnictwo.

Ze względu na różniący się charakter zabudowy i uwarunkowania przyrodnicze obszar ten dzieli się na dwa podobszary:

- D1 - południowy
- D2 - północny.

D1 - położony jest w większości na Grzędzie Sokalskiej, charakteryzuje się dość czytelnymi układami przestrzennymi. D2 - obszar zabudowy rozproszonej, kolonijnej

brak większych wyraźnych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, występują zjawiska krasowe (wymoki).

D1 — obejmuje:

- D1 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów).
- D1 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych.
- D1 - 3 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej możliwość powstawania dużych i średnich gospodarstw. Tereny dolin cieków ze stawami rybnymi (Stara Wieś, Radostów, Tuczapy).
- D1 - 4 - tereny bagien gospodarka rybacka, uprawy wikliny, wierzby itp. oraz turystyka kwalifikowana.
- D1 - 5 - lasy - możliwość wprowadzenia funkcji turystyki kwalifikowanej (myślistwo, zbieractwo itp.) za zgodą służb leśnych.

D2 — obejmuje:

- D2 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp. (Miętkie-Kolonia - przy drodze Nr 48366, część Andrzejówki, Modryniec, Modryń przy drodze 851).
- D2 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z rozproszoną zabudową kolonijną - tereny występowania zjawisk krasowych (pola z licznymi zagłębieniami - użytki zielone) - możliwość rozwoju rzemiosła usługowego - konieczność odpowiedniego drenażu.
- D2 - 3 - tereny dolin rzecznych, łąk, pastwisk, gospodarka rybacka.

- D2 - 3a - tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych
- D2 - 4 - lasy.
- D2 -5 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Obszary C i D jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z podziałem na poszczególne tereny i ich podstawowymi funkcjami:

Tabela 20. Pozostałe obszary jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z ich podstawowymi funkcjami.

Nazwa elementu struktury funkcjonalno-przestrzennej	Komponenty przestrzeni konstytuujące dany element struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ich charakterystyka	Ustalenia i rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej w Gminie w odniesieniu do określonego elementu struktury funkcjonalno-przestrzennej
Obszary o funkcji gospodarczej:	<p>C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.,</p> <p>C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa,</p> <p>C1 - 3 - ośrodek działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa w wielkościach i formach nieuciążliwych dla środowiska naturalnego,</p> <p>C1 - 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki,</p> <p>C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów),</p> <p>C2 - 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką społeczną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie warunków do przestrzennej koncentracji usług, • zapewnienie miejscom koncentracji usług dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej, • ograniczenie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na sąsiadujące z nimi tereny mieszkaniowe, środowisko, krajobraz, • rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej na rzecz rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami prowadzenia usług, w tym nieuciążliwych, na terenach mieszkaniowych, • zapewnienie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności przemysłowej lub usługowej, w tym infrastruktury wodno-ściekowej, • minimalizowanie uciążliwości zakładów przemysłowych dla otoczenia.

	<p>nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp., C2 - 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego, C2 - 4 - osiedleńczo-rolne — rozproszona zabudowa wiejska, elementarne usługi dla ludności, możliwości rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej itp., C2 - 6 - składowisko nieczystości, C2-6 a - teren lokalizacji urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z biomasy oraz obiektów usługowo-produkcyjnych, C2-7a- tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych, D1 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów). D1 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych, D2 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp., D2 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z rozproszoną zabudową kolonijną - tereny występowania zjawisk krasowych (pola z licznymi zagłębieniami - użytki zielone) - możliwość rozwoju rzemiosła usługowego, D2 - 3a - tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych.</p>	
--	---	--

	<p>Ww. obszary nie są miejscami tak dużej koncentracji działalności, jak obszary A i B, jednak pełnią funkcję gospodarczą przynajmniej na skalę jednej miejscowości. Zapewniają dostęp do podstawowych usług mieszkańcom miejscowości oddalonych od Mircza i Kryłowa. Pełnią funkcję obsługi rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego. Funkcjonuje lub może rozwijać się w nich rzemiosło, w tym także o charakterze uciążliwym (oddalenie od skupisk zabudowy mieszkalnej). W obszarze C i D znajdują się także tereny przeznaczone pod wyspecjalizowaną działalność gospodarczą, np.. tereny z możliwością lokalizacji farm wiatrowych.</p>	
Obszary lokalizacji infrastruktury społecznej	<p>C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp., C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa, C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice, C2 - 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką społeczną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp. -</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja i poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej, w tym także ich estetyki, • likwidacja barier architektonicznych i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami różnego typu, • zapewnienie dogodnej dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, udogodnienia dla rowerzystów, bezpieczne przejścia dla pieszych, • dbałość o ład przestrzenny i estetykę przestrzeni publicznych wokół obiektów użyteczności publicznej, • zwiększenie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej i w miarę możliwości łączenie różnych, uzupełniających się funkcji w jednym obiekcie.

	<p>elementarne usługi publiczne (Szychowice, Wiszniów), D1 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów), D2 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp. (Miętkie-Kolonia - przy drodze Nr 48366, część Andrzejówki, Modrynica, Modryń przy drodze Nr 851).</p> <p>Poza obszarem A i B głównymi obiektami użyteczności publicznej o funkcji społecznej są świetlice wiejskie. Działają one między innymi w Modryniu, Modryniu-Kolonii, Wereszynie, Miętkiem, Kryłowie-Kolonii, Łaskowie, Małkowie Nowym. W Wiszniowie i Szychowicach działają szkoły podstawowe. W Smoligowie funkcjonuje ZOL „Droga Życia” w Smoligowie, którego usługi świadczone są w wymiarze ponadlokalnym. Ponadto, w Wiszniowie działa sala sportowa przy szkole podstawowej, a w części miejscowości zlokalizowane są place zabaw (m.in. w Małkowie, Kryłowie i Wiszniowie).</p>	
Tereny zabudowane	<p>C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp., C1 - 2 - osiedleńczo - rolne — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skupienie zabudowy poprzez uzupełnienie i kontynuację istniejących układów przestrzennych; wszelkie budownictwo powstawać powinno w terenach skupionej zabudowy, w jej enklawach lub bliskim sąsiedztwie, przy istniejących ciągach drogowych w odległości od nich określonej stosownymi przepisami (za wyjątkiem miejscowości Kryłów), • wyznaczenie terenów; które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia społecznych potrzeb

	<p>C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice,</p> <p>C2 - 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką społeczną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp. - elementarne usługi publiczne (Szychowice, Wiszniów),</p> <p>C2 - 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego,</p> <p>C2 - 4 - osiedleńczo-rolne — rozproszona zabudowa wiejska, elementarne usługi dla ludności, możliwości rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej itp.,</p> <p>D1 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów),</p> <p>D1 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych - możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych,</p> <p>D2 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu</p>	<p>mieszkaniowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizowanie usług publicznych w pierwszej kolejności na działkach usytuowanych wśród największych skupisk istniejącej zabudowy i będących własnością Gminy, • lokalizowanie usług komercyjnych przede wszystkim na działkach położonych w terenach istniejącej zabudowy, • ograniczanie zabudowy wzdłuż drogi ponadlokalnej relacji Hrubieszów-Mircze-Dołhobyczów-Uśmierz - granica państwa, • zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów wyłączonych spod inwestowania dla realizacji zadań ponadlokalnych i lokalnych, • wykluczenie zabudowy w wyznaczonych strefach, • ustalanie miejscowych warunków kształtowania sposobu i form zabudowy w nawiązaniu do tradycji miejsca • opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
--	---	---

	<p>drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp. (Miętkie-Kolonia - przy drodze Nr 48366, część Andrzejówki, Modrynec, Modryń przy drodze Nr 851), D2 - 2 - tereny osiedleńczo-rolne z rozproszoną zabudową kolonijną - tereny występowania zjawisk krasowych (pola z licznymi zagłębieniami - użytki zielone) - możliwość rozwoju rzemiosła usługowego - konieczność odpowiedniego drenażu.</p> <p>Powyżej wymienione tereny są obszarami występowania zabudowy mieszkalnej i pełnią funkcję osadniczą na rzecz mieszkańców Gminy.</p>	
Obszary o funkcji turystycznej	<p>C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp., C1 - 2 - osiedleńczo - rolne — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa. W terenach atrakcyjnych turystycznie (bliskość lasów, stawów) możliwość tworzenia gospodarstw agroturystycznych, C1 - 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki - odtworzenie zbiornika wodnego, ochrona zieleni parkowej podworskiej - możliwość lokalizacji obiektów obsługi turystyki (pensjonat, zajazd, korty, kąpielisko wraz z obiektami obsługi itp.) po uzgodnieniu ze służbami ochrony zabytków (Wereszyn), C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wsi położonych w dolinie Bugu - głównie Kryłów i część Prehoryłe oraz wsi położonych na terenach turystycznie atrakcyjnych (bliskość lasów, zbiorników wodnych) do przyjęcia funkcji turystycznych w formach agro- i ekoturystyki, • wyznaczenie terenów budownictwa letniskowego niekolidującego z prawidłowym zagospodarowaniem terenów, zwiążanie ich z istniejącą zabudową, • przystosowaniu istniejących i budowa nowych zbiorników wodnych z możliwością wykorzystania ich dla celów wypoczynku w tym wielofunkcyjny zbiornik wodny na rzece Bukowa, • przystosowanie istniejących szlaków komunikacyjnych do przyjęcia większego ruchu tranzytowego, • realizacja proponowanego przejścia granicznego Kryłów - Krzczów, • wyznaczenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych, • podniesienie poziomu sanitarnego wsi - wodociągi, kanalizacje i dalszą poprawę estetyki otoczenia, wyposażenie w małą architekturę.

	<p>C2 – 3 – zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego,</p> <p>C2 – 9 – doliny rzek, łąki, pastwiska – możliwość rozbudowy stawów i rozwój gospodarki rybackiej, wprowadzenie nowych upraw np. wikliny, wierzby, itp. oraz wprowadzenie funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, ewentualnie kąpielisko),</p> <p>D1 – 2 – tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych,</p> <p>D1 – 4 – tereny bagien gospodarka rybacka, uprawy wikliny, wierzby itp. oraz turystyka kwalifikowana,</p> <p>D1 – 5 – lasy – możliwość wprowadzenia funkcji turystyki kwalifikowanej (myślistwo, zbieractwo itp.) za zgodą służb leśnych.</p> <p>Część ww. obszarów jest atrakcyjna dla odwiedzających z uwagi na wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz ulokowane w ich obrębie zabytki. Inne zostały wytypowane jako miejsca obsługi turystyki i świadczenia usług na rzecz odwiedzających (np. gospodarstwa agroturystyczne), z uwagi na dostępność komunikacyjną, atrakcyjne położenie w pobliżu miejsc turystycznych, itp.</p>	
Obszary o przeważającej funkcji rolniczej.	<p>C1 – 4 – rolnicza przestrzeń produkcyjna możliwość zachowania istniejącej rozproszonej zabudowy rolniczej,</p> <p>C2 – 7 – rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz upraw sadowniczych,</p> <p>D1 – 3 – tereny rolniczej przestrzeni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona gleb poprzez hamowanie procesów degradacyjnych oraz zakaz zabudowy na terenach o wysokich klasach bonitacyjnych gleb, • ograniczanie zabudowy na obszarach gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych

	<p>produkcyjnej możliwość powstawania dużych i średnich gospodarstw. tereny dolin cieków ze stawami rybnymi (Stara Wieś, Radostów, Tuczapy), D2 -5 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.</p> <p>Do głównych funkcji tych obszarów należy produkcja żywności i działalność rolnicza.</p>	<p>poza zwartą zabudową do budownictwa gospodarczego związanego z produkcją rolną, głównie specjalistyczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych, • dbałość o właściwe stosunki wodne obszaru, • wyposażenie obszarów produkcji rolnej w niezbędną infrastrukturę, • wspieranie zwiększania areału gospodarstw, • wspieranie rozwoju gospodarstw specjalistycznych, • zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach wykorzystywanych rolniczo, • rozwój rolnictwa integrowanego, wielokierunkowego, w przyszłości ekologicznego • rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na ekologicznych technologiach produkcji.
Obszary lokalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego -	<p>C1 – 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki, C2 – 1 – ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), D2 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp.,</p> <p>oraz pozostałych miejsc lokalizacji obiektów zabytkowych, objętych prawną ochroną, rozproszonych na terenie całej Gminy.</p> <p>W obu obszarach zlokalizowane są obiekty zabytkowe, wpisane zarówno do wojewódzkiego rejestru zabytków, jak też do gminnej ewidencji zabytków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona konserwatorska i renowacja zabytków, • eksponowanie i wykorzystywanie zabytków w celach turystycznych w sposób zrównoważony, umożliwiając zachowanie i utrzymanie zabytku, • zachowanie zieleni w otoczeniu zabytków, • promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie kompleksowej, by stanowiły całościowy zasób kulturowy udostępniony odwiedzającym, • odpowiednie oznakowanie miejsc o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych i zabytków.
Obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych	<p>C1 – 5 — lasy, C1 – 6 — doliny cieków, C2 – 5 - gospodarstwa leśnego, C2 – 8 – lasy, C2 – 9 - doliny rzek, łąki, pastwiska, D1 – 4 - tereny bagien gospodarka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie istniejących form zagospodarowania (lasy, zasoby wodne), • dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych form krajobrazu leśnego, dolin

	<p>rybacka, uprawy wikliny, wierzby itp. oraz turystyka kwalifikowana, D1 - 5 - lasy, D2 - 3 - tereny dolin rzecznych, łąk, pastwisk, gospodarka rybacka, D2 - 4 - lasy.</p> <p>Wyżej wymienione obszary są obszarami o funkcji przyrodniczej, w niewielkim stopniu przekształcone antropogenicznie. Obejmują tereny chronione zarówno jako obszary Natura 2000 (Ostoja Tyszowiecka PLB060011, Adelina PLH060084, Lasy Mirczańskie PLH060104), jak też w ramach Dołhobyczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</p>	<p>rzecznych i równowagi ekologicznej podstawowych ekosystemów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, uwzględniającego i zapewniającego ochronę podstawowych procesów ekologicznych, • zapobieganie degradacji i zrównoważony rozwój terenów wchodzących w skład obszarów Natura 2000, • ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z warunkami stref ochronnych, na terenie których położona jest gmina, w tym uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, • ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie w celach rekreacyjnych i turystycznych, ochrona i zachowanie spójności kompleksów leśnych, • optymalne zagospodarowanie istniejących szlaków pieszych i rowerowych, wyznaczenie miejsc odpoczynku, biwakowania, ścieżek edukacyjnych, punktów widokowych, zgodnie z zasadami ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
--	---	---

Źródło: Doradztwo i Reklama Sp. z o.o. na podstawie studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego

Potencjalne konflikty przestrzenne

W toku analizy istniejących uwarunkowań zidentyfikowano następujące potencjalne konflikty przestrzenne:

- tereny szczególnie atrakcyjne i cenne pod względem przyrodniczym, cieszą się coraz większym zainteresowaniem jako miejsca zamieszkania, prowadzenia działalności. Wyznaczenie obszarów, gdzie dopuszczalny jest dalszy rozwój zabudowy i prowadzenie nieuciążliwej działalności oraz zwiększenie stopnia ochrony i działań zapobiegających degradacji terenów o charakterze naturalnym

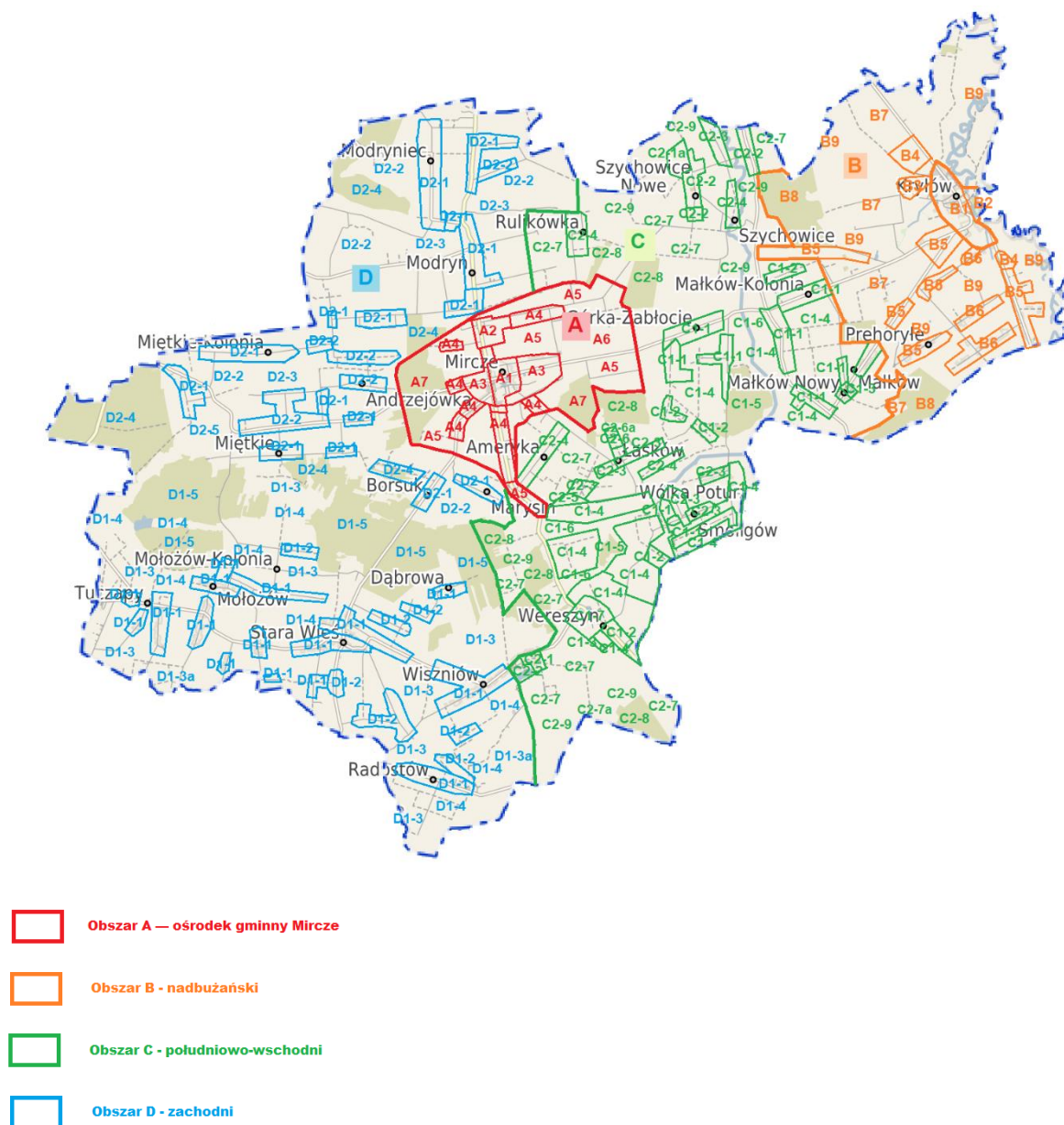
i nieprzekształconym antropogenicznie pozwoli na zachowanie wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych i obniży ryzyko niekontrolowanego i niezrównoważonego rozwoju zabudowy,

- w obszarach kluczowych dla rozwoju Gminy, w których skupiają się funkcje pozamieszkańciewe, usługi, transport, główne obszary gospodarcze, mogą występować zjawiska negatywnie wpływające na jakość życia mieszkańców. Istnieje konieczność pogodzenia funkcji osadniczej zarówno z istniejącymi czynnikami mogącymi negatywnie wpływać na atrakcyjność tych obszarów jako miejsca zamieszkania (np. duże natężenie ruchu tranzytowego), jak również z działaniami rozwojowymi (np. zachęcania do inwestowania na terenach, które mogą być także atrakcyjne dla mieszkańców i wykorzystywane przez nich w inny sposób, np. do rekreacji). Przedsięwzięcia rozwojowe oraz wszelkie działania ograniczające rozwój osadnictwa na rzecz innych funkcji muszą być szeroko prezentowane i poddawane konsultacjom,
- tereny zasobne w wysokiej jakości gleby mogą również być poddane presji urbanistycznej. Studium uwarunkowań określa konieczność ochrony rolniczej przestrzeni przed zabudową, za wyjątkiem stref aktywności, obszarów zurbanizowanych, stref rekreacyjno-turystycznych, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- zbyt intensywna produkcja rolna może prowadzić do degradacji walorów naturalnych obszaru. Konieczne jest utrzymanie równowagi pomiędzy intensywnością zabiegów rolniczych, a zachowaniem dobrego stanu środowiska, w tym wód i gleb.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy

Model struktury przestrzennej, uwzględniający powyższe uwarunkowania, oparty jest na istniejącym podziale Gminy na obszary, określonym w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, gdzie poszczególnym obszarom przypisano funkcje i kierunki rozwoju.

Mapa 5. Model przestrzenny Gminy

Źródło: <https://mircze.e-mapa.net/>, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mircze

6) Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Ustalenia i rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Mircze zostały opracowane na podstawie zapisów dotyczących polityki przestrzennej

w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Obszar całej gminy:

- zachowanie ładu i spójności przestrzennej poprzez kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa, utrzymanie skali i struktury jednostek osadniczych, kształtowanie formy architektonicznej nowych obiektów w nawiązaniu do istniejącej architektury, objęcie Gminy miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
- ograniczenie rozproszenia zabudowy przez rozwój budownictwa na zasadzie dogęszczania istniejących jednostek osadniczych,
- organizacja przestrzeni publicznej, miejsc wypoczynku, rekreacji, skwerów, placów, zieleni urządzonej,
- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego i dbałość o wpływ na zmiany klimatu poprzez zwiększenie stopnia wykorzystania OZE, termomodernizację budynków, obiektów użyteczności publicznej i siedzib przedsiębiorstw;
- ochrona terenów szczególnie ważnych z punktu widzenia publicznych celów ponadlokalnych i lokalnych jak: realizacja inwestycji komunalnych, usług publicznych, infrastruktury technicznej, realizacji dróg.

Obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych - obszary o nadrzędnej funkcji przyrodniczej. Dotyczy obszarów:

A - 6 - doliny rzeki Bukowa, łąki, pastwiska,

A - 7 - lasy,

B - 8 - lasy,

B - 9 - ekologiczna - dolina rzeki Bug oraz jej drobnych dopływów. Dolina rzeki Bug korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym w sieci ECONET - POLSKA oraz obszar ochrony NATURA 2000,

C1 - 5 - lasy,

C1 - 6 - doliny cieków,

C2 - 5 - gospodarstwa leśnego,

C2 - 8 - lasy,

C2 - 9 - doliny rzek, łąki, pastwiska,

D1 – 4 - tereny bagien gospodarka rybacka, uprawy wikliny, wierzby itp. oraz turystyka kwalifikowana,

D1 – 5 – lasy,

D2 - 3 - tereny dolin rzecznych, łąk, pastwisk, gospodarka rybacka,

D2 - 4 – lasy.

- zachowanie istniejących form zagospodarowania (lasy, zasoby wodne),
- dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych form krajobrazu leśnego, dolin rzecznych i równowagi ekologicznej podstawowych ekosystemów,
- tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, uwzględniającego i zapewniającego ochronę podstawowych procesów ekologicznych,
- zapobieganie degradacji i zrównoważony rozwój terenów wchodzących w skład obszarów Natura 2000,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z warunkami stref ochronnych, na terenie których położona jest gmina, w tym uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie w celach rekreacyjnych i turystycznych, ochrona i zachowanie spójności kompleksów leśnych,
- optymalne zagospodarowanie istniejących szlaków pieszych i rowerowych, wyznaczenie miejsc odpoczynku, biwakowania, ścieżek edukacyjnych, punktów widokowych, zgodnie z zasadami ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Obszary lokalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego - dotyczy obszarów:

A – 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów).

B – 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,

C1 – 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki,

C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów),

D2 - 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp., oraz pozostałych miejsc lokalizacji obiektów zabytkowych, objętych prawną ochroną, rozproszonych na terenie całej Gminy.

- ochrona konserwatorska i renowacja zabytków,
- eksponowanie i wykorzystywanie zabytków w celach turystycznych w sposób zrównoważony, umożliwiając zachowanie i utrzymanie zabytku,
- zachowanie zieleni w otoczeniu zabytków,
- promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie kompleksowej, by stanowiły całościowy zasób kulturowy udostępniony odwiedzającym,
- odpowiednie oznakowanie miejsc o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych i zabytków.

Obszary lokalizacji infrastruktury społecznej – obszary pełniące funkcje usługowe w zakresie usług publicznych. Dotyczy obszarów:

A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów),

B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,

C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.,

C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa,

- C2 – 1 – ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice,
- C2 – 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką uspołecznioną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp. - elementarne usługi publiczne (Szychowice, Wiszniów),
- D1 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów),
- D2 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp. (Miętkie-Kolonia - przy drodze Nr 48366, część Andrzejówki, Modrynec, Modryń przy drodze Nr 851).
- modernizacja i poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej, w tym także ich estetyki,
 - likwidacja barier architektonicznych i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami różnego typu,
 - zapewnienie dogodnej dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, udogodnienia dla rowerzystów, bezpieczne przejścia dla pieszych,
 - dbałość o ład przestrzenny i estetykę przestrzeni publicznych wokół obiektów użyteczności publicznej,
 - zwiększanie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej i w miarę możliwości łączenie różnych, uzupełniających się funkcji w jednym obiekcie.

Tereny zabudowane – obszary pełniące funkcję mieszkaniową. Dotyczy obszarów:

- A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze – Kryłów),

- A - 2 - tereny aktywności gospodarczej - obsługa rolnictwa i leśnictwa, administracja leśna, działalność gospodarcza, mieszkalnictwo wielorodzinne i jednorodzinne - skrzyżowanie dróg Nr 844 i Nr 3434L (Mircze - Szychowice),
- A - 3 - tereny rozwojowe przeznaczone pod usługi, przedsiębiorczość gospodarczą, mieszkalnictwo, lokalizacja zakładu energetycznego wytwarzającego energię elektryczną i ciepłą, itp.,
- A - 4 - zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z elementarnymi usługami, uciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa i ruchu drogowego itp. – tereny zainwestowania wiejskiego,
- B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,
- B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.,
- B - 6 - osiedleńczo-rolna - rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z elementarnymi usługami głównie komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa itp.,
- C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.,
- C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa,
- C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice,
- C2 - 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką społeczną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego

- nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp. - elementarne usługi publiczne (Szychowice, Wiszniów),
- C2 – 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego,
- C2 – 4 - osiedleńczo-rolne — rozproszona zabudowa wiejska, elementarne usługi dla ludności, możliwości rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej itp.,
- D1 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów – wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów),
- D1 – 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych,
- D2 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp. (Miętkie-Kolonia - przy drodze Nr 48366, część Andrzejówki, Modryniec, Modryń przy drodze Nr 851),
- D2 – 2 - tereny osiedleńczo-rolne z rozproszoną zabudową kolonijną - tereny występowania zjawisk krasowych (pola z licznymi zagłębieniami - użytki zielone) - możliwość rozwoju rzemiosła usługowego - konieczność odpowiedniego drenażu.
- skupienie zabudowy poprzez uzupełnienie i kontynuację istniejących układów przestrzennych; wszelkie budownictwo powstawać powinno w terenach skupionej zabudowy, w jej enklawach lub bliskim sąsiedztwie, przy istniejących ciągach drogowych w odległości od nich określonej stosownymi przepisami (za wyjątkiem miejscowości Kryłów),
 - wyznaczanie terenów; które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia społecznych potrzeb mieszkaniowych,

- lokalizowanie usług publicznych w pierwszej kolejności na działkach usytuowanych wśród największych skupisk istniejącej zabudowy i będących własnością Gminy,
- lokalizowanie usług komercyjnych przede wszystkim na działkach położonych w terenach istniejącej zabudowy,
- ograniczanie zabudowy wzdłuż drogi ponadlokalnej relacji Hrubieszów-Mircze-Dołhobyczów-Uśmierz - granica państwa,
- zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów wyłączonych spod inwestowania dla realizacji zadań ponadlokalnych i lokalnych,
- wykluczenie zabudowy w wyznaczonych strefach,
- ustalanie miejscowych warunków kształtowania sposobu i form zabudowy w nawiązaniu do tradycji miejsca
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszary o funkcji gospodarczej. Dotyczy obszarów:

- A - 1 - tereny aktywności gospodarczej - zainwestowane tereny ośrodka gminnego położone przy drodze wojewódzkiej Nr 844 (Hrubieszów - Dołhobyczów) i powiatowej Nr 3429L i Nr 3429 (Tyszowce - Mircze - Kryłów),
- A - 2 - tereny aktywności gospodarczej - obsługa rolnictwa i leśnictwa, administracja leśna, działalność gospodarcza, mieszkalnictwo wielorodzinne i jednorodzinne - skrzyżowanie dróg Nr 844 i Nr 3434L (Mircze - Szychowice),
- A - 3 - tereny rozwojowe przeznaczone pod usługi, przedsiębiorczość gospodarczą, mieszkalnictwo, lokalizacja zakładu energetycznego wytwarzającego energię elektryczną i ciepłą, itp.,
- A - 4 - zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z elementarnymi usługami, uciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa i ruchu drogowego itp. - tereny zainwestowania wiejskiego,
- B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,
- B - 2 - tereny rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, zespoły wodne, kąpielisko itp.,
- B - 3 - ośrodek działalności gospodarczej i obsługi rolnictwa,

- B – 4 - proponowanego przejścia granicznego Kryłów – Krzeczów - realizacja mostu, drogi dojazdowej oraz infrastruktury obsługi przejścia,
- B – 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.,
- B – 6 - osiedleńczo-rolna - rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z elementarnymi usługami głównie komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa itp.,
- C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (drogi Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.,
- C1 – 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa,
- C1 – 3 - ośrodek działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa w wielkościach i formach nieuciążliwych dla środowiska naturalnego,
- C1 – 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki,
- C2 – 1 – ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów),
- C2 – 2 - zabudowy mieszkaniowej o charakterze jedno i wielorodzinnym związanej dotychczas z gospodarką uspołecznioną - możliwość przekształceń oraz wprowadzenie usług komercyjnych, rzemiosła usługowego i produkcyjnego nieuciążliwego, obsługi rolnictwa itp.,
- C2 – 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego,
- C2 – 4 - osiedleńczo-rolne — rozproszona zabudowa wiejska, elementarne usługi dla ludności, możliwości rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej itp.,
- C2 – 6 - składowisko nieczystości,

C2-6 a - teren lokalizacji urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z biomasy oraz obiektów usługowo-produkcyjnych,

C2-7a- tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych,

D1 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej zwartej lub skupionej z usługami dla rolnictwa, ludności, rzemiosłem produkcyjnym o charakterze nieuciążliwym, obsługą ruchu drogowego (Stara Wieś, Wiszniów - wieś, Tuczapy, część wsi Mołożów, Radostów).

D1 – 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych,

D2 – 1 - tereny zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarnymi usługami dla ludności (istniejące i projektowane), obsługą rolnictwa, obsługą ruchu drogowego, rzemiosłem produkcyjnym itp.,

D2 – 2 - tereny osiedleńczo-rolne z rozproszoną zabudową kolonijną - tereny występowania zjawisk krasowych (pola z licznymi zagłębieniami - użytki zielone) - możliwość rozwoju rzemiosła usługowego,

D2 - 3a - tereny o możliwościach lokalizacji farm wiatrowych.

- stworzenie warunków do przestrzennej koncentracji usług,
- zapewnienie miejscom koncentracji usług dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na sąsiadujące z nimi tereny mieszkaniowe, środowisko, krajobraz,
- rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej na rzecz rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami prowadzenia usług, w tym nieuciążliwych na terenach mieszkaniowych,
- zapewnienie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności przemysłowej lub usługowej, w tym infrastruktury wodno-ściekowej,
- minimalizowanie uciążliwości zakładów przemysłowych dla otoczenia.

Obszary o funkcji turystycznej. Dotyczy obszarów:

- B - 1 - w granicach historycznego układu urbanistycznego miejscowości Kryłów,
- B - 2 - tereny rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, zespoły wodne, kąpielisko itp.,
- B - 5 - zabudowy wiejskiej o zabudowie skupionej lub luźnej z usługami publicznymi i komercyjnymi, nieuciążliwym rzemiosłem, obsługą rolnictwa, turystyki, ruchu drogowego itp.,
- C1 - 1 - zabudowy wiejskiej o zwartej lub skupionej zabudowie głównie rolniczej z elementarną obsługą ludności zarówno w zakresie usług publicznych jak i komercyjnych, obsługą rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą ruchu drogowego (drogi Nr 844 i Nr 48365) zarówno handlowego jak i turystycznego itp.,
- C1 - 2 - osiedleńczo - rolna — rozproszona zabudowa wiejska głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych z usługami dla ludności i rolnictwa, nieuciążliwym rzemiosłem produkcyjnym, obsługą rolnictwa. W terenach atrakcyjnych turystycznie (bliskość lasów, stawów) możliwość tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- C1 - 7 - teren gospodarki wodnej i turystyki - odtworzenie zbiornika wodnego, ochrona zieleni parkowej podworskiej - możliwość lokalizacji obiektów obsługi turystyki (pensjonat, zajazd, korty, kąpielisko wraz z obiektami obsługi itp.) po uzgodnieniu ze służbami ochrony zabytków (Wereszyn),
- C2 - 1 - ośrodka działalności gospodarczej, obsługi rolnictwa, mieszkalnictwa usług publicznych i komercyjnych w tym sportu; (były ośrodek RSP Szychowice, były PGR Wiszniów), zachowanie i odtworzenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego we wsi Szychowice,
- C2 - 3 - zabudowy wiejskiej o skupionej lub luźnej zabudowie z elementarną obsługą ludności, możliwość rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej; obsługi rolnictwa, ruchu drogowego, handlowego i turystycznego,
- C2 - 9 - doliny rzek, łąki, pastwiska - możliwość rozbudowy stawów i rozwój gospodarki rybackiej, wprowadzenie nowych upraw np. wikliny, wierzby, itp. oraz wprowadzenie funkcji turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, ewentualnie kąpielisko),

D1 – 2 - tereny osiedleńczo-rolne z zabudową luźną o charakterze kolonijnym głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych – możliwość lokalizacji usług komercyjnych, rzemiosła produkcyjnego, małej i średniej przedsiębiorczości gospodarczej, na terenach atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych oraz indywidualnych domków letniskowych,

D1 – 4 - tereny bagien gospodarka rybacka, uprawy wikliny, wierzby itp. oraz turystyka kwalifikowana,

D1 – 5 - lasy - możliwość wprowadzenia funkcji turystyki kwalifikowanej (myślistwo, zbieractwo itp.) za zgodą służb leśnych.

- przygotowanie wsi położonych w dolinie Bugu - głównie Kryłów i część Prehoryłęgo oraz wsi położonych na terenach turystycznie atrakcyjnych (bliskość lasów, zbiorników wodnych) do przyjęcia funkcji turystycznych w formach agro- i ekoturystyki,
- wyznaczenie terenów budownictwa letniskowego niekolidującego z prawidłowym zagospodarowaniem terenów, związanie ich z istniejącą zabudową,
- przystosowaniu istniejących i budowa nowych zbiorników wodnych z możliwością wykorzystania ich dla celów wypoczynku w tym wielofunkcyjny zbiornik wodny na rzece Bukowa,
- przystosowanie istniejących szlaków komunikacyjnych do przyjęcia większego ruchu tranzytowego,
- realizacja proponowanego przejścia granicznego Kryłów – Krzeczów,
- wyznaczenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych,
- podniesienie poziomu sanitarnego wsi - wodociągi, kanalizacje i dalszą poprawę estetyki otoczenia, wyposażenie w małą architekturę.

Obszary o przeważającej funkcji rolniczej. Dotyczy obszarów:

A - 5 - rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

B – 7 - rolnicza przestrzeń produkcyjna,

C1 – 4 - rolnicza przestrzeń produkcyjna możliwość zachowania istniejącej rozproszonej zabudowy rolniczej,

C2 – 7 - rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz upraw sadowniczych,

D1 – 3 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej możliwość powstawania dużych i średnich gospodarstw. tereny dolin cieków ze stawami rybnymi (Stara Wieś, Radostów, Tuczapy),

D2 -5 - tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

- ochrona gleb poprzez hamowanie procesów degradacyjnych oraz zakaz zabudowy na terenach o wysokich klasach bonitacyjnych gleb,
- ograniczanie zabudowy na obszarach gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych poza zwartą zabudową do budownictwa gospodarczego związanego z produkcją rolną, głównie specjalistyczną,
- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych,
- dbałość o właściwe stosunki wodne obszaru,
- wyposażenie obszarów produkcji rolnej w niezbędną infrastrukturę,
- wspieranie zwiększania areału gospodarstw,
- wspieranie rozwoju gospodarstw specjalistycznych,
- zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach wykorzystywanych rolniczo,
- rozwój rolnictwa integrowanego, wielokierunkowego, w przyszłości ekologicznego
- rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na ekologicznych technologiach produkcji.

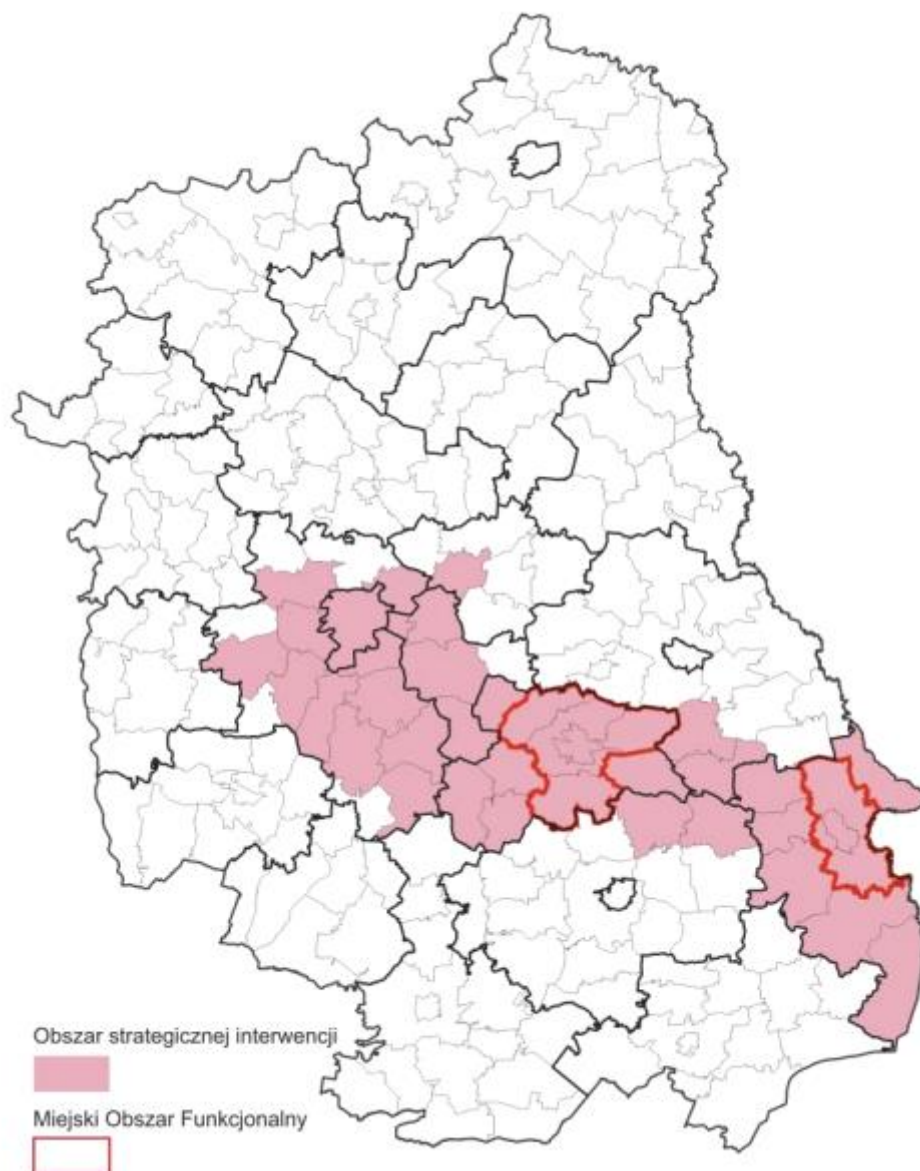
7) Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

W Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030 określono dwa typy obszarów strategicznej interwencji (OSI):

- MOF (miejskie obszary funkcjonalne) – właściwe do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym (w miastach i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie), w tym poprzez wykorzystanie instrumentu ZIT,
- OSI subregionalne – rekomendowane do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym.

Gmina Mircze wraz z MOF: Krasnegostawu i Hrubieszowa oraz osiemnastoma gminami centralnej i południowo-wschodniej części województwa należy do Żywicielskiego OSI.

Mapa 6. Zasięg terytorialny Żywicielskiego OSI

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Szesnaście spośród osiemnastu gmin spoza MOF tworzących OSI zostało określonych jako gminy należące do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Są to następujące gminy: Dołhobyczów, Fajslawice, Gorzków, Grabowiec, Horodło, Kraśniczyn, Leśniowice, Mircze, Rudnik, Skierbieszów, Trzeszczany, Uchanie, Werbkowice, Wojślawice, Wysokie, Żółkiewka. Pozostałe gminy wchodzące w skład

obszaru, uznane za niezagrożone trwałą marginalizacją, to gminy Krzczonów, Rybczewice.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, do przesłanek warunkujących delimitację obszaru w ostatecznym kształcie należą:

- duża koncentracja gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności oraz szczególnie przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego,
- wykształcone specjalizacje gospodarstw rolnych ukierunkowanych na uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych, tj. zbóż (pszenica), buraków cukrowych, rzepaku, chmielu, tytoniu, owoców, warzyw, ziół,
- znacząca rola w skali kraju w zakresie produkcji roślin takich jak: chmiel (70% upraw krajowych), tytoń (36,0%), rośliny strączkowe jadalne (48,3%), maliny (80,4%), porzeczki (36,5%),
- niewystarczająco rozwinięty sektor przetwórstwa rolno-spożywczego,
- wysokie nasłonecznienie, które z jednej strony stanowi sprzyjające uwarunkowanie przyrodnicze do rozwoju rolnictwa, z drugiej zaś stanowi istotny potencjał rozwoju energetyki opartej na źródłach odnawialnych,
- bardzo niska lesistość,
- koncentracja terenów cennych przyrodniczo objętych różnymi formami ochrony przyrody, mających szczególne znaczenie w kształtowaniu powiązań ekologicznych,
- znikome występowanie naturalnych i brak sztucznych zbiorników wodnych,
- istniejące naturalne powiązania funkcjonalne w układzie transgranicznym,
- walory krajoznawcze, które predestynują ten obszar do rozwoju aktywnych form wypoczynku, tj.: turystyki krajoznawczej, przyrodniczej, wędrówek pieszych i rowerowych, a także edukacji ekologicznej,
- koncentracja negatywnych procesów demograficznych.

Spośród kierunków interwencji / tematycznych obszarów wsparcia OSI w kontekście realizacji celów i kierunków działań SRWL, do powiązanych bezpośrednio z obszarem Gminy Mircze należą:

- 1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych:

- Poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód.
 - Ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów oraz środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych.
 - Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji.
 - Poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych.
 - Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.
- 1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne:
- Rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego.
 - Rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych.
 - Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.
- 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej:
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast:
 - Przedsięwzięcia flagowe: Rozbudowa dróg wojewódzkich Nr: DW812, DW816, DW837, DW838, DW842, DW843, DW844 (w tym budowa obwodnicy m. Hrubieszów), DW846, DW850, DW852.
- 2.4. Ochrona walorów środowiska:
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności:
 - Przedsięwzięcia flagowe:
Opracowanie planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody.

Aktualizacja lokalnych dokumentów planistycznych w zakresie uwzględnienia działań i warunków zagospodarowania wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych.

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek.
- 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu:
- Kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce.
 - Rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe).
 - Organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa).
 - Rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.).
 - Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych.
 - Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych.
- 4.4. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej:
- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów

międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna).

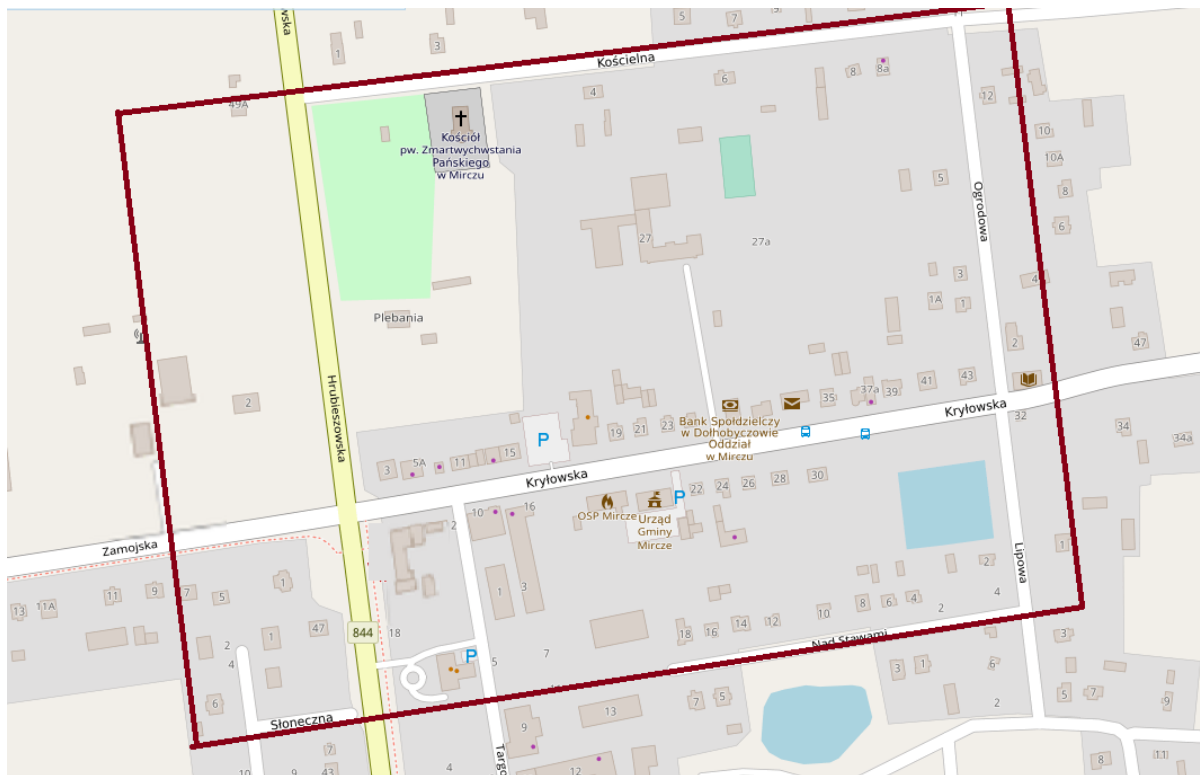
- Przedsięwzięcia flagowe: – Wspieranie rozbudowy istniejącej oraz budowy nowej infrastruktury poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna).
- Wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej.

Do przedsięwzięć infrastrukturalnych mających wpływ na obszar gminy należą rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 844 oraz wspieranie rozbudowy istniejącej oraz budowy nowej infrastruktury poprawiającej dostępność do przejść granicznych.

8) Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy wraz z zakresem planowanych działań

Wyznaczono obszar strategicznej interwencji kluczowy dla Gminy, w którym kumulują się korzystne zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze, oddziałujące na całą jednostkę - obszar centrum Mircza. Obejmuje on zarówno obszar położony przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej Nr 844 z drogą powiatową Nr 3429L relacji Adelina-Mircze -Kryłów. Jest to obszar koncentracji funkcji administracyjnej, gospodarczej, kulturalnej, społecznej, edukacyjnej na skalę całej Gminy. W obszarze tym położony jest Urząd Gminy, szkoła podstawowa, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna, siedziba OSP, siedziba parafii rzymskokatolickiej, sklepy i punkty usługowe. Obszar wymaga podjęcia działań związanych z pełnieniem przez niego miejsca koncentracji funkcji pozamieszkaniowych, usługowych, gospodarczych. Obszar strategicznej interwencji zawiera się w obszarach A1 i A3, jednak nie ma on ostatecznych granic przestrzennych, stąd też na mapie został oznakowany schematycznie.

Mapa 7. Obszar strategicznej interwencji kluczowy dla rozwoju Gminy Mircze

Źródło: <http://hrubieszow.geoportal2.pl/>

Działania planowane do realizacji w obszarze strategicznej interwencji:

- Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze,
- Budowa/przebudowa/remont/modernizacja oświetlenia ulic, placów, parków, chodników itp. na terenie Gminy Mircze w tym z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii,
- Dostawa i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii do budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze,
- Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii,

- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w indywidualnych budynkach mieszkalnych/budynkach mieszkalnych/przedsiębiorstwach na terenie Gminy Mircze,
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze,
- Przebudowa/remont/modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Mirczu,
- Zakup wyposażenia do Gminnego Ośrodka Kultury w Mirczu,
- Przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja budynku starej szkoły w miejscowości Mircze, przy ul. Ogrodowej,
- Przebudowa/remont/modernizacja/termomodernizacja budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Mirczu,
- Modernizacja oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej oraz innych budynkach stanowiących własność Gminy Mircze,
- Zakup wyposażenia do budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze,
- Budowa/przebudowa/remont/modernizacja budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków stanowiących własność Gminy Mircze,
- Sukcesywny montaż monitoringu w miejscach publicznych (m.in.: obiekty szkolne, stadion sportowy w Mirczu, Gminny Ośrodek Kultury w Mirczu),
- Dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków będących własnością Gminy Mircze do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Działania w obrębie gminnego OSI są ukierunkowane głównie na poprawę funkcjonowania i zwiększenie jakości usług publicznych o charakterze administracyjnym, kulturalnym i społecznym, a także na wzmocnienie ponadlokalnej funkcji turystycznej i rekreacyjnej obszaru.

Obszarem strategicznej interwencji będzie również obszar rewitalizacji, określony w ramach obszaru zdegradowanego, dla którego planowane działania opisane będą w Gminnym Programie Rewitalizacji.

4. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

1) System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027 niezmiernie ważnym elementem jest jej monitoring. Poprzez gromadzenie i analizę danych wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego m.in. program ochrony środowiska, gminny program opieki nad zabytkami, strategia rozwiązywania problemów społecznych, strategia rozwoju kultury czy programy jednoroczne. Dodatkowo planuje się opracowanie gminnego programu rewitalizacji.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.” Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Podstawę do podjęcia działań naprawczych i ewentualnej aktualizacji Strategii będzie stanowił system monitorowania i ewaluacji. Aktualizacja strategii następować będzie w przypadku, gdy: stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów, zaistnieje potrzeba wprowadzenia do strategii nowego zadania, zmiany harmonogramu realizacji, planu finansowego lub konieczność aktualizacji wskaźników. Wprowadzenie ewentualnych poprawek i aktualizacji Strategii będzie wymagało przyjęcia odpowiedniej uchwały przez Radę Gminy, tak aby program mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. W celu zachowania przejrzystości Strategii wszelkie zmiany będą sygnalizowane w odpowiednim załączniku do uchwały Rady Gminy w postaci rejestru zmian.

Jednocześnie wszelkie zmiany w dokumencie strategicznym będą musiały posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne. W trakcie wdrażania strategii będą mogli być również uwzględnieni dodatkowi partnerzy (zupełnie nowi, jak i zastępujący dotychczas funkcjonujących w Strategii). Akceptowane będą te inicjatywy, które mogą się przyczynić do sukcesu wdrożenia dokumentu.

Nie przewiduje się zmiany celów strategicznych w całym horyzoncie strategii. Procedura aktualizacji Strategii obejmuje następujące elementy:

- zgłoszenie przez interesariuszy (mieszkańcy, podmioty działające na obszarze Gminy) przedsięwzięć/kierunków działań przyczyniających się do realizacji celów strategii lub innej proponowanej zmiany. Propozycje będzie można zgłaszać w formie pisemnej do Urzędu Gminy w Mirczu przy wykorzystaniu karty projektu oraz formularza zgłaszania uwag umieszczonych na stronie internetowej Gminy oraz dostępnych w ww. urzędzie,
- weryfikacja zgłoszonych przedsięwzięć - kierunków działań lub propozycji innych zmian przez jednostkę bądź pracownika odpowiedzialnego za aktualizację strategii,
- podjęcie decyzji o włączeniu lub odmowie włączenia zgłoszonych działań/kierunków działań bądź innej proponowanej zmiany do strategii oraz konieczności jej aktualizacji,
- przyjęcie odpowiedniej uchwały przez Radę Gminy.

2) Ramy finansowe i źródła finansowania

Niezwykle istotne znaczenie dla sfinansowania działań przewidzianych w ramach niniejszej strategii ma katalog środków publicznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (w tym szczególną rolę będą odgrywały środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027). Sukces wdrażania zakładanych celów Strategii zależy od zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań/przedsięwzięć/kierunków działań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów z różnych szczebli zarządzania. Występują również różne formy finansowania przedsięwzięć: dotacje, instrumenty finansowe, formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Zakres działań przewidzianych w strategii jest szeroki i wielowątkowy oraz obejmuje ich realizację przez różnego rodzaju podmioty (z sektora publicznego i prywatnego). Wobec tego niezbędne będzie poszukiwanie różnych źródeł finansowania zaplanowanych działań, w tym m.in. środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i innych. Kluczową rolę przypisać należy również krajowym środkom publicznym.

Zasady finansowania przedsięwzięć Strategii:

- wykorzystywanie różnych form finansowania – dotacje oraz różnego rodzaju instrumenty finansowe, w tym zwrotne (pożyczki, poręczenia, gwarancje),
- dywersyfikacja i łączenie różnych źródeł finansowania przedsięwzięć,
- korzystanie ze środków europejskich na różnych poziomach - program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej i transgranicznej (Program Współpracy Transgranicznej PL-BA-UA),
- udział w międzynarodowych projektach sieciowych np. programy Interreg Central Europe który ma na celu wspieranie współpracy pomiędzy krajami,

- wykorzystywanie funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską np. LIFE (instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu), Horyzont Europa (program w zakresie badań naukowych i innowacji), COSME (program w całości przeznaczony dla małych i średnich firm z terenu Unii Europejskiej), itp.

Wśród głównych źródeł finansowania strategii znajdują się:

- środki z budżetu Gminy Mircze - budżet jednostki samorządu terytorialnego będzie jednym z głównych źródeł finansowania przedsięwzięć zawartych w Strategii,
- regionalne i powiatowe środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- środki z budżetu UE dostępne w ramach instrumentów (programów) bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (dotyczą one głównie następujących zagadnień: wsparcie MŚP, kształcenie, w tym kształcenie ustawiczne, współpraca międzyregionalna i transgraniczna, szkolenie, a także energetyka i kwestie klimatyczne),
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych,
- inne fundusze ze źródeł europejskich np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki pochodzące z krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych,
- środki pochodzące od partnerów publicznych (inne jednostki samorządu terytorialnego) zaangażowanych we wspólną realizację przedsięwzięć (środki

przeznaczone na sfinansowanie zadań w całości lub stanowiące wkład własny do projektów wspartych środkami zewnętrznymi),

- środki organizacji społeczno-gospodarczych (sektora prywatnego - środki angażowane w efekcie samodzielnej realizacji projektów, wykorzystanie środków własnych do montażu finansowego w projektach wdrażanych dzięki programom pomocowym, inwestycje w formule partnerstwa publiczno-prywatnego),
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarcz antykryzysowych,
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Wymienione powyżej instrumenty finansowe oraz środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację zadań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027. Głównymi źródłami finansowania będą dochody własne Gminy, takie jak podatek rolny, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Mircze. Realizacja niektórych zadań zaplanowanych w Strategii może wymagać również współpracy z gminami sąsiednimi, powiatem oraz województwem lubelskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, np. przekazanie dotacji na realizację zadania.

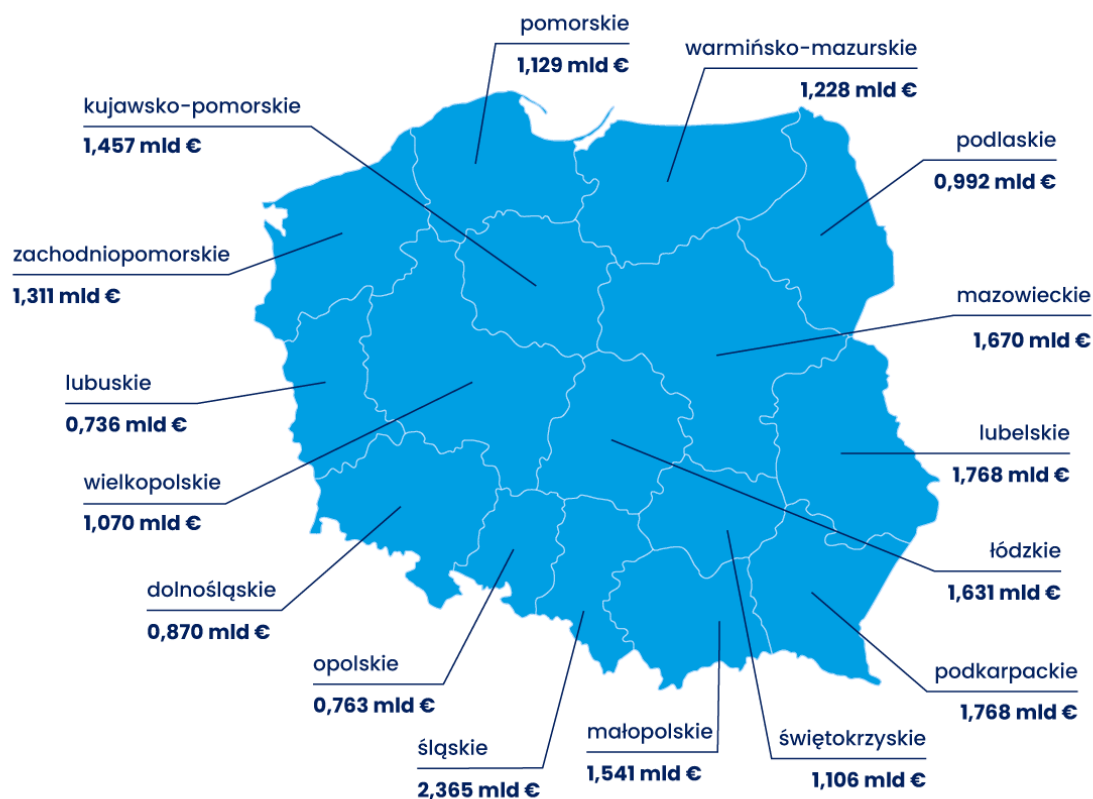
Budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa stanowiąc będą podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych. Gmina Mircze utrzymywać będzie nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki oraz dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji.

Schemat 2. Zestawienie poszczególnych Programów krajowych oraz środków UE jakie zostały przyznane na realizację tych programów.

Programy krajowe 2021–2027

Infrastruktura i Środowisko	25,1 mld €	największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska
Inteligentny Rozwój	8,0 mld €	przedsięwzięcia, innowacje, współpraca nauki i biznesu
Wiedza, Edukacja, Rozwój	4,3 mld €	nauka, edukacja, żłobki, kapitał ludzki, sprawy społeczne
Polska Wschodnia	2,5 mld €	środki wsparcia dla rozwoju województw Polski Wschodniej
Polska Cyfrowa	2,0 mld €	cyfryzacja, sieci szerokopasmowe
Europejska Współpraca Terytorialna	0,56 mld €	wsparcie współpracy transgranicznej i transnarodowej oraz międzyregionalnej UE
Pomoc Techniczna	0,5 mld €	wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE
Sprawiedliwa Transformacja	4,4 mld €	wsparcie w transformacji regionów górniczych
Rybnictwo i Morze	0,5 mld €	wsparcie rybactwa i rybołówstwa oraz rozwój lokalnych społeczności rybackich
Pomoc Żywnościowa	0,2 mld €	wsparcie osób doświadczonych ubóstwem

Źródło: www.nowedotacjeunijne.eu

Mapa 8. Podział środków UE w ramach Regionalnych programów Operacyjnych na lata 2021-2027

Źródło: www.nowedotacjeunijne.eu

Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie przypadki, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z zapisami projektu uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mircze na lata 2021-2029 w latach nie zaplanowano dochodu z tytułu zwrotu podatku VAT. W zakresie dochodów majątkowych zaplanowano w latach 2021-2029 dochody o wartości 22 789 026,27 zł z kolei wydatki majątkowe na wartość 22 651 183,27 zł.

3) Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna została wprowadzona jako filar działań na różnych etapach (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, w tym finansowanie, monitorowanie i ewaluacja) procesu rozwoju społeczno-gospodarczego odbywającego się na terenie Gminy Mircze. Głównym celem tego rodzaju podejścia jest chęć podniesienia skuteczności i trwałości wyznaczonych kierunków działań oraz zwiększenia gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze Gminy. Niezwykle istotne jest wzbudzenie przeświadczenia społeczeństwa o realnej możliwości decydowania o losach wspólnoty samorządowej. Ponadto, włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces planowania rozwoju realizuje zasadę partnerstwa, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i wdrażania Strategii oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty wdrożenia dokumentów mają dotyczyć. Przedmiotowa zasada bazuje na założeniu, że otoczenie środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konstruktywnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Zarówno proces analizowania i diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy Mircze, jak i społeczny odbiór zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, u podstaw której leży przekonanie o niezbędności włączania mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg planowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki organizacyjnej. Od samego początku autorzy niniejszego dokumentu, tj. samorząd gminy, uczestnicy oraz moderatorzy

procesu, kładli szczególny nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

Działając na podstawie art. 6 ust. 3-6 z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.) w związku z Uchwałą Nr XXIII/179/2021 Rady Gminy Mircze z 30 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021–2027 oraz zarządzenia Wójta Gminy Mircze Nr 137/2021 z dnia 13 grudnia 2021 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w zakresie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027 przedłożono do konsultacji społecznych projekt dokumentu.

Zapraszano na spotkanie konsultacyjne wszystkich zainteresowanych mieszkańców Gminy oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Zarówno uczestnicy spotkania jak również ci, którzy zapoznali się z dokumentem online mogą wyrazić opinię i zgłaszać uwagi do treści projektu dokumentu strategicznego.

Spotkanie konsultacyjne przeprowadzone było w dniu 10.01.2022 r. - w trybie stacjonarnym, natomiast konsultacje dokumentu odbywają się w dniach od 16.12.2021r. do 21.01.2022 r r. przewidzianym Uchwałą Nr XXIII/179/2021 Rady Gminy Mircze z 30 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021–2027, w tym tryb jej konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Spis map

Mapa 1. Mapa Gminy Mircze	56
Mapa 2. Mapa centralnej części miejscowości Mircza	57
Mapa 4. Obszary chronione na terenie Gminy Mircze	68
Mapa 4. Położenie obszarów o kluczowych funkcjach dla rozwoju Gminy	74
Mapa 5. Model przestrzenny Gminy	95
Mapa 6. Zasięg terytorialny Żywicielskiego OSI	108
Mapa 7. Obszar strategicznej interwencji kluczowy dla rozwoju Gminy Mircze	113
Mapa 9. Podział środków UE w ramach Regionalnych programów Operacyjnych na lata 2021-2027	121

Spis tabel

Tabela 1. Zmiana wskaźnika gęstości zaludnienia w 2020 w stosunku do roku 2013	11
Tabela 2. Zmiana długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w porównaniu do roku 2013	12
Tabela 3. Porównanie liczby mieszkań w Gminie Mircze	14
Tabela 4. Porównanie kształtowania się liczby ludności Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku wraz z odniesieniem do 10-letnich okresów referencyjnych	15
Tabela 5. Porównanie kształtowania się przyrostu naturalnego i salda migracji Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku	15
Tabela 6. Porównanie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności Gminy Mircze w latach 2013 i 2020	16
Tabela 7. Porównanie danych dotyczących organizacji wydarzeń kulturalnych i uczestnictwa w nich na terenie Gminy Mircze w roku 2013, 2019 oraz 2020	17
Tabela 8. Porównanie danych dotyczących funkcjonowania biblioteki publicznej na terenie Gminy Mircze w roku 2013, 2019 oraz 2020	18
Tabela 9. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących pomocy społecznej na terenie Gminy Mircze w 2013 i 2019 roku	19
Tabela 10. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących bezrobocia na terenie Gminy Mircze w 2013 oraz w 2020 roku	19
Tabela 11. Porównanie kształtowania się liczby podmiotów gospodarki narodowej na terenie Gminy Mircze w 2013 i 2020 roku	20
Tabela 12. Porównanie danych dotyczących kształtowania się liczby podmiotów poszczególnych sekcji w 2013 i 2020 roku	21
Tabela 13. Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących finansów Gminy Mircze w roku 2013 i 2020	23
Tabela 14. Analiza SWOT	27
Tabela 15. Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Mircze na lata 2021-2027	41
Tabela 16. Lista przedsięwzięć	46
Tabela 17. Oczekiwane rezultaty planowanych działań	49
Tabela 18. Wykaz zabytków z terenu Gminy Mircze wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego – według stanu na 23.01.2020 r.	69
Tabela 19. Obszary kluczowe jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z ich podstawowymi funkcjami	75
Tabela 20. Pozostałe obszary jako elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, wraz z ich podstawowymi funkcjami.	85

Spis wykresów

Wykres 1. Udział ludności poszczególnych miejscowości Gminy Mircze w ludności ogółem 54